

ROČNÍK XI • ČÍSLO 6
14. PROSINCE 2017

TĚŠÍNSKÉ

INFORMAČNÍ DVOUMĚSÍČNÍK MĚSTA ČESKÝ TĚŠÍN

LISTY

Medaile Za statečnost

Získali je dva naši hasiči

STRANA 3

Poklad v Mistřovicích

Petr Wytrzens sbírá lastury

STRANA 22

Požehnané svátky všem

Dovolte nám, abychom v této krásné adventní době popřáli všem požehnané a klidné vánoční svátky, ať je každý z nás může radostně prožít v kruhu svých nejbližších. Do nového roku 2018 vám přejeme spokojenost, pevné zdraví, rodinné štěstí i pracovní úspěchy. Pevně věříme, že pro naše město to bude dobrý rok, kdy si připomene 100. výročí zrodu samostatného Československa. Čekají nás četné a zajímavé projekty i realizace dalších rozvojových projektů společně s partnerským Těšínem.

*starosta Vít Slováček, místostarostka Gabriela Hřebacková,
místostarosta Stanislav Folwarczny*

Ateliérová fotografie koledníků v čepicích s vánočními motivy z Těšína. Z nové výstavy Zima na Těšínsku, která je přístupná v petřvaldské pobočce Muzea Těšínska.

SCAN | SBÍRKY MUZEA TĚŠÍNSKA

Před 10 lety se zlomila hraniční závora

Před deseti lety, o půlnoci na 22. prosinec 2007, jsme společně s velkou radostí vstoupili do schengenského prostoru. Hranice se nadobro otevřela, zmizelo potupné čekání na pohraniční a celní odbavení.

Mladí lidé berou volný pohyb jako samozřejmost. Pamětníci, pro něž bylo dlouhé roky překročení hranice do bratrských zemí obtížné a mnohdy vůbec nemožné, pociťovali revoluční změnu. Otevření hranice nám dovolilo lépe spolupracovat s Těšínem na společných projektech a odvážných vizích. Za poslední dekádu jsme vybudovali například Čítárnu AVION, rukou společnou Sportovní lávku, cyklistické okruhy po nádherných místech nábřeží hraniční řeky, dětská hřiště, revitalizované parky. Symbolicky v tomto období realizujeme čtvrtou etapu Zahrady dvou břehů, na revitalizovaném nábřeží bude stát Muzeum hranice pod širým nebem. Uchová paměť na rozdělení města a hlavně na odtržení od sebe jeho obyvatel a celých rodin hraniční čarou, která byla těžko překročitelná.

Červeno-bílá závora, kterou jsme v roce 2007 společně se starostou Těšína Bogdanem Fickem symbolicky rozřezali, zůstala na dlouhé roky i v myslích lidí. Jsem přesvědčen, že navzdory složitému vývoji v Evropě zůstane navždy hraniční čára mezi našimi městy pouze podsvětleným modrým pruhem mostu, který je nyní turistickou atrakcí. Budeme naše dvě města nadále rozvíjet společně, navzájem využívat možnosti a benefity, které přináší život v hraničním dvojměstí. Přijďte si 21. prosince v 16.30 připomenout tyto chvíle na most Družby, kde jsme pro vás připravili zajímavý program a pamětní list.

S ÚCTOU VÍT SLOVÁČEK, STAROSTA

PS: Program oslav zveřejňujeme na straně 2.

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Na Masaryčce skončila rekonstrukce stropů

V posledním říjnovém týdnu, kdy bylo na tři dny vyhlášeno na naší škole tzv. ředitelské volno, které se spojilo se dvěma dny podzimních prázdnin, proběhla poslední etapa zpevnění a oprava preventivně strženého stropu na Masarykově základní škole v Komenského ulici. Tato poslední etapa oprav také proběhla dle odborníky stanoveného postupu.

Obsahovala sanaci nosníků, zavěšení stropního podhledu a instalaci osvětlení. Pro zpevnění čtyř nosníků na posledním, dosud nedokončeném stropu firma použila ocelové profily, které jsou oboustranně sešroubovány s původními betonovými nosníky stropu z dvacátých let minulého století a zakotveny v nosném zdivu. Dále jsme realizovali nové rozvedení elekt-

roinstalace a uložení integrovaného osvětlení. Na zakrytí stropního podhledu byla užita stejná tzv. krabicová technologie jako u všech předchozích stropů. Její nespornou výhodou je možnost kdykoli ji jednoduše demontovat a nahlédnout na nosníky a zkontrolovat technický stav stropu v druhém nadzemním podlaží hlavní budovy školy.

Tímto bych chtěl ještě jednou poděkovat vedení města Český Těšín a realizační firmě za bezproblémové zvládnutí havarijního stavu a nyní se již jen těšit z nových, především bezpečných stropů, krásného osvětlení a příjemného prostředí prostor školy.

MICHAL NEŠPORK,
ŘEDITEL MASARYKOVY
ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Dobry skutek? Kupte dobrodarek

Jiřina Grebeňová prezentuje, co vše dobrovolníci v rámci projektu Dobrodárek našli.

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Prodejní výstava dobrodárků je otevřena v prostorách Charitního bazárku v Masarykových sadech.

Co je to dobrodárek? Jeho zakoupením totiž uděláte dobrý skutek. Podpoříte tak nejen činnost naší organizace, ale i naši snahu recyklovat a částečně tedy přispět k zachování zdrojů naší planety. Do jeho tvorby jsou zapojeni naši zaměstnanci, dobrovolníci a hlavně samotní klienti Charity Český Těšín.

Jednou z doplňkových služeb Charity Český Těšín je i Charitní bazárek. Jeho provoz je založen na

přijímání a zpracování darů od veřejnosti v podobě nábytku, hraček, knížek, textilu, nádobí a dalších věcí a zejména oblečení, které lze ještě použít. Mezi těmito věcmi se však někdy nacházejí věci poškozené, které už nemohou plnit svůj účel. A právě abychom nemuseli toto zboží vyhazovat, vzešla myšlenka znovuuvedení těchto věcí do oběhu formou tzv. dobrodárků.

Dobrodárky si můžete prohlédnout a také koupit každý den v provozní době bazárku od 9 do 15 hodin.

CHARITA ČESKÝ TĚŠÍN

Kotlíkové dotace pokračují

Dne 5. září 2017 v 10 hodin byl v rámci 2. výzvy zahájen příjem žádostí o dotaci na výměnu starých kotlů na pevná paliva za moderní nízkoe emisní či bezemisní zařízení v rodinných domech. Příjem žádostí bude ukončen po přijetí 10 tisíc žádostí, nejpozději však 31. 12. 2018. Ke dni uzávěrky tohoto vydání Těšínských listů bylo přijato 6750 žádostí.

Dosavadní předběžná zjištění potvrzují, že zájem o dotaci od žadatelů z Českého Těšína je velmi malý. Apelujeme tímto na všechny provozovatele zastaralých kotlů na pevná paliva (1. a 2. emisní třídy), aby zod-

povědně zvážili možnosti a využili této štědré finanční pomoci. Lhůta, kdy se ještě mohou používat kotle na pevná paliva 1. a 2. emisní třídy, se kvapem krátí – od září 2022 je jejich další používání zakázáno (viz zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění).

Veškeré informace ke kotlíkovým dotacím, vč. dokumentů ke stažení, lze získat na www.lokalni-topeniste.cz nebo na speciální telefonní lince 595 622 355 a speciální e-mailové adrese kotliky@msk.cz.

IRENA KOSTELENCOVÁ,
ODDĚLENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Sestra veřejnosti je z Českého Těšína

Velkého úspěchu dosáhla zdravotní sestra Libuše Ovčarová, staniční sestra mezioborové jednotky intenzivní péče z Nemocnice Třinec - Sosna.

Za svou práci byla nominována do soutěže Moravskoslezská sestra 2017 a zvítězila jako setra veřejnosti, s nejvyšším počtem, celkem 15 437, hlasů.

Sestra veřejnosti - pacientů je pro sestřičku, která pečuje o navrácení zdraví u nemocných pacientů, pozitivní zpětná vazba, které si velice váží. S paní Libuší Ovčarovou jsem se setkala a setkávám profesně v rámci domácí péče a můžu jen k tomuto ocenění blahopřát. Je mi ctí, že jsem se s paní Libuškou potkala, má nekonfliktní povahu, je empatická, milá, skromná, s neutuchající energií a ochotou pomáhat druhým. Ve zdravotnictví pracuje

29 let. Do dalších let ji přejí zdraví, rodinnou pohodu a stále nekončící sílu ve svém poslání.

MARCELA KOPLOVÁ
FOTO | KRAJSKÝ ÚŘAD

Malá neziskovka z Těšína je nejlepší

Již popáté udělovala Nadace rozvoje občanské společnosti ocenění Neziskovka roku.

Titul a trofej ve tvaru hranolu z optického skla si ve své kategorii převzala organizace Celé Česko čte dětem. Založila ji a vede Eva Katrušáková z Českého Těšína (na snímku). Další tituly získal Domácí hospic Vysočina, organizace Acorus a Hospic sv. Jana N. Neumanna z Prachatic.

Posláním obecně prospěšné společnosti Celé Česko čte dětem je prostřednictvím společného čtení budovat pevné vazby v rodině. Pravidelné předčítání dětem má totiž

obrovský význam pro rozvoj jejich emocionálního zdraví, rozvíjí paměť a představivost, učí myšlení. Předčítání utváří pevné pouto mezi rodičem a dítětem.

(RED)
FOTO | ARCHIV SOUTĚŽE

Oslavy otevřené hranice

Deset let od našeho vstupu do schengenského prostoru si připomeneme společně s občany Těšína 21. prosince na mostě Družby. Program začíná v 16.30 hodin. Můžete se těšit nejen na příjemnou atmosféru, osobnosti veřejného života, ale také na vystoupení pěvecké hvězdy, která bude pro všechny překvapením. Slavnosti ukončí světelná show.

(RED)

Cenné medaile Za statečnost mají hasiči

Pouze tři medaile Za statečnost letos udělil Hasičský záchranný sbor ČR. Dvě z nich putovaly do Českého Těšína.

Je to nejceněnější ze všech vyznamenání, které sbor každoročně uděluje u příležitosti vzniku samostatného Československa. Malou pozorností oceněné hasiče odměnilo i město Český Těšín.

Zachránili životy tři lidí

Tricetiletý nadstrážmistr Václav Cieslar a o deset let starší podpraporčík Ladislav Ledvoň zachránili z hořícího hotelu v prosinci loňského roku manželský pár i s jejich čtyřletým dítětem. Sami se při hledání dalších lidí v hořícím objektu ocitli v ohňové pasti, když prostory uvnitř budovy najednou vzplanuly celé. Díky zkušenostem a odvaze obou se jim podařilo nalézt místo s nejnižší teplotou a poté s pomocí zasahujících kolegů objekt bezpečně opustit. Jejich obleky i helmy byly tak ohořelé, že museli vyfasovat nové.

„Po příjezdu k požáru jsme viděli, jak se v jednom z oken v prvním patře vyklánějí dvě osoby a jedna z nich drží v rukou dítě. Pomocí nastavovacího žebříku jsme je dostali ven,“ popsal začátek zásahu Ladislav Ledvoň.

Protože se v objektu mohly nacházet další osoby, oba se vydali na průzkum prvního patra, pod nímž

již hořela přízemní část. Následně došlo k celkovému vzplanutí i této části budovy.

„Po kolenou, jelikož u země je vždy nejmenší koncentrace dýmu, jsme hledali únikovou cestu. Podařilo se nám najít koupelnu, což byla jediná místnost, kde díky obkladům nehořely stěny. Žár z vedlejší místnosti byl však tak velký, že jsme se museli stále otáčet,“ vzpomínal Václav Cieslar, který od útlého věku byl členem dobrovolných hasičů a u profesionálů pracuje osm let, jeho kolega již dvaadvacet.

Podle velitele stanice Český Těšín Pavla Haase krušné chvíle prožívali nejen hasiči uvězněni v hořícím objektu, ale i jejich kolegové venku. Nakonec se je podařilo lokalizovat. Protože zde ale nebylo místo k přistavení autožebříku a ani pro pořádné opření vysouvacího žebříku, drželi jej hasiči v rukou.

Oba říkají, že je krušné chvíle neodradily od další práce u hasičů. Sbor jim nabídl psychologickou pomoc, tu ale odmítli. „Hned jsme si to vyříkali na místě, Vašek odjel kvůli zranění do nemocnice a já šel zpět hasit. Pak jsme to probrali s celou směnou na stanici, večer to spolu spláchli u piva a bylo vyřešeno,“ doplnil Ledvoň.

Ocenění z radnice

Všichni tři hasiči se začátkem listopadu sešli u starosty, město se

Ladislav Ledvoň a Václav Cieslar s medailí za statečnost. FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

chtělo k ocenění za statečnost při nasazování vlastního života pro spoluobčany připojit také drobnosti a pamětním diplomem. „Staré zvládání říká: Kéž hasičem se zove každý Čech, pak zprostíme se snadno útrap všech. To výstižně charakterizuje výjimečnost této záchranné složky a lidí, kteří u ní pracují jako profesionálové i dobrovolníci,“ uvedl starosta Českého Těšína Vít Slovák. Během setkání s oceněnými i jejich velitelem se hovořilo i o probíhající výstavbě Integrovaného výjezdového centra, kam se záchranné složky přestěhují v roce 2019.

Velitel Haas uvedl, že Ledvoň a Cieslar jsou zřejmě jedinými členy sboru, kteří medaili Za statečnost

získali. „Byl to jeden z nejhorších zásahů, kterého jsme se za 15 let, kdy sloužím ve zdejšímu sboru, zúčastnili,“ doplnil. Ledvoň k tomu přidává požár cisterny na čerpací stanici v Jablunkovské ulici v roce 1997. „Došlo k přeskočení elektrostatické jiskry při přečerpávání pohonných hmot. Hořela celá cisterna s 20 tisíci litry benzínu, dvakrát tolik ho bylo v podzemním zásobníku a další tisíce v návěsu. Kdyby se nám tehdy nepodařilo požár ovládnout a došlo by k výbuchu, pak by místo okolního sídliště byla holá pláň. Když jsme viděli po dohašení stav cisterny, považovali jsme to za zázrak,“ uzavřel. (DH)

Bílá pastelka usnadní život

Letos poprvé se do sbírky Bílá pastelka zapojila Sjedenocená organizace nevidomých a slabozrakých (SONS) v Třinci. Sběrka proběhla ve středu 11. října. Dvojice v bílém tričku s logem Bílé pastelky a s pokladničkami se rozběhly po Českém Těšíně. Počasí nám přálo, dárci byli štedří. Za částku 30 korun dostali bílou pastelku. Bílá pastelka je symbol bílé slepecké hole a neviditelného světa nevidomých. Výtěžek jde na výukové programy pro zrakově postižené, aby mohli i přes své postižení žít samostatný a plnohodnotný život. Všem, kteří přispějí, děkujeme.

VLASTIMILA POPKOVÁ,
JEDNATELKA SONS TŘINEC

Sportovní a turistická činnost sokolů

V letošním roce, tak jako každý rok, připravila Tělocvičná jednota Sokol Český Těšín pro své členy mnoho zajímavých akcí. Členové si mohli vybrat z pestré nabídky – pravidelné turistické a cyklistické výlety do Beskyd a okolí, cyklistická a turistická akce „Okolo Těšína se sokoly“, cyklistický výlet do Strážnice a okolí,

výlet do Prahy spojený s prohlídkou významných památek. Mimo tuto činnost muži jednoty hrají pravidelně dvakrát týdně kopanou a ženy se věnují relaxačnímu tělocviku. Činnost organizace se uskutečnila za finanční podpory města Český Těšín.

PETR CHALUPA,
STAROSTA TJ SOKOL ČESKÝ TĚŠÍN

Senior Pas pomůže díky slevám a výhodám vést aktivní život

Lidé od 55 let si nejen v našem městě mohou vyřídit tzv. Senior Pas, který jim umožní přístup k zajímavým slevám a výhodám, zároveň je i studnicí nápadů.

„V našem městě se již zapojilo téměř 20 firem a věříme, že nyní budou rychle přibývat další. Zástupkyně společnosti v průběhu listopadu osobně představí projekt na pravidelném setkání organizací poskytujících sociální služby seniorům, včetně místních klubů seniorů. Určitě o tom budeme hovořit i na setkání vedení města s občany na sklonku listopadu,“ uvedla vedoucí odboru sociálního Městského úřadu Český Těšín Klauďie Dinelli.

Dodala, že letáky, jejichž součástí je i Žádost o registraci Senior Pas, jsou volně dostupné na oddělení sociálních věcí ul. Štefánikova 25, Český Těšín.

„V případě zájmu poskytneme veškeré informace, případně pomůžeme s vyplněním žádosti a jejím doručením,“ doplnila Dinelli.

Podle starosty Českého Těšína a současné radní Moravskoslezského kraje Víta Slováčka jde o aktivizační nástroj pro seniory.

„Kromě slev na zboží či služby v rámci celé republiky přináší řadu nápadů a tipů na výlety, zájezdy nebo návštěvy galerií a muzeí. Víme, že pro občany seniorského věku je mnohdy bariérou cena služby. Seniori však dokážou být velmi aktivní, například promítání nebo koncerty pro seniory jsou v našem městě nejnavštěvovanější,“ vysvětlil starosta s tím, že projekt finančně podpořil Moravskoslezský kraj.

Senior Pas je určený lidem, kteří vědí, že ta nejlepší léta života jim právě začínají a chtějí pro to něco udělat. www.seniorypas.cz (DH)

Vedení města ocenilo bezpříspěvkové dárce krve

Vedení města Český Těšín tradičně oceňuje nejaktivnější dárce krve z řad občanů. Na sklonku roku pozvalo dvacet držitelů Zlatých křížů,

kterí dostali od města symbolickou rudou růži a dárkový balíček. Mezi oceněnými za rok 2016 je šest rekordmanů se 160 odběrů a Zlatým křížem

I. třídy, dále čtyři lidé, kteří již dosáhli 120 bezpříspěvkových odběrů, a třetím stupněm Zlatého kříže se může pochlubit deset pozvaných, kteří

darovali krev nebo plazmu nejméně 80krát. Letos poprvé, o týden později, město ocenilo také dárce – zaměstnance.

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Okénko do života a plánů Gymnázia Josefa Božka

Gymnázium Josefa Božka na Frýdecké ulici pořádá v letošním školním roce stejně jako v předchozích letech dvakrát Den otevřených dveří.

Jeden proběhl už 23. listopadu a proto, kteří tento termín propásli, otevře své dveře znovu zkraya příštího roku – v sobotu 20. ledna, od 9 do 13 hodin.

Zájemci o studium z pátých a devátých tříd základních škol si mohou za zaslíbeného doprovodu našich stávajících studentů projít školu „od hlavy až k patě“ – mohou si přitom neformálně pohovořit o perspektivách studia na naší škole s pedagogy všech předmětů a prohlédnout si v jednotlivých patrech zmodernizované odborné sekce pro výuku biologie, fyziky a chemie

a současným trendům odpovídající jazykové učebny a učebny výpočetní a informační techniky.

Vedle učeben prošla zásadní rekonstrukcí i naše aula, v jejíchž estetických a technicky moderně vybavených prostorách se nyní uskutečňují nejen tradiční shromáždění školy, ale v letošním roce tu proběhly i dvě vernisáže výstav. V květnu a červnu jsme mohli obdivovat fotografie světoběžníka Tomáše Mička, jež nám již zůstaly ve stálé expozici, a v současné době tu naše oko pohladí fotografické obrazy beskydské krajiny a lidí v minulém století z objektivu Jana Sikory.

Po letech usilování o výstavbu nové, „velké“ tělocvičny, která by měla kapacitně doplnit nedávno zrekonstruovanou „malou“ tělocvičnu

v přízemí školní budovy, se podařilo díky podpoře zástupců města v radě našeho kraje docílit konečně souhlasu s jejím započítím – slavnostní výkop je plánován na květen 2018 a výuka v nové tělocvičně by měla výhledově začít už v roce 2019.

Život naší školy je rovněž úzce svázán s životem našeho města – naši studenti přispívají svou účastí i kulturními programy k důstojnému průběhu městských akcí.

V rámci péče o naše budoucí studenty pořádáme i v letošním školním roce přípravné kurzy k přijímacím zkouškám do čtyřletého a osmiletého studia z češtiny a matematiky. Ty budou probíhat od 16. ledna do 27. března 2018. A potenciální zájemce o studium na střední škole, jež při výběru školy

limituje budoucí povinná maturitní zkouška z matematiky, bychom rádi povzbudili ke studiu na naší škole konstatováním, že naše gymnázium zaznamenalo konkrétně v minulém školním roce 100procentní úspěšnost našich maturantů při absolvování této obávané zkoušky. Je tomu tak jednak díky kvalitní výuce tohoto předmětu našimi erudovanými pedagogy a jednak, oproti středním školám jiného typu, i díky vyšší dotaci hodin matematiky a možnosti přípravy maturantů v matematických seminářích.

Závěrem bych vás, milí čtenáři, ráda ujistila, že Gymnázium Josefa Božka má pro vás dveře otevřené kdykoli, nejen v proklamovaných oficiálních termínech. Těšíme se na vás!

ALENA HASÁKOVÁ

V domově pro seniory se křtil kalendář na rok 2018

Na konci listopadu se na půdě domova pro seniory na Sokolovské ulici uskutečnil slavnostní křest kalendáře pro rok 2018.

Publikace připomíná 15. výročí založení Domova pro seniory Centra sociálních služeb Český Těšín a vznikla ve spolupráci s Albrechtovou střední školou. Nese název „Jako by to bylo včera“ a skládají se ní současné fotografie uživatelů domova pro seniory před zrcadlem s jejich odrazem v mládí, vše ztvárnili studenti Albrechtovy střední školy. Je to již čtvrtý společný kalendář.

Samotný křest byl součástí pravidelné kulturně-společenské akce pořádané pro uživatele domova jako oslava narozenin uživatelů narozených v listopadu. Pozvání na akci přijali pedagogové a studenti školy, kteří se podíleli na tvorbě kalendáře, herci Těšínského divadla: Robert Urban, Markéta Šlowiková, Zdeněk Klusák a Miroslav Liška, kteří se stali kmotry kalendáře. Současně v průběhu oslavy zazpívali i několik písní z muzikálů uváděných na prknech Těšínského divadla.

GABRIELA KUFFOVÁ,
CENTRUM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

FOTO | ARCHIV

Titul letošního Nej hasiče putoval do Těšína

Krásná sedmnáctiletá brunetka ze Slovenska Nikola Kumpanová z DPO SR Letničie je novou vítězkou soutěže Miss Hasička ČeskoSlovensko 2017. Hasičem roku se stal pětadvacetiletý fešák Pavel Andráško.

Zatímco Nikola je dobrovolnou hasičkou, Pavel je profesionálním hasičem z Českého Těšína.

„Pavel je opravdu takovým mužem, kterého známe z katastrofických filmů, kde hasiči zachraňují oběti z hořících výškových budov, má za sebou desítky požárních zásahů,“ napsali organizátoři. Oběma přineslo štěstí číslo 1, které je provázelo celou soutěž.

Soutěž Miss Hasička ČeskoSlovensko a Hasič roku je soutěž, která je určena pro dobrovolné i profesionální hasičky a hasiče. Soutěží chtějí organizátoři zvýšit povědomí o čin-

nostech SDH v obcích, hasičském sportu a poukázat na rozsáhlou hasičskou základnu. Letos se soutěž konala již po sedmé a celý finálový galavečer byl zaznamenáván Českou televizí.

Na závěr slavnostního vyhlášení vítězů ředitelka soutěže Iva M. Crkalová poděkovala všem hasičům za jejich obětavou a záslužnou práci: „Hasičina to není jenom práce, to je poslání. Poslání zachraňovat lidem životy, zdraví a majetky, ale

i poslání zachraňovat lidem štěstí, víru a naději.“

Padesátiminutový sestřih nejen ze slavnostního večera měli možnost zhlédnout diváci ČT sport 12. listopadu v 15.10 hodin. (DH)

FOTO | ARCHIV SOUTĚŽE

Adéla Sobotíková se umístila mezi nejlepšími studenty kraje

Studentka oktávy A Gymnázia Josefa Božka v Českém Těšíně se ocitla mezi nejlepšími studenty kraje. Za jejich studijní úspěchy, životní postoj i mravní zásady je ocenil náměstek hejtmána pro školství a sport Stanislav Folwarczny.

Adéla Sobotíková již mnoho let spojuje ve své osobě sílu ducha i těla. Mimo skvělé studijní výsledky se společně se spolužáky věnuje i charitativním akcím, prioritně spolupráci s denním stacionářem Radost pro mentálně postižené v Třinci.

Mimořádné výsledky má ve sportu. Obsadila 2. místo v okresním kole v silovém čtyřboji, 3. místo v celorepublikové kvalifikaci ve florbalu a dlouhodobě dosahuje vynikajících výsledků v beach volejbalu. V tomto sportu směle konkuruje i „profesionálním“ sportovcům. Ve školním roce 2016/2017 dokázala zvítězit v krajském kole Poháru Asociace školních sportovních klubů a opět se probojovat do celostátního finále, kde skončila na děleném 9. místě. (DH)

FOTO | ARCHIV KRAJSKÉHO ÚŘADU

Tříkrálová sbírka se blíží, Charita hledá dobrovolníky

Charita Česká republika i v letošním roce pořádá dobročinnou akci zvanou Tříkrálová sbírka, kterou na území města realizuje Charita Český Těšín. Sběrka se uskuteční prvních čtrnáct dní v novém roce a je největší dobrovolnickou akcí u nás.

Výtěžek je určen na pomoc handicapovaným a nemocným osobám, matkám s dětmi v tísní, seniorům a dalším jinak znevýhodněným skupinám lidí, a to zejména v regionech, ve kterých sbírka probíhá. Podle standardních pravidel se 65 procent výnosu vrací zpět Charitám, které finanční prostředky

od dárců získaly, zbytek připadá na podporu projektů Diecézní charity ostravsko-opavské, projektů Charity Česká republika a na humanitární pomoc do zahraničí.

Vybrané peněžní prostředky jsou vždy použity na konkrétní, předem dané účely, které pomáhají rozvoji charitních středisek a zlepšování poskytovaných služeb, podporují aktivity klientů a jsou vždy pečlivě zvoleny podle aktuálních potřeb.

V lednu 2018 proběhne již osmnáctý ročník Tříkrálové sbírky. Díky spolupráci škol, dobrovolníků a zaměstnanců Charity ČR vyjdou opět do ulic tisíce kolednických skupinek. Hlavním smyslem akce je především předat přání pokoje

v začínajícím roce a umožnit lidem, aby se mohli podílet na rozvoji charitního díla a pomoci potřebným v místech, kde žijí.

Skupinka tří králů nosí lidem radostnou zvěst o narození Krista, obdarovává je drobnou pozorností a zpěvem tříkrálové koledy. Do úředně zapečetěné kasičky, opatřené charitním červenobílým logem, vybírají koledníci dobrovolný finanční příspěvek. Vedoucím takové skupinky musí být dospělá osoba vybavená průkazem koledníka a občanským průkazem.

V případě zájmu zúčastnit se koledování se obraťte na e-mailovou adresu:

**vera.zla@ceskytesin.charita.cz
nebo na tel. 730 816 774
nebo 605 205 638.**

Všem dárcům, koledníkům a těm, kdo se podílejí na realizaci Tříkrálové sbírky a společně tak vytvářejí krásnou tradici, děkujeme za pomoc a podporu, bez níž bychom nemohli naplňovat své poslání, kterým je pomoc bližním v jakékoli nouzi.

**KAMILA MALYSZOVÁ,
CHARITA ČESKÝ TĚŠÍN**

Informace k lednové volbě prezidenta republiky

Jednou z nejvýznamnějších událostí ledna 2018 bude volba prezidenta republiky. Hlasování bude probíhat v pátek 12. a v sobotu 13. ledna.

V případě, že žádný z kandidátů nezíská v prvním kole nadpoloviční většinu z celkového počtu platných hlasů voličů, kteří se voleb zúčastnili a odevzdali platný hlas, bude se ve dnech 26. a 27. ledna 2018 konat druhé kolo volby prezidenta. Volební místnosti budou otevřeny ve stejných časech jako při jiných typech voleb, tj. v pátek od 14.00 do 22.00 hodin a v sobotu od 8.00 do 14.00 hodin.

Oznámení o době a místě konání volby prezidenta bude zveřejněno na úřední desce Městského úřadu Český Těšín a rovněž na webových stránkách města Český Těšín www.tesin.cz.

Informace, ve které volební místnosti volič hlasuje, bude uvedena na obálce s hlasovacími lístky. Hlasovací lístky budeme voličům doručovat prostřednictvím České pošty. Nejzazším termínem, kdy by měly být hlasovací lístky doručeny voličům, je úterý 9. ledna 2018. Bude-li se konat druhé kolo volby prezidenta, hlasovací lístky nebudou doručovány voličům domů, ale budou připraveny k vyzvednutí v každé volební místnosti.

Voličské průkazy

Pokud volič nebude moci volit ve volebním okrsku, v jehož stálém seznamu voličů je zapsán (tedy ve „své“ volební místnosti), může požádat o vydání voličského průkazu, který opravňuje k zápisu do zvláštního seznamu voličů v jakémkoli volebním okrsku na území České republiky nebo do výpisu ze zvláštního seznamu voličů vedeného zastupitelským úřadem v zahraničí.

O vydání voličského průkazu se žádá na obecním úřadu příslušném podle místa trvalého pobytu voliče. Voliči s trvalým pobytem v Českém Těšíně tedy žádají o vydání voličského průkazu Městský úřad Český Těšín. Pokud volič dlouhodobě pobývá v zahraničí a je na příslušném zastupitelském úřadě zapsán ve zvláštním seznamu voličů, žádá o voličský průkaz tento zastupitelský úřad.

O vydání voličského průkazu lze požádat:

1. Osobně, a to do okamžiku uzavření seznamu voličů, tj. **do středy 10. ledna 2018 do 16.00 hodin**. V tomto případě nemusí volič sepsat žádnou žádost,

úředník ověří jeho totožnost a sepíše s ním úřední záznam. Agenda voličských průkazů je na našem úřadu vyřizována v kancelářích č. 113 a 114 v přízemí budovy radnice.

2. Podáním doručeným nejpozději 7 dnů před dnem volby prezidenta, tj. **do pátku 5. ledna 2018 do 16.00 hodin**. Toto podání musí být v listinné podobě opatřené úředně ověřeným podpisem voliče nebo v elektronické podobě zasláné prostřednictvím datové schránky (id datové schránky města Český Těšín je dicbu92). V žádosti nezapomeňte kromě svých osobních údajů (jméno, příjmení, datum narození, adresa trvalého pobytu) uvést rovněž informaci, zda si voličský průkaz vyzvednete osobně, prostřednictvím zmocněnce, nebo kam vám máme voličský průkaz zaslat.

Zatímco žádost o vydání voličského průkazu lze podat již nyní, **výdej voličských průkazů** bude zahájen nejdříve 15. den před volbou prezidenta, tj. **28. prosince 2017**. Městský úřad předá voličský průkaz voliči nebo osobě, která se prokáže plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče žádajícího o vydání voličského průkazu, anebo jej voliči zašle na jím uvedenou adresu. Žádat lze o voličský průkaz na obě kola nebo jen na jedno kolo. V případě, že volič výslovně nepožádá pouze o voličský průkaz na některé kolo volby, vydáme mu voličský průkaz pro obě kola volby prezidenta. Před druhým kolem volby prezidenta (bude-li se konat) lze o vydání voličského průkazu požádat osobně ještě do **24. ledna 2018 do 16.00 hodin**, písemně (při splnění shora uvedených náležitostí podání) do **19. ledna 2018 do 16.00 hodin**.

Hlasování do přenosné volební schránky

Volič může požádat ze závažných, zejména zdravotních důvodů městský úřad a ve dnech voleb okrskovou volební komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost, a to pouze v územním obvodu volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena. V takovém případě okrsková volební komise vyśle k voliči dva své členy s přenosnou volební schránkou, úřední obálkou a hlasovacími lístky. Při hlasování postupují členové volební komise tak, aby byla zachována tajnost hlasování.

Již nyní můžete své požadavky hlásit na městský úřad:

- telefonicky: 602 131 784, 553 035 410, 553 035 418,
- e-mail: maskova@tesin.cz.

Ve dnech voleb se můžete obracet buď na městský úřad, nebo přímo na okrskovou volební komisi ve „své“ volební místnosti (telefonní čísla do jednotlivých volebních místností budou zveřejněna na webových stránkách města Český Těšín).

Jak mohou uplatnit volební právo voliči umístění v nemocnicích nebo jiných obdobných zdravotních a sociálních zařízeních?

1. Pokud se zařízení nachází mimo město Český Těšín, může volič postupovat následovně:

a. Požádat správu zařízení o zápis do zvláštního seznamu voličů. Správa zařízení s voličem vyplní tiskopis, který bude následně osobou, která stojí v čele zařízení, doručen nejpozději do 8. ledna 2018 obecnímu úřadu v místě, kde je volič umístěn (hospitalizován). Tento obecní úřad následně informaci pře-

dá obecnímu úřadu v místě trvalého pobytu voliče.

- Požádat ještě před nástupem do zařízení (lázní, nemocnice apod.) obecní úřad podle místa svého trvalého pobytu o vydání voličského průkazu** (bližší informace k vydávání voličských průkazů – viz výše).
- Stejný postup jako v bodu 1 platí pro voliče, který je umístěn v zařízení na území města Český Těšín a není v něm přihlášen k trvalému pobytu.
- Pokud je volič umístěn v zařízení na území města Český Těšín a je v tomto zařízení přihlášen k trvalému pobytu (toto se týká např. Centra sociálních služeb na ul. Sokolovská, Gerontocentra na ul. Střelníční, Domova pro seniory Slezské humanity na ul. Příkopa, Charitního domu pokojného stáří na ul. Hrabinská, Domova seniorů Bílá podkova, Senior domů Pohoda na ul. Svojsíková apod.), hlasuje ve „své“ volební místnosti podle místa trvalého pobytu, a pokud mu to jeho zdravotní stav nedovolí, navštíví jej na základě jeho žádosti členové okrskové volební komise s přenosnou volební schránkou.

Lze hlasovat v zahraničí?

Odevzdat hlas svému kandidátovi může volič i v zahraničí, a to na zastupitelských a konzulárních úřadech České republiky v zahraničí, s výjimkou konzulárních úřadů vedených honorárními konzulárními úředníky, avšak za zákonem stanovených podmínek.

Voliči, kteří mají bydliště mimo území České republiky a dlouhodobě pobývají v zahraničí, měli možnost do 3. prosince 2017 požádat zastupitelský úřad v místě svého pobytu o zápis do zvláštního seznamu voličů.

Voliči s trvalým pobytem v České republice, kteří krátkodobě pobývají v zahraničí (např. na dovolené, služební cestě apod.), mohou hlasovat pouze na voličský průkaz, o který požádali v místě svého trvalého pobytu.

Bližší informace získáte na telefonních číslech 602 131 784, 553 035 410, 553 035 418. E-mailové dotazy zasílejte na adresu maskova@tesin.cz.

**JANA MAŠKOVÁ, VEDOUČÍ
ODDĚLENÍ ORGANIZAČNÍCH
A SPRÁVNÍCH AGEND**

FOTO | ARCHIV

Wędrowania polonistyczne

W czwartek 26 października grupa maturzystów z Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie wraz z uczniami z chorzowskiego Słowaka wyjechała na niecodzienną wędrowkę śladami polskiej literatury i kultury.

W pierwszym dniu zwiedzili miejsca znane nam z lekcji języka polskiego: dworek Mikołaja Reja w Nagłowicach; Opactwo Cystersów w Jędrzejowie, gdzie kronikarz Wincenty Kadłubek napisał pierwszą polską kronikę; a w krypcie Kościoła Parafialnego w Zwoleniu pokłonili się Janowi Kochanowskiemu – Ojcu Literatury Polskiej.

W piątek zwiedzili pałac i Park Czartoryskich w Puławach, czyli ośrodek kulturotwórczy polskiego oświecenia oraz kazimierski „Dom pod wiewiórkami” – gniazdo rodzinne Marii Kuncewiczowej, pierwszej damy prozy polskiej XX wieku.

Wieczorem podziwialiśmy Kazimierz Dolny – perłę polskiego renesansu, miasto cyganerii artystycznej XIX i XX wieku. W następnym dniu

pojechaliśmy do Nałęczowa, mieliśmy w ten sposób okazję powtórzyć polski pozytywizm, twórczość Bolesława Prusa i Stefana Żeromskiego.

Kolejnym punktem naszej wędrowki był Lublin – Muzeum Wincentego Pola, wybitnego poety czasów romantyzmu. Wieczorem w kawiarni poetyckiej zaprezentowaliśmy kolegom z chorzowskiego liceum Zaolzia. Były piosenki ludowe, wiersze znanych twórców zaolziańskich i prezentacja tradycji i zwy-

czajów Zaolzia. Ostatnim punktem programu był dworek w Oblęgorku, letniej rezydencji Henryka Sienkiewicza.

A potem? Przejazd do Chorzowa i do domu.

Wędrowania polonistyczne to fascynująca podróż śladami literatury i wspinała powtórka przed maturą. Wrażenia z tej wędrowki pozostaną w naszych sercach na zawsze.

MARIA JARNOT

FOTO | ARCHIWUM

Mezinárodní výtvarná soutěž Ekoplakát

V letošním 15. ročníku mezinárodní soutěže Ekoplakát měla porota nelehký úkol vybrat z velkého množství exponátů.

Účast byla hojná, nejvíce ekoplakátů k nám dorazilo z českotěšínských ZŠ Pod Zvonek a Hrabina, ZŠ Vendryně, ZŠ Bystřice a třinecké ZŠ Jablunkovská. Další exponáty přišly z Martina a z Biel-ska-Bialé.

Porota hodnotila ekologický motiv, nápad a náročnost zpracování a do finále soutěže vybrala celkem 5 plakátů. Tyto a další vítězné exponáty z národních kol byly vystaveny v prostorách galerie na zámku Cieszyn. Na vernisáži se za účasti partnerů konalo slavnostní vyhlášení vítězných děl a předání věcných darů. Chceme touto aktivitou v dětech a mládeži probudit zájem o ekologii a ochranu životního prostředí. Aktivitu podpořilo město Český Těšín.

TEREZA KAWULOKOVÁ, TRIANON

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Jana Galášová: Cena je výzvou, abychom vymýšleli nové podněty

Nejlepší knihovnou roku 2017 v Moravskoslezském kraji je Městská knihovna Český Těšín, když uspěla v konkurenci třinácti nominovaných. Co získání titulu znamená pro knihovnu a co přinese čtenářům, na to jsme se zeptali ředitelky knihovny Jany Galášové.

Gratuluji k získání tak prestižní ceny. Co pro vás osobně znamená?

Cena pro mne znamená hodně. Je to ocenění mnohaleté systematické práce českotěšínských knihovníků, kdy se knihovna, z pouhé půjčovny knih, postupně přeměnila ve vyhledávanou kulturní instituci, která připravuje nejrozsáhlejší kulturní a vzdělávací pořady klubového charakteru pro dospělé i děti.

Co konkrétně odborníci z Moravskoslezského krajského úřadu ocenili?

Citace ocenění zní: „Za inspirativní a systematickou komunitní činnost, promyšlenou spolupráci s pamětovými institucemi a orientaci aktivit na podporu česko-polské vzájemnosti“, což ve zkratce vyjadřuje skutečný rozsah naší činnosti.

Kdo nejčastěji do českotěšínské knihovny zamíří?

Tak jako muži dávají ve svém volném čase přednost návštěvě fotbalového či jiného sportovního utkání, tak naopak ženy, maminky s malými dětmi, senioři dají přednost návštěvě knihovny, která jim nabízí klidné prostředí k přečtení novin, časopisů či výběru knih, či návštěvě kulturního pořadu nebo jen posezení s přáteli v Čítárně a kavárně Avion. Nesmím zapomenout na děti, které jsou nadšenými čtenáři, tvoří 38 procent registrovaných čtenářů a navštíví knihovnu i několikrát do měsíce.

Myslíte si, že ocenění může přilákat nové návštěvníky knihovny, jak se tomu děje například u filmů, když získají Oscara?

Nevim, zda tato cena ovlivní návštěvnost knihovny, ale určitě potěší naše stálé čtenáře. Pro nás knihovny je výzvou, abychom neustávali ve své práci a vymýšleli stále nové podněty pro naše čtenáře. A zde je třeba říci, že pracovní tým knihovny má v sobě hodně entuziasmu a kreativity, a tak se nemusíme obávat nedostatku nových aktivit pro naše čtenáře.

Získání ceny je vždy závazkem. Jakým směrem se chystáte knihovnu dále rozvíjet, kde ještě vidíte další potenciál, na který by bylo dobré se zaměřit?

Nadále se budeme v besedách, diskusích a kulturních pořadech věnovat událostem, osobnostem, výročí, která jsou spjata s naším regionem, a rozvíjet programy na podporu čtenářství nejen u dětí.

Nově připravujeme cyklus „Osobnosti“, kterým chceme podpořit vědomí souměřitosti s Těšínskem a městem Těšín, který je po již skoro devět století historickou metropolí Těšínského Slezska. To vše zasazeno do kontextu 100. výročí vzniku Československa v roce 2018.

Mohou se čtenáři těšit třeba i na více nových knih?

Ano, v příštím roce se chceme více zaměřit na rozšíření nabídky nových knih čtenářům. Dlouhodobě v tom nebrání ani tak nedostatek peněz jako nedostatek místa pro uložení knižního fondu.

GABRIELA CICHÁ Deník, 2. 11. 2017

FOTO | KRAJSKÝ ÚŘAD

Ještě jednou Revolution Train

Je to víc jak rok, kdy jsme měli možnost odvést skupiny starších žáků na českotěšínské nádraží a zúčastnit se prohlídky tzv. protidrogového vlaku. Tato záslužná akce, na niž město Český Těšín finančně přispělo na poměrně vysoké vstupné pro žáky, se setkala s velkou odezvou právě u nás – účastníků.

Autor projektu Pavel Tuma tehdy uváděl, že při aktivní účasti dětí v předloženém příběhu dosáhne u nich paměťová stopa 80 procent. Nyní po roce měli naši žáci vitanou možnost o těchto problémech diskutovat se zástupcem Městské policie Český Těšín. O rok starší, nyní devětáci, byli opět vtaženi do děje promítaného filmu, navíc získali role policistů a mohli správně či nesprávně rozhodovat. Ta vzpomínaná paměťová stopa se prokázala jako správná a znalosti chlapců i dívek uspokojující učitelský dobrý pocit. Držme jim palce do spokojeného „dospělého“ života.

VLASTA POTYSZOVÁ,
ZŠ HRABINA

PRVNÍ TĚMĚŘ VŠEOBECNÉ VOLBY PROBĚHLY PŘED 110 LETY

Volby bez žen, vojáků, policistů a trestanců

Před 110 lety se v habsburské monarchii (v květnu 1907) konaly první svobodné volby s uplatněním všeobecného volebního práva. K urnám zatím nemohli uniformovaní státní zaměstnanci, lidé na podpoře, odsouzenci, opilci ani ženy. Volby byly povinné.

Pod dojmem dramatického vývoje v Evropě, hlavně revoluce v Rusku v roce 1905, se rakouská vláda rozhodla vyhovět požadavkům na všeobecné volební právo. Rovné volební právo bylo parlamentem přijato zákonem na sklonku roku 1906 a 27. ledna 1907 císař František Josef I. schválil soubor volebních zákonů, které zaváděly všeobecné a rovné hlasovací právo. Poslanci říšské rady byli zvoleni ve dvoukolových volbách na dobu 6 let.

Aktivní volební právo nově příslušelo mužům starším 24 let, kteří měli řádné bydliště po dobu jednoho roku. Pasivní volební právo (být zvolen) bylo přiznáno mužům, kteří dosáhli 30 let věku a byli nejméně 3 roky rakouskými občany.

Volby jen pro civilisty a řádné občany

Volební řád (zákon č. 17/1907) vylučoval z aktivního i pasivního volebního oprávnění důstojníky, příslušníky a úředníky ozbrojených sil (včetně vojenských duchov-

ních) a četnictva vyjma osob, které v době voleb vykonávaly brannou povinnost. Dále nesvéprávné, občany v chudinské péči – pobírající jeden rok před volbou chudinskou podporu (nevztahovalo se na starobní či invalidní renty či bezplatné ošetřování v nemocnicích – ale i některé úlevy jako např. osvobození od školného). Z práva volit byli vyňati také ti, na jejichž jmění byl vyhlášen konkurs, kteří spáchali vyjmenované trestné činy (krádež, zpronevěra, podvod, kuplířství atd.), lidé trestaní více než dvakrát za opilství a kterým byla soudem odebrána otcovská moc nad dětmi. Stejně tak osoby odsouzené pro přechýny stanovené zákonem č. 18/1907 o ochraně práva volebního a shromažďovacího. Citujeme: „Volební svoboda chráněná má být tím, že některé skutky, jimiž výsledek volební mohl by být zatemněn, prohlášují se za přechýny nebo přestupky. Přechýny jsou: podplácení voličů (§ 3), donucování k volbě v určitém smysle násilnostmi, poškozením na těle, svobodě, cti, jmění, příjmů, v povolání zastrahování (§ 5), falšování listků, legitimací, listin (§ 7), ... Přechýny trestají se tuhým vězením od 1 do 6 měsíců, případně do 1 roku.“

Neomluvená neúčast se trestala

Voliče, který nedostavil se k volbě říšského poslance bez oprávně-

ného omluvného důvodu, trestalo se pokutou. Výši pokuty při neomluvené volební účasti stanovil zákon od jedné až do padesáti rakouských korun, což byla vysoká suma.

„Omluvnými důvody jsou: choroba, úřední povinnosti, cesta mimo zemi, rodinné záležitosti, poruchy dopravní a podobné okolnosti. Omluvný důvod musí volič nedostavivší se k volbě prokázat politickému úřadu okresnímu ústně neb písemně do osmi dnů po dnu volebním; (...). Nepodařilo-li se voličovi v odporu dokázat omluvný důvod, zahájí se proti němu řádné řízení přestupkové politickým úřadem okresním (řízení mandátní).“

Volební rekordy

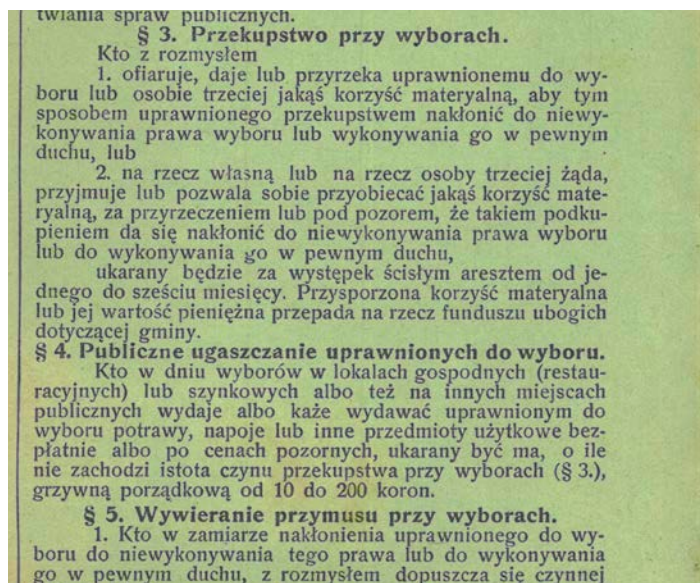
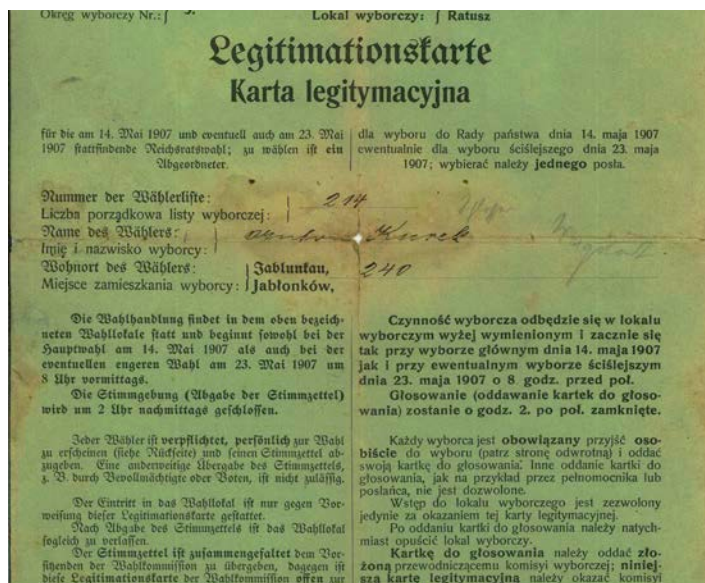
O mandáty v říšské radě se v roce 1907 nakonec utkalo téměř čtyřicet politických stran a uskupení. Z celkového počtu 108 českých mandátů získali agrárníci 28 křesel, mladočesko-staročeské seskupení 26, sociální demokracie 24, klerikální strana 17, uskupení české státoprávní demokracie devět, pokroková strana dva a zbývající dva mandáty získali neodvislí poslanci.

Nejsilnější německou stranou se stala v českých zemích sociální demokracie, následovali agrárníci, pokrokoví, lidová německá strana a nacionální radikálové.

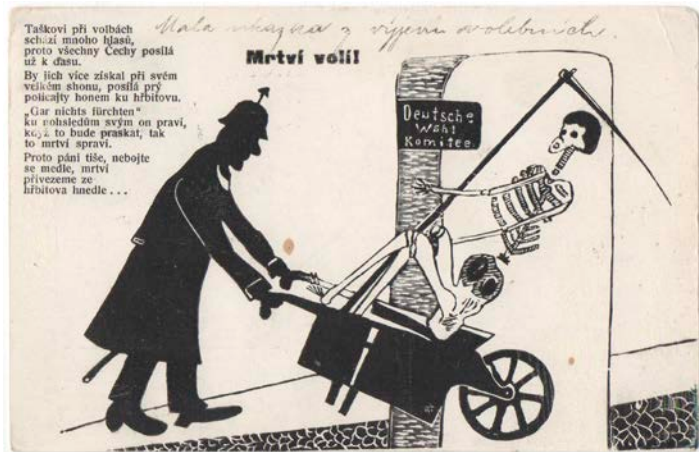
Za zmínku stojí i nové národnostní složení rakouského parlamentu, které v Evropě nemělo obdobu. V květnu 1907 bylo kromě Čechů, Slezanů a Moravanů zvoleno do rakouské říšské rady i 79 Poláků, 32 Rusínů, 23 Slovinců, 12 Chorvatů a dva Srbové, celkem měla tedy sněmovna 256 slovanských poslanců. Německých poslanců bylo zvoleno 231, dále pak 19 Italů, šest Rumunů a čtyři sionisté.

V regionu byli zvoleni například za obvod Slezsko 15 Tadeusz Reger (Klub polských sociálních demokratů), který v říjnu rezignoval a nahradil jej pozdější první polský premiér Ignacy Daszyński (stejný klub). Za obvod Slezsko 4 Leonhard Demel von Elswehr (Německý národní svaz), který do roku 1915 zastával funkci starosty Těšína. Za obvod Slezsko 13 lékař Ryszard Paweł Kunicki (Klub polských sociálních demokratů), později se zasloužil o vznik polského Gymnázia v Orlové. Za obvod Slezsko 14 (venkovský okres Bílsko) kněz Józef Londzin (Polský klub), za obvod Slezsko 06 Petr Cingr (Klub českých sociálních demokratů).

Za obvod Halič 06 byl zvolen pocházející z Kónské profesor Józef Buzek (příbuzný pozdějšího polského premiéra Jerzygo Buzka), který v té době působil ve Lvově.

Výřez z první strany (vlevo) volebního oprávnění z roku 1907 vydaného městem Jablunkov. Druhá strana (vpravo) ze tří obsáhle cituje ze zákona o maření voleb. Volební karta obsahuje text zleva v němčině, zprava v polštině. Například bezplatné pohoštění voličů ve dni voleb v nálevnách nebo restauračních zařízeních bezplatným či za zdánlivé ceny pitím či jídlem či jinými předměty – zde mohl pachatel dostat pokutu až 200 rakouských korun, a to měl štěstí, pokud jej hned neobvinili z paragrafu 3 – úplatkářství ve volbách. To mohl jít do lochu až na půl roku a materiální dobra propadla obecnímu fondu pro chudé. Nejde však hledat přesnou paralelu se soudem prokázaným uplácením voličů v Českém Těšíně v roce 2010 a závažným podezřením z roku 2014. Lidé, kteří byli nejčastěji upláceni v těchto volbách totiž v roce 1907 k volbám vůbec připouštěni nebyli, pro bezdomovectví, nečistý trestní rejstřík nebo proto, že žili na úkor pracující společnosti z peněz na chudinskou péči.

Pohlednici k volbám se vzkazem na rubu: Snad to přece vyhraje! v roce 1907 obdržela velectěná slečna Mařenka Lisková, dcera ředitele cukrovaru.

SCAN | SBÍRKA AUTORKY

Ženy nadále bez volebního práva

Volební právo v roce 1907 však i přes svoji proklamovanou všeobecnost zůstalo zapovězeno ženám. Novela sice rozšiřovala volební právo, ovšem paradoxně je vzala omezené skupině žen, které ji doposud měly. Podle volebních řádů do zemských sněmů přijatých v roce 1861 totiž ženy mohly za určitých okolností nejen volit, ale být také teoreticky voleny. Do roku 1907 bylo totiž volební právo podmiňováno určitými daňovými povinnostmi občana. Jednotlivé sociální skupiny si odděleně volily

své parlamentní zástupce (kurie venkovská či šlechtická, od roku 1897 i všeobecná). V rámci první velkostatkářské kurie měly tedy právo volit také ženy, které odváděly nejvyšší daně. O tuto možnost žen přišly právě v roce 1907, kdy byl kuriový systém v podstatě zrušen.

Skutečně všeobecné až po roce 1918

Poprvé šly naše babičky a prababičky k volbám a mohly být voleny až po vzniku samostatné Československé republiky. Již v roce 1918 zasedly ženy v „Revolučním Národním shromáždění“ – ačkoli

Foto ustavující schůze z wikiwand.com.

ve výrazné menšině 4 procenta. Členové shromáždění nebyli dosazení volbami, ale byli delegáty jednotlivých politických stran. V roce 1920 pak toto shromáždění přijalo „Ústavní listinu“, ve které bylo volební právo garantováno i pro ženy.

Vůbec poprvé si plné aktivní i pasivní volební právo mohly československé občanky vyzkoušet až v červnu roku 1919 při volbách do obecních zastupitelstev. Přestože účast něžného pohlaví byla nízká,

zaznamenalo emancipační hnutí obrovský pokrok ve svých snahách. Řádné volby do parlamentu poté voliči i voličky absolvovali v roce 1920.

Ústavní listina Československé republiky z 29. února 1920 stanovila: „Právo voliti do sněmovny poslanecké mají všichni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří překročili 21. rok věku svého a vyhovují ostatním podmínkám řádu volení do poslanecké sněmovny.“

DOROTA HAVLÍKOVÁ

Udání ji připravilo o místo, svobodnou volbu považuje za důležitou

Paní Alžběta Cieslarová, kterou několik generací Českotěšínských zná jako laskavou učitelku německého a anglického jazyka, je o dva měsíce starší než Československá republika. Nevyužít svobodných voleb by byl podle ženy narozené ještě v Rakousko-Uhersku hřích.

„Za komunistického režimu každý k urně jít musel, i když demokraticky na výběr nebylo. Na kandidátce byli jen stranou prověřeni lidé a volilo se veřejně. Za plentu se odvážil jít málokdo, to bylo podezřelé. Přesto jsem se snažila volební lístek přetřhnout nebo jinak poškodit. Jednou se mi dokonce podařilo vhození do volební urny předstírat. Byla to taková malá osobní vzpoura,“ vzpomíná 99letá žena.

Paní Cieslarová pochází z Brna, kde také studovala filologii. Na tanečním čaji o páté, který v jihomoravské metropoli pořádali studenti z Těšínska, se seznámila s budoucím manželem. Od roku 1938 bydleli s rodinou ve Frýdku, odkud dojíždě-

la učit do Frenštátu. „Po osvobození se manžel tak těšil domů, že se do města nad Olzou vydal ještě s kamarádem pěšky,“ říká.

Přestěhovali se, manžel převzal vedení stavebního odboru na zdejší úřadě a vrhl se do obnovy poničené infrastruktury, ona získala vytoužené místo bez dojíždění. Po válce nastoupila jako učitelka anglického a německého jazyka na zdejší Obchodní akademii. Celý sbor byl podle ní apolitický, pouze ředitel byl členem strany. „Pak nám přidělili učitele, který měl správnou stranickou legitimaci, kontakty v Praze, a tak nevadilo, že z minulých zaměstnání odcházel s ostudou. Vedl si tak, že ředitel na protest vystoupil z KSČ a nás začali různě pronásledovat, až rozbili celý sbor. Všem přitížilo, že nechťeli do strany. Většina kolegů si musela hledat místo mimo region. Mne zadrželi na udání, že jsem se necitlivě vyjádřila na adresu Klementa Gottwalda během vysílání jeho proslovu přes školní rozhlas. Nepomohlo to, že jsem tuto hodinu neučila. Dokonce jsem strávila noc

Devětadevadesátiletá dáma si ani letos možnost svobodně volit nenechala ujít.

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

na policejní stanici. Dalších dvacet let jsem nesměla pracovat ve školství, ani ve městě jsem nemohla získat práci, dojížděla jsem do banky v Karvině,“ vzpomíná paní Cieslarová. Její rehabilitace přišla až v roce 1967.

„Svobodné volební právo je důležité, ale člověk jej musí využít s rozvahou. Pokud nepřemýšlí, jen uvěří líbivým, nereálným volebním slibům, pak ať raději nevolí,“ doplňuje usměvavá dáma a ukazuje fotografie z golfového hřiště v Šilheřovicích, které před 50 lety zakládal její již nežijící choť Jan Cieslar a tamní golfisté ji mezi sebe každým rokem zvou.

„Manžel se s golfem seznámil během svých léčebných pobytů v Mariánských Lázních. Více než deset let se zabýval myšlenkou postavit hřiště i na Ostravsku. Po hledání v podhůří Beskyd padla nakonec volba na zámekský park v Šilheřovicích s množstvím velmi vzácných starých stromů, přivezených z celého světa, s Rothschildovým zámekem jako dominantou,“ doplnila dáma.

(DH)

Těšínské nářečí. Kouzelné i nepochopitelné

Připravujeme pro vás cyklus textů, ankety a rozhovorů k fenoménu těšínského nářečí, kdy nám profesor Karol Daniel Kadłubiec přislíbil pomoc v mapování mizejících slov v různých odvětvích života, rozdílů mezi nářečím gorolským (horalským) a dolańským (v údolí, hlavně na Karvinsku).

Pamatujete si slavnou větu z představení Těšínské niebo, která uvedla v úžas mimoregionální návštěvníky a zněla foneticky: „Bydlím na sosně a dělám veverku.“? Objasníme,

proč se v železárnách dodnes hlavně szwajcuje, robi wercajkym, kdo je szryers a co znamená všeobecné a geniální slovo wihajster, které nám vždy pomůže, když zapomeneme název náradí.

Zdá se vám některé slovo zvláště kouzelné nebo nepochopitelné, zaskočilo vás nářečí něčím, když jste se přistěhovali? Napište nám. Chcete vysvětlit prostřednictvím Listů nějaké rčení nebo navrhnout nejkrásnější slovo? Tak pište na: tesinske.listy@gmail.com. **REDAKCE**

Mnohé osobnosti horují za uchování nářečí a tradic. Kromě profesora Kadłubce (uprostřed) k nim patří i zpěvačka Ewa Farna. Wojtek Kadłubiec (první zleva) má na snímku kroj karvinský (hornický stejnokroj), Ewa Farna těšínský a Bolek Niedoba goralský.

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Proč po našymu zasluhuje naši úctu?

Bývaly časy, kdy nářečí bylo považováno za podřadný jazykový útvar, který není hoden vzdělaného člověka. Na školách ho učitelé diskriminovali a zakazovali jim mluvit i v soukromém styku. Domnívám se, ale nejsem si zcela jist, že toto období máme za sebou. Proč tedy nářečí si zasluhuje naši úctu, péči a tedy i kultivování? Uvedu zde alespoň důvody dva.

Pokud jde o Těšínsko, nářečí tady bylo před všemi národními jazyky. Ty se střídaly podle toho, kdo vládl, nářečí si zachovalo kontinuitu. Vyplývá z toho, že je nejvýznamnějším těšínským identifikátorem všech, kdož se tady narodili a žili bez ohledu na národnost, náboženství apod. Patří tedy k fundamentálním hodnotám našeho kulturního dědictví. Bez nářečí by neexistovaly lidové písně, obřady, zvyky, přísloví, prostě celá duchovní tradice. Když chceme světu ukázat, odkud jsme a jací jsme, tato tradice to řekne za nás. Je to nadmíru důležité v dnešním světě, který se stává více a více unifikovanější, tedy ubožejší.

Důvod druhý. Každý jazyk jinak reaguje na svět. V každém jazyce se svět jinak odráží. Jestliže to tak je, a je tomu tak, pak bohatství člověka je i v tom, kolik těch jazykových světů má v sobě, čili kolik jazyků ovládá. I zde nářečí hraje důležitou roli. Kdysi převor břevnovského kláštera, těšínský rodák Petr Prokop Siostrzonek, se při jednom rozhovoru zmínil o tom, že i v Praze mluví se svými krajany po našymu. Proč? Uvedl takový příklad. Když Čech řekne „nekecej“, my na Těšínsku máme k dispozici „něfulej, něbulč, něfanzol, nědržistej, něklebeč“ a ještě další. Není to bohatství? Víte, co znamená „blambořić, dudrac, rozpajedzić še, rymplovac, dopalovac...? (pít všechno dohromady, naříkat, rozmlouvat se, dělat kravál, hněvat). Není to v žádném spisovném jazyce, v nářečí ano. Není to bohatství? Vážme si ho a dělejme všechno, aby žilo. Nářečí není horší než jakýkoliv spisovný jazyk. Je prostě jiné.

DANIEL KADŁUBIEC,
PROFESOR JAZYKOVĚDY

ANKETA

Mluvíte nářečím? Rozumíte mu?

Eva Juricová
ředitelka DDM Český Těšín

Do města jsem se přistěhovala z hlavního města, nářečí a polština byly pro mne tehdy úplně cizí. Nerozuměla jsem vůbec ničemu. Postupně jsem se začala adaptovat a některá slova jsme si i s dcerami přisvojovaly. Když holčičky jezdily na prázdniny k babičce do Prahy, tak byla úplně vedle, protože nevěděla, co jim má obléci, když po ní chtěly štrample a cukle.

Marie Brabcová
členka letopisecké komise

Dodnes si pamatuji větu, kterou mi jako malé říkala moje babička, a mám k ní citovou vazbu: Ty žeš je starecczyna kruszynka. Ty jsi babiččin drobeček. Ráda na ni i situace, kdy mi to říkala, vzpomínám dodnes.

Emil Morávek
kominický mistr, zastupitel

Pocházím z Českých Budějovic, v roce 1962 jsem narukoval do českotěšínských kasáren. Netušil jsem, že ve městě, které jsem do té doby vůbec neznal, zůstanu navždy. Ale oženil jsem se zde a v roce 1964 začal pracovat v komunálních službách jako kominík. Dostal jsem jako nováček rájón od Těrlicka po Chotěbuz a Český Těšín, tedy venkov a kousek města, ale ani zde ještě nebyla žádná sídliště. Na kole, s brašnou, kominickou štetkou a provazem přes rameno, jsem objížděl svůj obvod. První měsíce byly krušné, na vesnicích se hovořilo hlavně po našymu, já jsem nerozuměl lidem a oni mně, já totiž mluvil jenom česky. Ale ještě dlouho se v Loukách vzpomínalo, jak tam chodil „tyn kuminiorz, co tak po czesku mówił“. Ale brzy jsme si na sebe zvykli a začali si rozumět.

Jedna z prvních slov, která jsem se naučil, byla „Dzień dobry“, „kumin“ a „półka“. Byly to krásné časy.

V posledních letech často jezdím do Polska na jednání s tamními profesními organizacemi a i když se vždy omlouvám, že je polsky jen pozdravím, protože moje polština má velké slabiny, tak mne přesvědčují o opaku a jsou velmi poctěni, že jejich návštěva mluví jejich jazykem.

převor Prokop Siostrzonek
(19. 8. 2011, Těšínské listy)

Přiznám se, že řeknu-li „doma“, myslím tím dnes už Prahu a konkrétně Břevnov. Už tam mám nové přátele a prostředí, které je mi blízké. Ale svému rodnému městu vděčím za mnohé.

V Praze nás bydlí více Těšíňáků, často si voláme, scházíme se a rádi k podivení a naprostému nepochopení Pražáků mluvíme „po naszymu“. Prostě jsou některá slova, která nejlépe vyjádří „po naszymu“ podstatu věci. Např. když politik kecá – Pražák nenachází jiné slovo. Kdežto my, Těšíňáci, můžeme jeho počínání označit s mnoha jemnými odstíny: „bulczy“, „fulo“, „drzisto“, „pierdoli“... Není to krásné? Moc se tím v Praze bavíme!

Anita Swoboda
podniká v průmyslovém značení

Pocházíme z města Dąbrowa Górnicza, je to kousek od Katowic, takže mi není slezské nářečí cizí. Přistěhovali jsme se s manželem před 12 lety do Místřovic, všichni byli moc milí, sousedé úslužní a pomocní. Jen jedno mne ze začátku zaskočilo: proč nás všichni tahají někde na polici nebo nám ji nabízí, či dokonce ji s nám chtějí sdílet – „Docie se z nami półke?“. Zdejší pulka totiž v hornoslezském nářečí má stejný význam jako v polštině, prostě police.

Diamantová svatba opět spojila učitelský pár

Po 60 letech společného života, ale i dlouholeté profesní práci, si opět řekli své ano manželé Irena a Miroslav Pallovi. Oba byli do Českého Těšína vysláni československými úřady na umístěnku jako posila do českých škol. Zde se seznámili v souboru Slezan.

Irena Pallová, rozená Lachmanová, pochází z České Lípy. Vystudovala Lepařovo gymnázium v Jičíně a po maturitě byla umístěna za prací přes půl republiky do Svibice jako učitelka základní školy. Zároveň dálkově studovala Pedagogické gymnázium v Orlové. Celý svůj další život věnovala výuce dětí.

Miroslav Palla pochází z Nížkovic. Vystudoval Státní mužský učitelský ústav v Brně. Poté byl vyslán plnit své povolání rovněž na Těšínsko. V roce 1980 úspěšně ukončil stu-

dium zvláštní pedagogiky na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. V Českém Těšíně tráví od roku 1948 celý svůj život jako pedagog, knihovník, folklorista a kulturní pracovník.

Na celý život je spojil společný zájem – tanec a zpěv v národopisném souboru Slezan. Po svatbě přes 20 let bydleli ve školním bytě v obci Koňákov. První stupeň základní školy zde tvořily dvě třídy a pět ročníků dětí, které manželé sami vyučovali. Tady se jim také narodily obě děti, dcera Romana a syn Přemysl.

Manželé Pallovi byli vždy velice pracovití a veřejně se angažovali. Paní Irena působila dlouhá léta např. v Československém červeném kříži, ve Svazu žen. Pan Miroslav byl mimo jiné ředitelem Domu osvěty v Českém Těšíně, jednatelem TJ Sokol Mosty, správcem Osvětové besedy v Místřovicích, založil mlá-

dežnický soubor lidových tanců v Horní Lomné. Také byl členem pěveckého sdružení Slezan a několik let jeho předsedou. Jako člen Matice slezské se podílel na výstavbě areálu národopisných slavností Slezské dny v Dolní Lomné. Byl

předsedou programové rady Slezských dnů.

Manželé Pallovi mají pět vnoučat a pět pravnoučat.

Diamantovým manželům přejeme ještě dlouhá léta společného života.

(DH) FOTO | ARCHIV MĚSTSKÉHO ÚŘADU

V čem bydlíme – věžové domy TOB-Nitra (6. část)

V dnešním díle se podíváme na vůbec nejstarší věžové domy na území Českého Těšína.

Čtyři identické stavby se nachází na sídlišti Hrabinská, na stejnojmenné ulici. Jejich výstavba proběhla v roce 1966 a staly se tak prvními výškovými obytnými domy města – mají dvanáct pater.

Tyto věžové domy byly vyvinuty v první polovině 60. let v národním podniku Pozemní stavby Nitra, čímž se dostáváme k největší zajímavosti – jedná se o slovenské paneláky na českém území. Slováci nejenže tyto domy navrhli, ale také je v Českém Těšíně sami stavěli. Projekt i postup výstavby byl ovšem konzultován s Krajským projektovým ústavem v Ostravě a oproti čistě slovenské verzi doznal několika změn. Je to zejména kvalitnější vzájemné svařování jednotlivých panelových dílců, a to především kvůli možnému poddolovanému území. Pro zajímavost: v Nitře najdete stejné domy na ulici Hviezdna.

Progresivní konstrukce

Suterén byl vybudován monoliticky, včetně jeho zastropení. Sklepní kóje mají příčky z cihel. Zbylá pod-

laží mají poměrně tradiční (panelovou) konstrukci – příčný nosný systém s podélným ztužením. Nosné panely jsou od sebe vždy osově vzdáleny 3,6 metru, díky tomu jsou všechny místnosti v domě stejně široké (hloubky mají samozřejmě rozdílné). V polovině 60. let se ovšem ještě, vzhledem ke dvanáctipatrové výšce, o běžném či snad tradičním řešení mluvit nedalo. Domy proto byly ve své době považovány za velmi progresivní.

Dům v ulici Hrabinská 49, z jihozápadní strany. FOTO | MARIAN LIPTÁK

Pórobetonový obvodový plášť s tloušťkou pouhých 22 cm (původně projektovaný pro jižní Slovensko) v našich klimatických podmínkách nestačil, a byl proto ještě za minulého režimu na několika domech typu TOB-Nitra zateplen. Stejně jako v případě domů T03B-OS z minulého čísla se i zde nachází hybridní bytová jádra kombinující zdívo (stěna s dveřmi), sololit (ostatní stěny jádra) a umakart (obložení okolo vany). Na typickém podlaží se nachází celkem čtyři byty, dva z nich o velikosti 1+1 a dva o velikosti 3+1. Byty o stejném počtu místností mají v rámci patra odlišné dispozice.

Architektonické řešení

Architektura těchto domů je provedená především díky pro paneláky opravdu nezvyklému prvku – patrovým římsám. Ty mají všechna patra a pro panelové domy TOB-Nitra jsou typickým a rozpoznávacím prvkem. Konstrukčně jsou

římsy řešeny prostým přesazením stropních panelů a zanikají díky nim vodorovné spáry mezi panely. Svislé spáry jsou přiznané. Odtok vody z ploché střechy bývá u většiny panelových objektů veden vnitřním potrubím (například v prostoru chodby), zde je ale nezvykle řešen potrubím po fasádě, to je ovšem šikovně zakomponováno do okolí chodbových oken a pomáhá tak svislému členění fasády. Samotná chodbová okna také příjemně oživují fasádu, neboť jsou úzká a umístěná vždy u podlahy a stropu daného mezipatra.

Průčelí jsou zakončená poměrně masivní korunní římsou, za ní už se nachází samotná střecha s pomyslnou korunou celého domu – stropní pergolou. Věžové domy jsou viditelné z širokého okolí, jsou to výškové dominanty, a právě střešní pergola jim při dálkových pohledech značně pomáhá k lepšímu vzhledu.

MARIAN LIPTÁK

KRESBA PŮDORYSU | MARIAN LIPTÁK

Město ocenilo devět osobností roku 2017

Devět osobností veřejného života – čtyři ženy a pět mužů – si převzalo zvláštní ocenění za mimořádný přínos pro město Český Těšín. Vedení města takto vyzvedlo činitele či mimořádné sportovce již po jedenácté.

Ocenění pro Osobnost roku 2017 získaly výšivkárka, dlouholetá propagátorka folkloru a nehmotné kultury Blažena Slováčková; dirigentka českotěšínských dětských sborů, které každoročně bodují v mezinárodních soutěžích, Beata Brzóska; atletka a naděje české reprezentace v běhu, několikanásobná mistryně Simona Vrzalová a mladičká judistka, také mistryně ve své kategorii, Jana Kolondrová.

Mezi muži to byl autor a nakladatel mnoha knih s těšínskou tematikou a sběratel pohlednic dokládajících proměny regionu Henryk Wawreczka; učitel ZUŠ a současně primáš cimbálové muziky folklorního souboru Slezan a spolupracovník Těšínského divadla v oblasti muzikálů Tomáš Treichel; propagátor mužského i žen-

ského fotbalu Jaroslav Dostálek, který před dvaceti lety založil ve městě fotbalový klub FC IRP Svibice (nyní FK Český Těšín); vicemistr světa juniorů v pétiboji a čerstvý absolvent Gimnazjum im. Juliusza

Ślowackiego v Českém Těšíně Marek Grycz a Petr Roszak, dlouholetý pedagog, zakladatel a vedoucí kroužku raketového modelářství Rocket Club Silesia Olza. Jeho odchovanci každoročně získávají několik evropských, ale i světových mistrovských titulů.

Letošní osobnosti, ač mnohé ověřené cennými tituly, medailami a vavřínovými věnci, shodně zdůrazňovaly, že je toto „domácí vyznamenání“ pro ně zvláště důležité, jelikož mnohdy je těžké získat uznání právě u sebe „doma“.

Nápad vyzdvihnout lidi, kteří dělají něco navíc pro své město i jeho občany, vzešel od nové koalice, která převzala vedení města po volbách v roce 2006. Cenu uděluje

rada města na základě nominací předložených kulturní a sportovní komisí od roku 2007.

V minulosti získali ocenění za přínos v oblasti sportu například hokejista Petr Gregořek, fotbalista Karel Kula, kulturista Jiří Wagner. V oblasti kultury ocenění obdržela například Eva Katrušáková, zakladatelka kampaně Celé Česko čte dětem, Renata Putzlacher Buchtová, básnička, překladatelka písní Jarka Nohavici a autorka divadelní hry Těšínské nebe. Loni byly podruhé uděleny skupinové ceny, které získal Pěvecký sbor Slezan a také obě scény Těšínského divadla, předtím například folklorní soubor Olza a Slezan.

(DH)

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Oceněné Osobnosti města Český Těšín v roce 2017

BLAŽENA SLOVÁČKOVÁ – za dlouholetý přínos v oblasti kultury a zachování lidových tradic

HENRYK WAWRECZKA – za propagaci města v historických publikacích

BEATA BRZÓSKA – za dlouholetý přínos v oblasti kultury

TOMÁŠ TREICHEL – za dlouholetý přínos v oblasti kultury

PETR ROSZAK – za dlouholetý přínos ve sportovní činnosti

JAROSLAV DOSTÁLEK – za dlouholetý přínos ve sportovní činnosti

MAREK GRYZ – za mimořádné sportovní výsledky

SIMONA VRZALOVÁ – za mimořádné sportovní výsledky

JANA KOLONDROVÁ – za mimořádné sportovní výsledky

Uroczyste popołudnie w Domu PZKO

W piątek 4 listopada zarząd MK PZKO Czeski Cieszyń-Centrum zaprosił swych członków oraz sympatyków na „Podwójne świętowanie”. W roku bieżącym PZKO obchodzi bowiem 70 rocznicę założenia, a 11 listopada przypada 99. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości.

Imprezę rozpoczął koncert fortepianowy w nieczęsto spotykanym składzie. Pianistki Magdalena Jasińska-Żaba i Anna Miech grały bowiem na cztery ręce utwory polskich kompozytorów XIX wieku. Następnie prezes Małgorzata Rakowska przedstawiła w

prezentacji historię miejscowego koła.

PZKO działa w Czeskim Cieszyń od roku 1947. Z biegiem czasu wzrastała ilość członków i kiedy w roku 1974 osiągnęła niespełna 1.200 osób, zdecydowano o podziale na trzy samodzielne koła – Centrum, Osiedle i Park Sikory.

W roku 1980 zdecydowano o dobudowaniu pomieszczeń do budynku byłej synagogi przy ul. Bożka, którą ZG PZKO zakupił w roku 1961. W budowę zaangażowali się członkowie MK, którzy w przeciągu dwóch lat odpracowali w czynie społecznym ponad 20.000 godzin. Uroczyste otwarcie nowej siedziby KM PZKO Czeski Cieszyń-Centrum,

znajdującej się na drugim piętrze przybudówki, odbyło się 3 kwietnia 1982.

70-letni dorobek organizacji przedstawiony został na okolicznościowej wystawie, której autorką była Irena Kufa. Poświęciła wiele godzin na przewertowanie kronik i wybranie najistotniejszych faktów. W kole bowiem działa się i dzieje do dnia dzisiejszego bardzo dużo. Pracowały zespoły Remini i Parafraza, przez 65 lat śpiewał chór Harfa, aktywnie działały kluby. Nadal organizuje się wiele różnorodnych imprez.

Po zakończeniu oficjalnej części „Podwójnego świętowania” odbył się raut i nadszedł czas na przeglądanie

starych kronik, wspomnienia, rozmowy i snucie planów na przyszłość.

EWA SIKORA

FOTO | EWA SIKORA

Na obchodní akademii se daří výuce cizích jazyků

Dobrá strategie výuky cizích jazyků je významným faktorem budoucího úspěchu studentů na trhu práce, a proto se jí dostává na českotěšínské obchodní akademii výrazné podpory.

Škola získala nově dotaci na projekt „Podnikání za hranicemi“ a naši žáci se tak zúčastní pracovního pobytu ve Velké Británii. Jazyk anglický zařazujeme také do výuky ekonomických předmětů. V rámci soutěže European Business Game studenti zpracovávají podnikatelský záměr ten prezentují anglicky. Nejlepší školní tým jej obhájil a na evropském finále v italské Řevně.

Bez odezvy nezůstala ani letošní velmi úspěšná poznávací exkurze do ruského Kaliningradu.

Obchodní akademie je od roku 2008 nositelem statutu partnerské školy Projektu PASCH s garancí kvalitní moderní jazykové výuky

němčiny. Četné zahraniční stáže, letošní výjezd na Srí Lanku a dokonce i jazykové zkoušky jsou financovány německým partnerem. Aby byla výuka různorodá a zábavná, podílíme se i na práci mezinárodního on-line časopisu Klick a dvakrát ročně pořádáme německé Dny PASCH i pro ostatní školy regionu.

Ve spolupráci s Goethe Institutem studenti mají možnost absolvovat mezinárodní jazykové zkoušky. Konverzace v hodinách je dále podpořena přítomností rodilé mluvčí. Od roku 2012 realizujeme i odbornou zahraniční praxi ve spolupráci s vídeňskou firmou LKW Walter.

Originální strategie cizojazyčné výuky v podmínkách naší školy studenti baví, naši absolventi získávají práci u zahraničních firem a stipendia na zahraničních univerzitách. Popřejme tedy – jim i sami sobě – další úspěšné kroky!

LENKA SCHAJEROVÁ

FOTO | ARCHIV ŠKOLY

Český Těšín žil Envofilmem, přihlásilo se do něj 22 škol

Albrechtova střední škola uspořádala 2. ročník soutěžní přehlídky environmentálních filmů vytvořených žáky a studenty Moravy a Slezska s mezinárodní účastí. Do soutěže se přihlásilo celkem 22 škol s 29 soutěžními snímky.

Slavnostní vyhodnocení soutěže a předávání „Oscarů“ proběhlo 19. října v Kulturním a společenském středisku „Střelnice“. V budově školy na Tyršově ulici a v Ostravském muzeu proběhla komentovaná promítání filmů. Na 1500 žáků základních a středních škol z regionu se svými pedagogy mělo možnost zhlédnout jedinečnou projekci filmů, ale zúčastnit se i bohatého doprovodného programu – ekosoutěží, fytoworkshopu, ekotoulek Českým Těšínem či zhlédnout soutěžní výstavu ke Dni stromů či drobná zvířátka. Nejlepší týmovou práci vy-

tvořili žáci O. Byrtus, Ž. Zichlarzová a E. Borutová z pořádající Albrechtovy střední školy. Starosta Českého Těšína ocenil žáky, kteří natočili nejlepší film odehrávající se v Českém Těšíně – jsou to K. Mikolášová, A. Hradská a V. Šimša z Masarykovy základní školy v Českém Těšíně.

A absolutní vítěz? Alexandr Pisani a Jan Kundera ze Základní školy a gymnázia Vítkov se svým filmem Lightbulb. Blahopřejeme!

Všechny filmy z Envofilmu 2017 mohou zhlédnout i čtenáři Těšínských listů, a to na stránkách školy, kde naleznete i propozice 3. ročníku soutěže – Envofilm 2018 – http://www.albrechtovastredni.cz/aktivity_2/evvo/envofilm.html.

Soutěž se konala pod záštitou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstva životního prostředí ČR a náměstka hejtmána Moravskoslezského kraje Stanislava Folwarczského. **TAJANA POLÁŠKOVÁ**

FOTO | ARCHIV ŠKOLY

Rozdíly v zákonech o silničním provozu na obou stranách hranice

Český Těšín a Cieszyń se zdají být jedním městem. Platí však zde různé zákony, včetně zákona o silničním provozu.

Pohled na vozy s cizí státní poznávací značkou se na obou stranách hranice stal něčím obvyklým. Nicméně, abychom se vyhnuli nedorozumění nebo zbytečným porušováním dopravních předpisů, rozhodli jsme se upozornit na nejdůležitější rozdíly v provozování nebo odstavení vozidel v České republice a v Polsku.

Povinnost mít u sebe **doklady předepsané pro řidiče motorových vozidel**: řidičský průkaz, malý technický průkaz s platnou technikou kontrolou a doklad o pojištění odpovědnosti za škodu platí na polské a české straně hranice.

Řidiči vjíždějící na území České republiky si však musí uvědomit, že v období od 1. listopadu do 31.

března musí být jejich osobní vozidlo vybaveno zimními pneumatikami, navíc je pro **povinnou výbavu** předepsáno: rezervní kolo, příruční zvedák, klíč k uvolnění matic kola, výstražný trojúhelník, lékárnička, reflexní vesty (povinné použití u řidiče a spolucestujících při opuštění vozu mimo obec, na rychlostních komunikacích a dálnicích, měly by být v kabině řidiče, nikoliv v kufru), dále sada žárovek a pojistek. V Polsku je povinné vybavení vozidla omezeno pouze na hasicí přístroj a výstražný trojúhelník.

Dopravní značky, pravidla provozu a parkování jsou na obou stranách Olzy/Olše velmi podobné, ale je třeba si připomenout některé rozdíly. Na české straně se setkáme s označením zón, které v Polsku nejsou známy. Tyto značky platí do odvolání jinou značkou, tedy je neruší nejbližší křižovatka.

V zóně se zákazem stání lze auto zaparkovat pouze na k tomu vyhra-

zených místech. Při odstavení auta na jiném místě řidič riskuje pokutu až do výše 2000 Kč. V Polsku je pokuta obvykle 100 PLN. Mnohem draž vyjde odstavení auta v křižovatce (300 PLN) a na místě pro osoby se zdravotním postižením bez tohoto oprávnění (500 PLN).

Při parkování v Česku je třeba mít na paměti absolutní zákaz parkování na chodnicích (s výjimkou míst označených odpovídající značkou), na zelených plochách. Řidič smí zastavit a stát jen vpravo ve směru jízdy, co nejbližší k okraji komunikace. Na jednosměrné komunikaci smí stát vpravo i vlevo, ale také vždy jen ve směru jízdy. Pokud vozidlo stojí v opačném směru, než je směr jízdy, hrozí řidiči pokuta.

Naopak na polské straně hranice lze zaparkovat na chodníku vozidlo o celkové hmotnosti do 2,5 t, pokud v místě neplatí zákaz zastavení (značka B-36) a zůstane zde

nejméně 1,5 m široký volný prostor pro chodce. Parkování na zelených plochách je také zakázáno.

Na obou stranách hranice platí na území obce **maximální rychlost 50 km/h**, na českých i polských silnicích je zavedena povinnost mít rozsvícena světla po celý den bez ohledu na zimní nebo letní čas a stejně platí zákaz řízení pod vlivem alkoholu (0 promile v České republice, v Polsku 0,2 promile) a pod vlivem návykových látek. Mějte na paměti, že testy ve výbavě policistů dokáží detekovat přítomnost drog i po týdnu až dvou od jejich požití a testy za řízení pod vlivem návykových látek vždy končí odebráním řidičského oprávnění a někdy jsou dopady mnohem horší (smrt, invalidita, vězení).

PŘEŠHRANIČNÍ TÝM PRO ZÁLEŽITOSTI VEŘEJNÉHO POŘÁDKU A BEZPEČNOST MĚST CIESZYŃ A ČESKÝ TĚŠÍN

Kdo vyhrál Těšínský pohár za rok 2017?

V podvečer pátku 6. října se představitelé Okrskového aktivu Český Těšín společně se sportovci z jednotlivých družstev zúčastnili v PZKO na Kostelci slavnostního vyhlášení Těšínského poháru v požárním sportu za rok 2017.

Těšínský pohár, resp. Těšínská liga byla založena v roce 1991 nadšenci Okrskového aktivu Český Těšín. V letošním roce se konal již 26. ročník soutěží v požárním útoku. Dlouholetými účastníky a zároveň i pořadateli jednotlivých kol jsou družstva z Chotěbuz, Mostů, Míst-

řovic, Zpupné Lhoty, Horního Žukova a Stanislavic. Od roku 2014 se do jednotlivých soutěží plnohodnotně začlenila nejen družstva žen, ale i sbory mimo náš okrsek. Do letošního ročníku se zapojilo celkově 11 družstev mužů a žen.

Po shrnutí výsledků všech kol a odečtu nejhoršího výsledku vypadal celkové umístění následovně.

V kategorii žen:

1. místo: SDH Místřovice - 53 bodů
2. místo: SDH Český Těšín - Horní Žukov - 47 bodů
3. místo: SDH Zpupná Lhota - 40 bodů

4. místo: SDH Český Těšín - Mosty - 15 bodů

V kategorii mužů:

1. místo: SDH Místřovice - 47 bodů
2. místo: Český Těšín - Mosty - 42 bodů
3. místo: SDH Zpupná Lhota - 36 bodů
4. místo: SDH Stanislavice - 35 bodů
5. místo: SDH Chotěbuz - 30 bodů
6. místo: SDH Marklovice - 30 bodů
7. místo: SDH Český Těšín - Horní Žukov - 26 bodů

Dovolte mi rovněž jménem okrsku Český Těšín poděkovat za

podporu městu Český Těšín a obci Chotěbuz. Díky jejich pomoci se nám i letos podařilo uspořádat tuto tradiční a krásnou soutěž v požárním sportu. Všem závodníkům bych rád poděkoval za výbornou reprezentaci na soutěžích, a to nejen v postupových (okresních, krajských), mezinárodních, ale i dalších závodech mimo okrsek. I díky jim patří náš okrsek v požárním sportu mezi ty úspěšnější. Za zajištění a uspořádání slavnostního vyhlášení děkujeme Sboru dobrovolných hasičů ze Stanislavic.

ROSTISLAV WALICA,

SH ČMS OKRSEK ČESKÝ TĚŠÍN

Poslední letošní vítání nových občánků proběhlo v listopadu

Listopadové vítání nových občánků Českého Těšína.

FOTO | ARCHIV

Poslední letošní vítání občánků proběhlo na sklonku listopadu. Zájem je velký, ale kapacita obřadní síně je pouze 42 míst, tak organizátoři mohou vždy pozvat pouze tolik miminek, kolik je míst k sezení pro rodiče a rodinné příslušníky. Průběh slavnostní chvíle doplňuje primáš souboru Slezanek Martin Sikora na housle a doprovází jej malý cimbalista René Kotlár. Průběh pomáhají zvládnout i děvčátka ze Slezanku v těšínských krojích. Novopečení rodiče se mohou těšit na blahopřání starosty, kytičku a hračku pro dítě stejně jako na pamětní list.

(RED)

Pytlový systém sběru plastů a papíru v roce 2018

Provozní doba sběrného dvoru během zimních měsíců

Sběrný dvůr na ul. Na Horkách bude během prosince a ledna otevřen do 16.00 hodin, od února bude otevřeno do 17.00 hodin a od března bude opět otevřeno do 18.00 hodin. Poslední den v letošním roce, kdy bude otevřen sběrný dvůr, je pátek 22. 12. 2017 od 8.00 do 16.00 hodin.

V roce 2018 bude poprvé otevřen ve středu dne 3. 1. 2018 od 8.00 do 16.00 hodin.

Provozní doba během prosince a ledna

Pondělí	8.00-16.00 hodin
Středa	8.00-16.00 hodin
Pátek	8.00-16.00 hodin
Sobota	8.00-14.00 hodin

Provozní doba během února

Pondělí	8.00-17.00 hodin
Středa	8.00-17.00 hodin
Pátek	8.00-17.00 hodin
Sobota	8.00-14.00 hodin

Pytle s odpadem jsou svázeny v Mostech, v Místřovicích, ve Stanislavicích, v Koňákově, v Horním a Dolním Žukově (mimo ul. Šadový) a od rodinných domů na těchto ulicích: Černá, Dělnická I, Horní, Kostelní, Mlýnská, Pod Zvonek, Příkopa, Třinecká, Zahradní, Železniční a Žukovská.

Pytle s plasty (plastové obaly, plastové tašky a sáčky, PET lahve – stlačené, čisté kelímky od jogurtů a jiných potravin, plastové nádoby od kosmetických a mycích prostředků, nápojové plechovky, konzervy od potravin, kovové uzávěry a víčka od nápojů, tato komodita bude po vytrídění na třídící lince ve Vratimově

předána zpracovateli kovového odpadu) musí být přistaveny k popelové nádobě do 6.30 hod. a budou svázeny v těchto termínech:

6. 1., 3. 2., 3. 3., 7. 4., 5. 5., 2. 6., 7. 7., 4. 8., 1. 9., 6. 10., 3. 11. a 1. 12. 2018.

Pytle s papírem (noviny, časopisy, knihy, brožury, sešity, rozložené papírové krabice, karton a vlnitá lepenka, čisté papírové obaly a sáčky, reklamní letáky, kancelářský papír a nápojové kartony např. z mléka a džusů) musí být rovněž přistaveny ve svozový den k popelové nádobě do 6.30 hod. a termíny svozů jsou:

10. 2., 14. 4., 9. 6., 11. 8., 13. 10. a 8. 12. 2018.

Veškerý odpad musí být čistý.

LENKA KROČKOVÁ, REFERENT
ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Lepší než vepřový řízek je od Haliny gryzek

Jožin byl typický šohaj ze Slovácka, někde od Kyjova. Věčně žíznlivý, ale pracovitost se mu upřít nedala. Ba naopak, mnohdy to s pracovním nasazením dost přeháněl. I v době předvánoční.

My jsme se už viděli někde na pivu a Jožka pořád něco kutil ve štrece (důlní chodbě). Jeho první rok brigády na šachtě se blížil ke konci a s ním i čas Vánoc. V tu dobu jsou lidé dobré vůle tak trochu naměkko a „srdéčka sa jim otevírajú dobrotú“, říkával Jožin. Sám se nám pak začal svěřovat. Vyrostl vlastně bez rodičů v dětském domově a na tom světě už nikoho neměl. To neměl slyšet Tadek, směnový předák, dnes se tomu tuším říká team leader. Sundal z hlavy přilbu a hned se nechal slyšet: „Jo jestem Polakiem i ewangelikiem, synku, a na Wigilie pójdiesz do nas!“

Jožinek mu sice porozuměl každé druhé slovo, ale i z toho pochopil, že ho Tadek pozval k sobě do Bukovce. Poslední předvánoční směna, jak už bývalo zvykem, se nesla v „kropelkovém“ duchu a třepání rukou s přáním pěkných svátků. Poté na-

stal ten pravý čas tenkrát ještě bílých Vánoc.

Jak to dál probíhalo u Tádka, jsem se doslechl až od tzv. důlních zlých jazyků, kterým se na Těšínsku říká plotkory. Nejčastěji zmiňovali tuhle. Když Tádka manželka Halina nabídla Jožinovi na přivítání její domácí cukroví s tím, že se musí před večerí postit, aby pak mohli společně „szukać złotóm świnié“, Jožin zareagoval panickým úprkem přes zavátou zahradu směrem k lesu dírou v plaňkovém plotě, ale jelikož měl v každé kapse kabátu láhev slovácké slivovice, zašprajcoval se tam jak dřevěná stojka v rubání. Plot se pod takovým nápojem složil

dominovým efektem přímo na psi boudu. Tadek, ten se svíjel smíchy. Jožina zastavil až pes Šarik, kterému se nelíbilo, jak se mu stará dřevěná ohrada sklátila na jeho příbytek.

Vše se nakonec vysvětlilo a jazyková bariéra po každé „póteczcze“ začala povolovat. Nastal čas štědrovečerní večere. „Co se dosz na wiczerze, Józku?“ zeptala se Halina. „Kapuszte albo gryzek?“ Tohle slovíčko Jožinovi připadalo hodně známé, tak vyhrkl: „Tož ba, dajta mi ten gryzek!“

Jistě si dovedete představit to překvapení z obsahu, co se mu na talíři objevil. Když se to všechno provalilo, přestal Jožin pod svým jménem na šachtě existovat. Dostal přezdívku „Gryzek“ a údajně ještě dnes jezdí po dole vozíky, na kterých je

krídou napsáno Lepší než vepřový řízek je od Haliny gryzek.

Pěkné a radostné Vánoce všem!

MILAN ČIERNY

Vysvětlivky redakce: Gryzek (dále k Jablunkovu v ženské formě gryzka nebo i gryska) je krupičná kaše a původ slova je třeba jako mnohdy v případě našeho nářečí hledat v němčině: Grieß (Grieß - fein gemahlenes Getreide, in der Regel feinkörnig - Krupice - jemně mleté obiloviny, obvykle jemně zrnité). Kup kilo gryski. Jo ni miot nigdy rod gryzku.

V češtině slovo vůbec neexistuje, v Polsku je slovo gryzek v některých regionech pojmenováním pro výběrové pečivo, bílou veku.

FOTO | ARCHIV MILANA ČIERNÉHO

MILAN ČIERNY od útlého mládí bydlel v karvinském regionu, od roku 1977 zakotvil v Českém Těšíně. Pracoval 37 let na Dole ČSM-Jih ve Stonavě jako revizor hydraulických zabezpečovacích zařízení, která jsou jedním z důležitých prvků ochraňujících životy horníků při závěsné dopravě v dole. Z vlastních vzpomínek a přátel hornického cechu, z nichž mnoho žije v našem městě, převyprávěl řadu příhod i událostí, které se staly na šachtách v našem revíru, a v Těšínských listech je bude otiskovat. (RED)

Výstava Beskydy před půlstoletím na gymnáziu

Od 1. listopadu je možno na Gymnáziu Josefa Božka zhlédnout putovní výstavu fotografií Jana Sikory, zdejšího absolventa z roku 1956, který spojil prakticky celý svůj život s naším regionem.

Výstava je příznačně pojmenována Beskydy před půlstoletím a z fotografií, které tu můžeme zhlédnout, na nás doslova dýchá starobylá rustikální podoba života beskydských horalů, jejichž mozoly a vráscité tváře svědčí o tvrdém vydobývání zdejšího živobytí. Doslova pohádkově vypadají dřevěné roubenky, zachycené citlivým objektivem fotoaparátu v nejrůznějších ročních obdobích.

Výstava potrvá oficiálně do 15. prosince 2017. Pro zájemce, kteří návštěvu k tomuto datu nestihnou, až do ledna – domluva návštěvy je možná na sekretariátu gymnázia (tel. 558 746 431, 591 144 345, mobil 730 183 954). Jsou na ni srdečně zváni všichni, kdo se chtějí pokochat dokonalou krásou černobílých fotografií a prostřednictvím nich se přenést v čase o půlstoletí nazpátek.

ALENA HASÁKOVÁ

FOTO | JAN SIKORA

**Prosinec
Fráňa Šrámek**

Po sněhu půjdu čistém, bílém,
hru v srdci zvonkovou.
Vánoční země je mým cílem.
Až hvězdy vyplovou,
tu budu blízko již. A budu ještě blíž,
až noční půjdu tmou.
Tu ztichnu tak, jak housle spící,
a malý, náhle, dětinný,
a v rukou žmole beranici,
včarován v ticho mýtiny,
tu budu blízko již. A budu ještě blíž,
svých slz až přejdu bystřiny.
Mír ovane mne, jak by z chlěva,
v němž vůl a oslík klímají,
světélka stříknou zprava, leva,
noc modrá vzlykne šalmají,
tu budu blízko již. Ach, jsem tak
blízko již,
snad pastýři mne poznají...

Splav, 1916

**Prosinec
Jaroslav Seifert**

Jak je to dávno: bílé střechy,
pod prsty zlato na ořechy,
maminka sladké mandle krájí
a děti ani nedutají.
Tajemství patrně je tlačí,
stromek je svázan na pavlači.
Pak náhle jako o sklo mince
zazvoní zvonek. Tišší, tišší
je smutek vždycky při vzpomínce.
Čas letí prudce! Třeskní číší.

Jaro, sbohem, 1937

Dárky udělaly radost i za Rakouska-Uherska

Zvyk obdarovávat své blízké se stal nedílnou součástí Vánoc v naší zemi teprve v 19. století, kdy se také začaly zdobit stromčky. Ovšem na Štědrý den se před sto lety nadělovaly zcela jiné dárky.

Dívky a dámy mohlo potěšit mědlo na pihi, pány krabice dutinek vhodná pro gentlemany, hospodyně šicí stroj, který pomohl ušít a přešít oblečení na četné děti, a hospodáře rychlopařák na brambory.

Adventního času i před lety pochopitelně začali využívat obchodníci a výrobci nejrůznějšího zboží ke zvýšení svých tržeb formou inzerátu v místních novinách.

Z dobových inzerátů v novinách vycházejících na přelomu 19. a 20. století, kdy Těšínsko bylo nedílnou součástí Rakouska-Uherska, se dá vyčíst, jaké dárky si naši předkové dávali pod stromček. Samozřejmě

tehdy neexistovaly počítače, notebooky, televize, přehrávače DVD, chytré telefony a další neodmyslitelné vymoženosti počátku třetího milénia, nicméně řada tehdejších dárečků by našla uplatnění i v dnešní době.

K větší prodejnosti pomáhala právě novinová inzerce. Například v jednom z tehdejších regionálních periodik Oskar Hilke, majitel textilního obchodu na ulici Arcikněžny Štěpánky (dnes Głęboka) v Těšině, nabízel jako potenciální dárky zbytky látek na šaty pro chudší obyvatelstvo, pro movitější pak krajky z hedvábí, večerní šaty s veškerými doplňky, vějíře, rukavice, dámské a pánské spodní prádlo a další obdobný artikl.

Nadílka pro ty movitější

Jiný obchodník zase lákal svým inzerátem ke koupi gramofonu, který popisoval jako přístroj, který hraje, mluví a zpívá. Gramofony šlo tehdy koupit v několika velikostech, a to i na splátky. Další nabízel dalekohledy, divadelní kukátko, brýle a skřipce ve zlatě, želvovině a niklu, teploměry, tlakoměry a stetoskopy. Jiný přesvědčoval, že nejužitečnejším dárkem na Štědrý den je šicí stroj značky Singer, zatímco jeho konkurent tvrdil v podstatě totéž o parní pračce Johna. Jedna drogerie inzerovala prodej nejméně šesti voňavek z francouzských, anglických a německých továren, které šlo objednat a pak obdržet poštou.

Něco pro chuťové buňky

Nabízely se také nejrůznější ozdoby, kolekce, svíčky a cukrovinky k výzdobě vánočního stromku, stejně jako pestrý výběr svícňů a lampionů. Před Vánoci si na své přišli také majitelé koloniálů a obchodů s potravinářským zbožím či cukráři a pekaři. Některé jimi nabízené produkty si lidé pořizovali jako dárky, jiné končily na štedrovecerním, vánočním či novoročním stole.

A tak jeden z těšínských cukrářů Karel Bayer, jehož kavárna a cukrárna se nacházela na rohu dnešní Hlavní třídy a Božkovy ulice, měl na nejkrásnější svátky v roce připraveny dorty všeho druhu, bonboniérky a košíčky plněné nejméně pěti bonbony, marcipán, různé cukrovinky a podobně.

Provozovatel lahůdkářství na Demlově náměstí 7 (nyní Rynek) Leopold Florianek lákal na „speciality“ jako káva, ruské „thé“, jamajský rum, koňak, anglický punč, nejrůznější vína, šampaňské, jemné

Dobová pohlednice ze sbírky Doroty Havlíkové.

likéry či kaviár. Kromě toho vybízel ke koupi jižního ovoce, kompotů, marmelád, čokolád, pstruhů v bílém víně, humrů, račích ocásků, paštik z husích jater a spousty dalších dobrot.

Pomocí novinové inzerce se snažili nalákat potenciální klienty i obchodníci s rybami. Jeden z nich,

Antonín Forgač z Paskova, měl na skladě kapry vážící od půl kila až do dvou kilogramů. Po obdržení objednávky zasilal kapří maso poštou. Svůj inzerát zveřejnil v Novinách Těšínských z 16. prosince 1899.

Katolíci, kupte pod stromček kalendář

Lidé z konce devatenáctého a z počátku dvacátého století měli možnost obdarovat své blízké nejrůznějšími kalendáři, ať už nástěnnými, či v knižní podobě, jež tehdy vycházely ve více druzích, než je tomu dnes. Kupříkladu křesťany římskokatolického vyznání vybízela ke koupi následující výzva: „Katolíci, pamatujte, že do katolického domova patří pouze katolický kalendář!“ Radost svým blízkým se dalo udělat i předplatným. Kdo tak učinil ještě před Štědrým dnem, obdržel na Nový rok malou pozornost od vydavatele.

Naši předkové však mohli potěšit své blízké i jízdám kolem, nejrůznějšími hodinami, šperky, manžeto-

vými knoflíky, hudebními nástroji, koženými peněženkami, kapesními noži, zrcátky, kožichy, psacími potřebami a řadou dalších věcí.

Neodmyslitelnou součástí tehdejší nabídky tvořily knihy. Kromě nejrozličnější románové beletrie a pohádek pro děti to byly slovníky, naučné a ilustrované publikace, zpěvníky, ale i modlitební knížky či kancionály. Před Vánoci se prodávaly také obrázky a figurky svatých, popřípadě růžence.

Štědrý den méně movitějších

Je třeba mít na zřeteli, že takové „pamlsky“ byly vyhrazeny spíše bohatým měšťanům a statkářům. Dělníci nebo chudí rolníci, stejně jako jejich děti, se museli spokojit s podstatně skromnější nadílkou. A hlavně co nejúčelnější. A tak děti dělníků a malorolníků obdržely nejpotřebnější věci, zejména boty a oblečení a nejednou i učební pomůcky, sirotkům nebo polosírotkům obdobné věci věnovaly různé církevní, charitativní organizace či štědrí jednotlivci.

Pořádaly se pro ně nejrozličnější vánoční besídky spojené s nadílkou dárků. Popřípadě obětavá skupina ochotníků odehrála divadelní představení a výtěžek ze vstupného věnovala například na nákup skromných dárečků. Angažovaly se i nejrozličnější organizace a spolky jako například Národní vzdělávací beseda dělnická Svěpomoc v Těšíně. Pro děti svých členů organizovala tak zvané „Vánoční stromky“ spojené s programem a nadílkou.

Jak podotkly noviny Gwiazdka Cieszyńska z 29. prosince 1906, nebýt štedrých dárců, některé chudé děti a zejména sirotci by se neměli během svátků z čeho těšit. Pro změnu sociálnědemokratické periodikum Robotnik Śląski z 13. prosince 1907 vyjádřilo přesvědčení, že „nejnádhernějším a nejužitečnějším dárkem pod stromeček, jaký může

dělník věnovat sobě, své rodině nebo svým nejbližším, je celoroční předplatné dobrého a poučného dělnického časopisu, jakým je bezesporu Robotnik Śląski.

Dělníci si mohli také koupit velmi levnou brožurku Červený katechismus a další politickou literaturu, jako byl Rudý prapor či Revoluční boj. Pro děti dělníků pak periodikum nabízelo knížku „Latarenka“ (Lucernička) zahrnující množství barevných obrázků, pohádek a povídek v ceně 40 haléřů.

Levný vánoční dárek šlo koupit také v obchodě Eduarda Feitzingera na Horním náměstí (Górny Rynek), který se mimo jiné zaměřoval na vydávání malých levných knížek, tzv. feitzingerovek. Vycházely v pěti řadách. První byla určena pro mládež a lid, druhou tvořily romány, třetí knížky s morálním poselstvím. Čtvrtou pak různé poradenské publikace, včetně těch pro zamilované, a pátou obrázkové knihy pro děti.

Vánoční čas byl také dobou, kdy se velkorysejší zaměstnavatelé dělili kousíčkem blahobytu i se svými pracovníky. V novinách Gwiazdka Cieszyńska ze dne 29. prosince 1906 lze najít poděkování „vděčných dělníků“ panu architektovi, majiteli parní cihelny v Mostech u Českého Těšína, Eugenovi Fuldovi a jeho ctné paní za štedré dárky k Vánocům.

S válkou dárků i luxusu ubylo

Po vypuknutí první světové války v novinách ztelně ubylo inzercí. Méně bylo luxusu, dostupných potravin i dobrých zpráv. Většinu místa zaujímal informace z bojů a seznamy padlých, raněných či zajatých vojáků, a to i před vánočními svátky. Nepříliš početné novinové reklamy nabízely zejména kalendáře na nový rok či různé oděvní svršky a doplňky pro vojáky v zákopech.

ČESLAV GAMROT

DOBOVÉ INZERÁTY ZE SBÍRKY AUTORA

Dobová pohlednice ze sbírky Doroty Havlíkové.

J. FRISCHER, Cieszyn
Saska Kępa I. 17.

☑ poleca swój skład przyborów do podróży, wyrobów koszykarskich i wózków dla dzieci, z których ma zawsze przez 100 na składzie, po cenie od 10 K począwszy, grzebienie, szczotki, torebki modne z najlepszej skórki i po najtańszej cenie

☑ Obsługa rzetelna i sumienna.

Jeden mówi drugiemu
i tak się rozpowszechnia, że

Kapellnera „Ti-ta-nia“ szybko-parzaki
= karm dla bydła =
są najlepsze.

Wartościowym podarkiem na gwiazdkę

jest nieprzeczenie Kapellnera-Titania-parzak karm dla bydła. Wyrobionym tysiącokrotnie jako pokłyczym Kapellnera-Titania-parzakiem uzyskano aparat, który jest bardzo zregny, tak że każde dziecko polatni się z nim obchodzić i parzak ten umożliwia użytkowanie paszy w najwyższym stopniu. Koszt zakupu są tak nieznaczne, warteńi sprowadzenia tak korzystne i parzak są w tak rozmaitych wielkościach, że i mały rolnik może swojej rodzinie wielką uciechę zrobić tem podarunkiem. Fama ADOLF KAPPELLNER w BIAŁEJ wysła broszurki darmo i oplatnie i jest w położeniu każde zamówienie najpręcej wykonać.

Kalendarze różnego rodzaju
do nabycia w księgarni
Ed. Feitzingera w Cieszyńie,
Wyżna Brama No. 10. 374

1914

Munka ydlo

w jakości
nieprześcignione.
wszędzie
do nabycia.

Strážníci kontrolovali „neviditelné“ chodce a cyklisty

Českotěšínská strážníci se vrátili k preventivní akci „Za šera“. Chodce a cyklisty po dva dny upozorňovali na nebezpečí, které jim akutně hrozí, pokud nejsou dobře viditelní. Poradili, jak být viděn, a také rozdávali reflexní pásy.

„Akci jsme prováděli v okrajových částech města, kde není veřejné osvětlení nebo lidé chodí po krajnici. Od minula se situace díky osvětlení velmi zlepšila, téměř všichni byli vybaveni reflexními prvky, mnohdy

však nevhodně umístěnými. Například na kabelkách nebo batozích, či na straně odvrácené ke krajnici,“ uvedl preventista Městské policie Český Těšín Petr Glaic.

Strážníci pokračují několik let v osvětě, která má zvýšit povědomí chodců a cyklistů. Jak jsou ohroženi, když nejsou na silnici vidět, protože nosí tmavé oblečení nebo nemají předepsané osvětlení bicyklů. „Když jsme s tímto programem před více než pěti roky začínali, byl na krajnici pro řidiče viditelný málokdo, vidím to jako velké zlepšení,“ hodnotí ře-

ditel městské policie Petr Chroboczek.

Letošní akce proběhla ve spolupráci Policie ČR a Městské policie Český Těšín a měla za cíl eliminovat dopravní nehodovost za účasti chodců. V rámci této akce českotěšínská strážníci rozdali několik desítek reflexních pásek a zároveň prováděli osvětu.

Policejní statistiky ukazují, že s podzimem přibývá tragických kolizí aut s chodci nebo cyklisty. Ke dvěma třetinám usmrcení chodců na silnicích dochází za snížené vi-

ditelnosti. Přispívají k tomu i rozsvícená světla aut. Řidič se totiž soustředí na světla protijedoucích vozů a nevnímá chodce, kteří bývají nevhodně oblečení. Přitom aby byl řidič před chodcem v černém, modrém nebo šedém oblečení schopen za tmy včas zareagovat, musel by jet pouze čtyřicítkou.

Blikačku nebo reflexní pásku doporučujeme za soumraku i běžcům, chodcům nebo bruslařům v parcích, oceňujeme, že blikačky používají za soumraku i jezdci na koních. (DH)

Memoriał Wandy Delong w Mistrzowicach - ponad 60 zawodników

Kolejna 41. edycja Biegu na przełaj – Memoriał Wandy Delong z udziałem uczniów Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego z Czeskiego Cieszyzna za nami.

W niedzielne deszczowe przedpołudnie spotkało się w domu PZKO w Mistrzowicach ponad 60 zawodników, a z nimi rodzice, nauczyciele i sympatycy biegów. Każdego roku wystawiamy drużynę gimnazjalną - w tym roku naszych barw bronili: Tereza Marszałek, Zuzana Kawulok, Alena Reichenbach, Dawid Folwarczny i Tobiasz Solowski.

Na trasach 1500m i 3800m uzyskaliśmy świetne wyniki. W swoich kategoriach wygrali: Tereza Marszałek i Tobiasz Solowski. Drugie miejsca zajęli Alena Reichenbach i Dawid Folwarczny, trzecie Zuzana Kawulok.

MARIA JARNOT

FOTO | ARCHIWUM

RECENZE

Zápisky Jana K. Janka určitě nebudou poslední

V těchto dnech se na pultech knihkupectví objevuje útlá knížka Jana K. Janka – našeho rodáka a spoluobčana Jana Kluse – Zápisky starého muže z penzionu U Přehrady, kterou vydal v září letošního roku.

Je jeho již čtvrtou v pořadí a volně navazuje na dvě knížky Těšínských povídek – fiktivní penzion U Přehrady stojí totiž u skutečné těšínské přehrady, jejíž prostředím je autorovi důvěrně známé.

Životní bilancování starého muže, hlavní postavy knížky psané v ich-formě, vychází nepochybně z životních zkušeností, prožitků a názorů samotného autora. Jak-

koli stereotypní se na první pohled může koloběh dní v penzionu zdát, přináší každou chvíli nějaká překvapení a nečekané zvraty. Lidé tu prožívají navzdory všem smutkům a chmurným náladám i příhody veselé a úsměvné a v kaleidoskopu každodenního života stále nacházejí důvody k drobným radostem a stále se mají na něco těšit. Se svou fyzickou nemohoucností, kterou přináší stáří, bojují někdy poněkud pošetile vyznívající snahou dokázat, hlavně snad sami sobě, že ještě nepatří do „starého železa“. A zklamání, která jim tu a tam kalí jejich dny, překonáva-

jí namnoze moudrou velkorysostí a smyslem pro humor.

Vesele barevná obálka, hýřící pestrostí pozdní letní přírody, jakoby chtěla poněkud melancholický obsah Zápisků prosvětlit. Nicméně loďka u břehu má dle autora spíše ponurý význam – má připomínat mytickou loďku antického převozníka Charona, který převážel přes řeku Acheron zemřelé do podsvětí. Podle autora by měla taková loďka patřit do kmenového vybavení všech domovů důchodců a penzionů pro seniory – jako memento, ale zároveň symbol naděje.

Autor, který letos oslavil osmdesátiny, tvrdí, že je to „poslední knížka“, kterou vydává. Nechává totiž na konci Zápisků svého vypravěče umřít – a tento fatální konec zvolil prý záměrně jako logické vyústění nejen života své postavy, ale i svého života literárního. Nicméně vzhledem k neutuchající vitalitě Jana K. Janka, který vydal své čtyři knížky během posledních čtyř let a svou literární činnost tak svůj věk přímo popírá, jsem přesvědčena, že životní bilancování v Zápiscích zdaleka nemusí být jeho poslední a že nám ještě bude mít co říct i v budoucnu.

ALENA HASÁKOVÁ

Město na záhony škodlivou chemií nepoužívá

Ekologické organizace usilují o omezení herbicidů v přírodě, protože jsou sice účinné a cenově dostupné, ale mohou být zdraví škodlivé a zatěžují životní prostředí. Český Těšín je již na záhony nepoužívá.

„Na pletí chemii nepoužíváme vůbec. Veškeré záhony se plejí a okopávají pouze ručně. Příležitostně se v minulosti používal k likvidaci křídlatky Roundup,“ uvedla referentka městské zeleně Městského úřadu v Českém Těšíně Lada Večeřová.

Odborníci to kvitují, protože je rozumné se chemickými látkami vyhnout všude tam, kde za ně existují

bezpečnější náhrady. Zvláště v případech zelených ploch, kde se pohybují i malé děti, těhotné ženy nebo nemocní lidé, kteří mohou být citlivější vůči jejich působení.

„S každým pesticidem i dalšími látkami například na hubení hmyzu bychom měli zacházet velice opatrně, protože byl vyroben, aby zabíjel jiné živé organismy. Mne udivuje, že to, co bylo vyrobeno často jako bojová látka a v minulosti bylo dostupné pouze odborníkům se zachováním velké ostražitosti, mají lidé dnes v koupelně nebo komoře,“ říká českotěšínský lékař Jan Karczmarczyk,

který slouží u záchranné služby. Přidává několik případů ze své praxe, například byli přivoláni k malátnému nemluvněti. Matka je nechtěně přiotrávila spuštěním u postýlky hned dvou přístrojů proti komárům a zavřením oken. Vědci, kteří se zabývají výzkumem rakoviny při Světové zdravotnické organizaci, tvrdí, že glyfosát, který je obsažen v mnohých herbicidních postřicích, pravděpodobně rakovinotvorný je. Existuje také podezření, že může narušovat fungování hormonální soustavy.

O prodloužení používání glyfosátu rozhoduje Evropská komise,

potřebuje získat u členských zemí kvalifikovanou většinu (55 procent zemí EU s 65 procenty obyvatel). Francie, Rakousko a Lucembursko už dříve daly najevo, že s prodloužením používání tohoto herbicidu nesouhlasí. Evropský parlament přijal nezávaznou rezoluci, ve které navrhuje ukončit používání glyfosátu do roku 2022.

Analýza, kterou v roce 2013 nechalo provést Hnutí DUHA, objevila glyfosát v moči 6 Čechů z 10. Média přinášejí průzkumy, které potvrdily jeho přítomnost v mnohých potravinách i nápojích. (DH)

30 let Klubu přátel výtvarného umění

Tři desítky let své činnosti si letos připomíná Klub přátel výtvarného umění v Českém Těšíně.

Jeho oficiální založení se datuje počátkem roku 1987, zakládajícími členy byli Zdeňka Ovčářiová a Leo Frydrych, brzy se do výboru zapojila Milada Matuszková. Klub začínal s 20 členy, aktuálně jich je okolo stovek.

Hlavním cílem organizace nebylo vytvářet umění v jeho složkách samotné, ale přibližovat jej svým členům, obyvatelům Českého Těšína i dalších okolních měst i obcí. V počátečních letech našel náš klub střechu nad hlavou v krásném Muzeu Těšínska na Hlavní třídě. Zde nám byla ředitelkou Věrou Tomolovou, Vlastou Byrtusovou, Jindřichem Benatzkým a dalšími pracovníky poskytována nevšední pomoc. Již v roce 1986 zde byla uspořádána velká výstava drobné grafiky a exlibris.

V době zahájení oprav budovy muzea jsme se přesunuli do KaSS "Střelnice", kde se naše činnost při spolupráci ředitelky Gertrudy Chowaniokové a všech pracovníků mohla opět plně rozvinout. Nízký členský příspěvek zpřístupňoval členství široké veřejnosti, akcí klubu se dodnes mohou účastnit i nečlenové. Byla to léta úspěšné práce i dobré spolupráce díky vztahu KaSS k umění vůbec. Díky za ně, paní ředitelko.

Do práce ve výboru se tehdy zapojil i Otmar Bury, posléze Walter Klimanda, manželé Frydrychovi, Ilona Kubištová, Bronislava Štorkánová a Jiří Konečný. Se změnou vedení KaSS a výše členského příspěvku byl klub nucen svou práci v KaSS ukončit. Díky ředitelce Městské knihovny Janě Galášové může klub pokračovat ve své práci a vždy v první středě v měsíci se scházíme v knihovně na Ostravské ulici na tzv. klubových středcích.

A tak položí-li nám někdo otázku „Co jste vlastně v KPVS Český Těšín za 30 let udělali?“ můžeme odpovědět: „Hodně a rádi.“

Nepočítaně bylo přednášek o umění, v poslední době s lektory Domu umění Ostrava a Ostravské univerzity. Každoročně si připomínáme narozeniny Josefa Mánesa u pomníku ve Strážnici. S úctou a díky vzpomínáme těch, kteří nám po léta byli průvodci uměním: z Prahy Jaroslava Hlaváčka, Miroslava Papíka, manželů-spisovatelů Hrušešových, dále Jiřího Havlíčka z Ostravy, Jiřího Demla z Valašského Meziříčí, manželů Poláškových z Frýdku-Místku a řady dalších.

Srdečný náš dík patří Ireně Adamczyk, pracovníci Muzea Cieszyn, za každoroční návštěvy této instituce a jejích výstav.

Řada akcí byla „Za poznáním blízkého okolí“, mnoho našich členů se zúčastnilo také výšlapů bratrské organizace TJ Sokol Český Těšín.

Oblíbenými byly i vícedenní autokarové zájezdy klubu do oblíbených lokalit – na Hanou, jižní Moravu, do východních a severních Čech a dalších. Za zahraničních pak vzpomenu Krakov, Wieliczku, Vídeň a jiná místa.

Zcela výjimečnou každoročně opakovanou akcí je třídní zájezd „Zlatá Praha“ do milovaného hlavního města naší vlasti.

Kromě setkání s drobným uměním a jeho tvůrci se těšíme i na setkání s lidmi, kteří nám imponují svou péčí o památky, svým vztahem k lidovému umění, k minulosti našeho národa, ke kráse naší vlasti. Zveme vás mezi nás. Dvakrát do roka vydáváme půlroční program akcí klubu. Jsme organizací, která není nikým finančně podporována.

LEO FRYDRYCH,

PŘEDSEDA KPVS ČESKÝ TĚŠÍN

Cena pro Finidr za podporu školství

Během galavečera Region pro sebe Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje společně s Moravskoslezským krajem rovněž ocenilo společnosti a podniky, které příkladně spolupracují se školami.

Stříbrné ocenění letos získala českotěšínská tiskárna Finidr a její majitel Jaroslav Drahoš. „V kraji se zaměřujeme na podporu technického vzdělávání. Bez pomoci

podniků by to nešlo,“ řekl náměstek hejtmana Stanislav Folwarczyn, který cenu na začátku prosince předával.

Úspěch Finidru je výsledkem soutěže School Friendly, která probíhala od února do listopadu letošního roku a měla ocenit společnosti, jež spolupracují s různými typy škol od mateřských po vysoké. (DH)

FOTO | KRAJSKÝ ÚŘAD

Eva Katrušáková na ZŠ Kontešinec

V říjnu jsme ve čtenářském klubu přivítali Evu Katrušákovou, která založila a dodnes vede neziskovou organizaci Celé Česko čte dětem. Toho dne to však nebyla jediná návštěva ve školní knihovně ZŠ Kontešinec. Běsedomat o knihách přijely i děti z Havířovského čtenářského klubu.

Paní Katrušáková poutavě vyprávěla o nelehkých začátcích, kdy se snažila pro svůj nápad získat podporu. Jsme rády, že se jí to nakonec podařilo a že se k podpoře čtenářství připojila i řada známých osobností. Ředitelka kampaně na setkání zdůraznila, jak je důležité najít pozitivní postoj ke knihám a jak může kaž-

denní předčítání utvářet i vztahy rodičů s dětmi.

Na závěr besedy došlo i ke sdílení zkušeností z četby mezi klubovými dětmi a k doporučení přečtených knih.

Děkujeme paní Katrušákové nejen za návštěvu v našem klubu, ale i za čas a energii, které věnuje propagaci čtenářství. Jsme rády za to, že v členech čtenářských klubů dokážou knihy probudit nadšení, které přenášejí nejen na ostatní v klubu, ale i na své spolužáky či sourozence. Pevně věříme, že už je láska ke knihám neopustí!

DANA BEDNÁŘOVÁ,
KATEŘINA ŠILDROVÁ

Stavební vývoj Českého Těšína do roku 1939 (30. část)

Stavba č. 402/12

Německá měšťanská škola

V předchozí části, která pojednávala o první obecné škole na území současného Českého Těšína, jsem podotkl, že dynamický nárůst dětí s povinnou školní docházkou vedl k rozhodnutí postavit v roce 1893 druhou školní budovu. Tento počín uklidnil kapacitní krizi pouze na několik málo let.

Již v roce 1900 se musely některé třídy přemístit zpět do původní školní budovy z roku 1882 a v roce 1903 dokonce do soukromého domu na Hlavní třídě 131/9. Přetrvávající problém vedl k diskusi o nutnosti postavit v pořadí již třetí školní budovu. Proto také stavební úřad pod vedením hlavního inženýra Markuse Dalfa připravil koncem roku 1899 čtyři situační návrhy. Ty počítaly s vyplněním proluky mezi stávajícími školními budovami na rohu Hasnerovy ulice a aleje arcivévody Albrechta. Avšak tento návrh zůstal pouze na papíře.

K opětovnému otevření celé záležitosti došlo o pár let později. Školní rada v Opavě ze dne 28. dubna 1906 rozhodla počínaje školním rokem 1907/1908 o umístění v budově, kde se doposud nacházel 1. stupeň základní školy (Volkschule – obecná škola – s povinnou docházkou 5 let), rovněž 2. stupně (Bürgerschule – měšťanská škola – s povinnou docházkou 3 roky). Byly to paralelky měšťanské školy na tehdejší Kronprinz Rudolfplatz (dnes Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika na placu Wolności v Těšíně). Již od samého začátku bylo zřejmé, že toto řešení může být pouze přechodné po dobu, než se postaví nová školní budova. Z tohoto důvodu se opět otevřela otázka výstavby tzv. Doppelbürgerschule (dvojitá měšťanská škola).

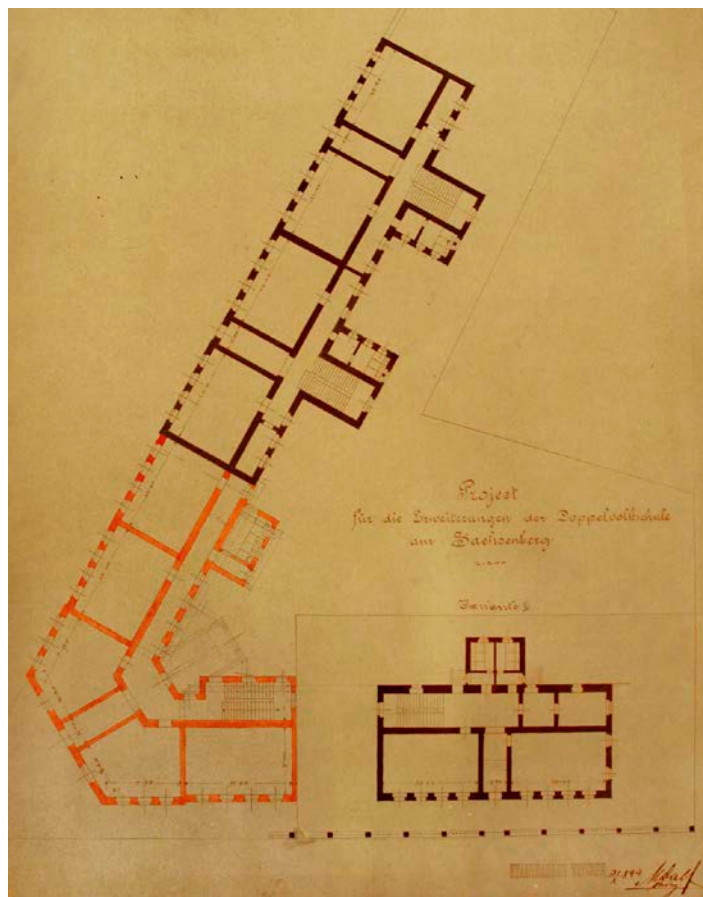
K 16. únoru roku 1907 byl připraven další projekt, jehož autorem se stal opět Markus Dalf. Tento návrh se v podstatě nelišil od jeho předchůdce z roku 1899. Počítalo se v něm, že školní budova bude mít dva vchody – zvlášť pro chlapce a zvlášť pro dívky. Objekt měl mít čtyři podlaží včetně sklepních prostorů, kde se měly nacházet: kuchyň, jídelna, dílny pro vyučování ručních prací a kotelná. Přízemí mělo pojímat dvě ředitelny, sborovnu,

rozsáhlou kreslírnu a učebny. V dalších patrech pak již měly být pouze učebny. Samozřejmě pamatovalo se i na tělocvičnu. Ovšem i tento projekt byl z dnes již neznámých důvodů odložen. Do veřejného povědomí se vrátil ještě jednou, a to v roce 1914, kdy dokonce proběhl konkurz na dodavatele stavby. Bohužel mezi tím propukla první světová válka, a tak i tento pokus byl zmařen.

Po rozdělení města v roce 1920 museli dle úředního rozhodnutí žáci bydlící trvale na území ČSR navštěvovat školy v nově vzniklém Českém Těšíně. Toto rozhodnutí mělo za následek velmi tíživou situaci. Žactvo, které doposud docházelo za vzděláním do nynější polské části města, se muselo přestěhovat do přeplněné školní budovy v Masarykových sadech. Navíc stará školní budova v Hasnerově ulici byla zabrána pro účely Okresního soudu.

Není proto divu, že v první polovině roku 1921 němečtí představitelé města přesvědčovali o nutnosti urychlené výstavby školní budovy dle již připravené dokumentace z roku 1914. K zásadnímu přelomu došlo teprve počátkem roku 1923, kdy tandem architektů Eugen Fulda z Českého Těšína a Alfred Wiedermann z Těšína připravil zcela novou projekční dokumentaci. Proč nebyla použita kompletní dokumentace z roku 1914, to se už asi nedovíme. Snad jedním z důvodů mohl být požadavek na zvětšení počtu tříd.

Nový projekt počítal s pěti podlažím, tedy s jedním navíc oproti dřívějšímu projektu. Stavební práce, jež započaly 16. srpna 1923, probíhaly více než jeden rok. Slavnostní otevření se konalo v neděli 12. října 1924 a díky dobovému tisku se můžeme seznámit s jejím průběhem. Vlastní oslava začala již o den dříve, tzv. komersem (slavností setkání studentských spolků) německých organizací na Střelnici (dnes Kulturní a společenské středisko „Střelnice“). Po krátkém přivítání starostou města Josefem Koždoňem slavnost zahájil a předsedal jí stavitel a architekt Eugen Fulda, který úvodem poznamenal, že hlavní sál je příliš malý na to, aby mohl pojímat tak velké obecnstvo. Po oficiálním zahájení se ujal slova učitel Josef Kiesewetter z Opavy, který přednesl brilantní řeč na téma nové školy. Po něm, jmé-

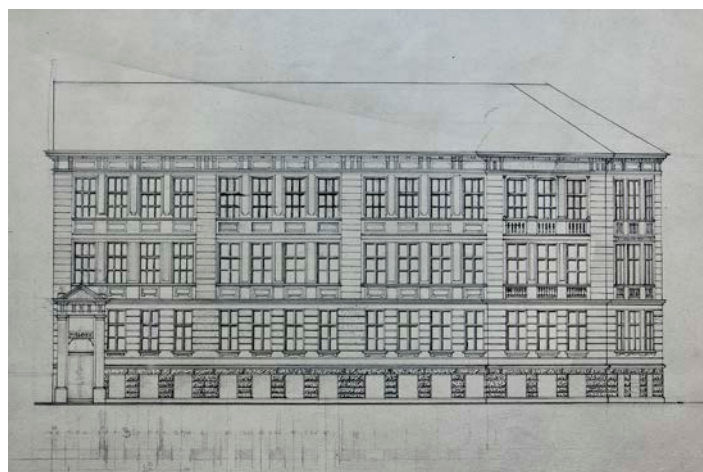
Již v roce 1899 se počítalo s výstavbou nové školní budovy (červená barva) na rohu Hasnerovy ulice a aleje arcivévody Albrechta.

REPRO | ARCHIWUM PAŃSTWOWE W KATOWICACH

Návrh průčelí orientovaného do nynějších Masarykových sadů, které navazovalo na stávající školní budovu. Jedná se o skicu připravenou stavebníkem Paulem Skrobankem v rámci výběrového řízení.

REPRO | ARCHIWUM PAŃSTWOWE W KATOWICACH

Finální verze projektové dokumentace, podle které měla být postavena nová školní budova.

REPRO | ARCHIWUM PAŃSTWOWE W KATOWICACH

nem školní komise, promluvil profesor Karl Trompler, rovněž z Opavy, který vzpomínal na to, jak tato škola vznikala. Na konec promluvil radní Českého Těšína a učitel Ludwig Turza, jenž děkoval za tak nádhernou školu. Neoficiální část slavnosti pak pokračovala v uvolněné náladě do pozdních večerních hodin ve střílnickém parku, který byl osvětlen lampiony. Z parku bylo vidět jasnou oblohu v místě nové školní budovy, která byla slavnostně osvětlená. Pro přítomné zpíval pěvecký sbor „Frohsinn“ za doprovodu podnikové kapely Třineckých železáren (Trzynietzer Werkskapelle).

Následujícího dne v 8 hodin ráno katolický kněz Felix Szyszkowitz společně s evangelickým pastorem Paulem Zahradníkem požehnali nové škole. Brzy poté vyrazil ze Střelnice slavnostní průvod dětí s rodiči, který dorazil před novostavbu v 10 hodin. Zazněly písně školního pěveckého sboru, po kterém na tribunu vystoupil starosta města Josef Koždoň. Přivítal všechny hosty a poděkoval všem zúčastněným stranám a stavebním firmám. Následně nastínil historii školní budovy, kde zdůraznil, že stavba byla financována z 15milionové státní bezúročné půjčky. Poté popřál učitelům a žákům hodně úspěchů a zacitoval básníka Johana Wolfganga von Goetheho „Edel sei der Mensch, hilfreich und gut!“ (Šlechtný budiž člověk, nápomocný a dobrý!). Na konec projevu zmínil nedaleký Schillerův pomník (zbořen v roce 1946) v dávné aleji arcivévody Albrechta, po roce 1920 přejmenované na Masarykovy sady. Proto v závěrečné řeči symbolicky odevzdal školu básnickému géniu a současně i pod ochranu prezidenta republiky.

Po něm dostal slovo okresní hejtmán dr. Josef Michálek, který popřál hodně úspěchů a jménem vlády zdůraznil očekávání, že tato škola bude vychovávat dobré a loajální občany. Svoje projevy pronesli rovněž profesor Karl Trompler z Opavy a stavitel Eugen Fulda, který pojednal o stavbě školní budovy, množství použitého stavebního materiálu a také finančních nákladech. Následně předal klíče řediteli školy Franzu Schonowskému, který prohlásil, že stavitelé odvedli svou práci a teď je řada na pedagogích. V závěru školní mládež deklamovala verše a mužský pěvecký spolek „Frohsinn“ zaintonoval chorál „Die Ehre Gottes“ Ludwiga van Beethovena. Po slavnostním otevření byly veřejnosti zpřístupněny všechny prostory.

Jak už jsem zmínil, prvním ředitelem byl jmenován Franz Scho-

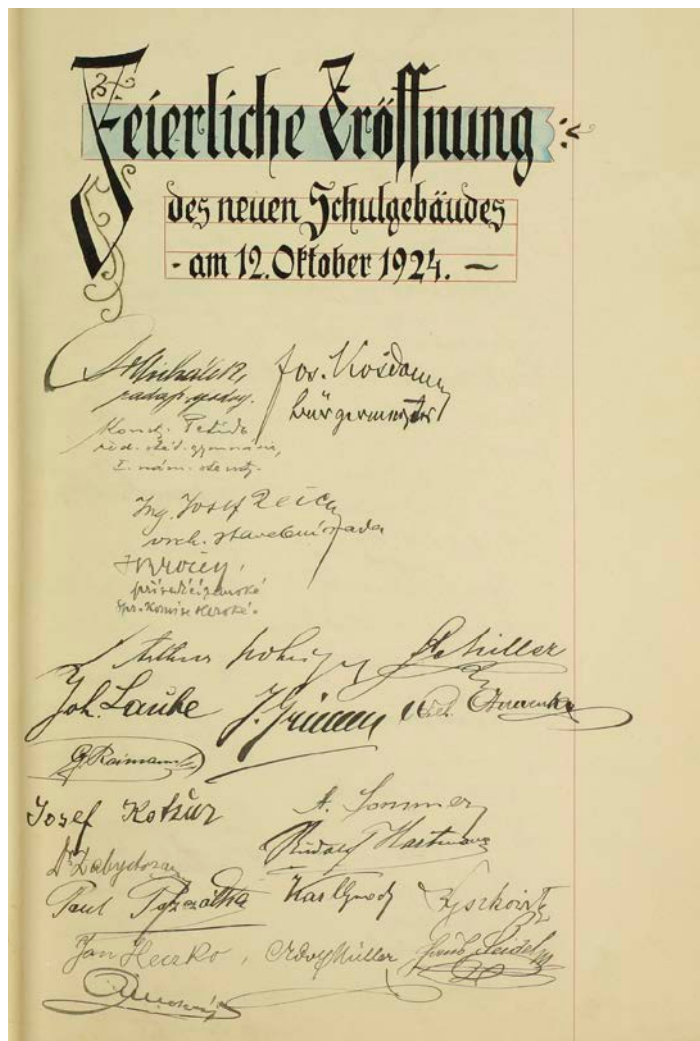
nowski, jenž se narodil ve Skoczowě (město v polské části Těšínska) v roce 1860 v rodině místního učitele a později rovněž školního ředitele. Vzdělával se v německém Učitelském ústavu v Těšíně, po kterém nastoupil do školy ve svém rodišti. Od roku 1879 pracoval v Těšíně, nejdřív v obecné a pak měšťanské škole. Od roku 1907 se stal ředitelem dívčí měšťanské školy na Saské kupě (nyní budova Muzea Těšínska – Masarykovy sady 103/19). V roce 1925 po 46 letech působení ve školství odešel do důchodu. Zemřel v roce 1932 v domě v Moskevské ulici 158/8. Jeho ostatky spočívají na komunálním hřbitově v Těšíně.

Závěrem je třeba zmínit, že Německá měšťanská škola pro chlapce a dívky (Deutsche Bürgerschule für Knaben und Mädchen) byla postavena stavební firmou Eugena Fuldry. Souběžně s ní se stavěla i tělocvična na Schillerově ulici (viz Stavební vývoj č. 27), kterou realizovala konkurenční firma Ludwiga Kametze juniora. Stavební dozor prováděl pracovník Fuldova podniku Wilhelm Beier. Vnitřek budovy byl vyzdoben nástěnnými malbami malíře Alexandra Drobíka. Nad rohovým arkýřem ze strany Masarykových sadů bylo osazeno sousoší „Přátelství“, které navrhl akademický malíř, kreslíř a sochař Gustav Kafka. Vlastní sochy realizoval sochař a štukatér Jan Sladký. Náklady na školní budovu byly předpokládány ve výši 2 231 797 československých korun. Ve skutečnosti se však konečný účet včetně tělocvičny pohyboval kolem 3,8 milionu Kč. Byla to zároveň první škola, kterou mladá město postavilo. Nové stavení obdrželo konskripční číslo 237 a dvě orientační čísla. Pro tehdejší Hasnerovu ulici č. 12 (vchod pro chlapce) a číslo 21 pro Masarykovy sady (vchod pro dívky).

Sousoší „Přátelství“ umístěné nad rohovým arkýřem je společným dílem Gustava Kafky a Jana Sladkého.

FOTO | CZESŁAW KRAINA

Strana ze školní kroniky s podpisy vzácných hostů v den slavnostního otevření.

FOTO | OKRESNÍ ARCHIV KARVINÁ

Školní budova na pohlednici z roku 1926. FOTO | SOUKROMÁ SBÍRKA CZESŁAWA KRAINY

Dům v Mistřovicích ukrývá svět lastur

Pozoruhodnou kolekci více než dvou tisíc lastur, dále korálů, ryb a zkamenělin skrývá dům českotěšínského malíře a nadšeného konchologa Petra Wytrzensa.

Emeritní elektro projektant Třineckých železáren je sbírá již 50 let a dokázal pro svou vášeň nachnout i manželku a řadu přátel. Na začátku sbírky byla jedna baltská mušle, kterou dostal jako dítě.

„Nejdříve jsem byl blázen do motýlů, pak mi však sbírku zničil parazit. A tak entomologii vystřídala konchologie. Začal jsem jezdit k Baltu, pak k Černému moři, nakupoval u námořníků. Možná si ještě někdo vzpomene i na burzy v hotelu Piast, kde jsem také koupil pár pěkných kousků. Tropické mušle jsem pak začal získávat díky kamarádovi, který emigroval do západního Německa a začal pracovat na letišti ve Frankfurtu,“ popisuje Wytrzens.

Lastury ho fascinují svou krásou, dále životem, adaptabilitou a někdy i predátorstvím svých nositelů. „Doprovázejí celé lidstvo, byly ceněny platidlem, než se objevily ražené mince, i svědectvím statutu svého majitele. Dlouho se místo peněz používaly v Africe i Asii, například u některých kmenů v Polynésii se

Petr Wytrzens s malinkou částí své sbírky.

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

jimi platilo za nevěstu, nebo určité druhy mohl nosit pouze panovník. Lidé nimi byli a jsou fascinováni, používaly se jako amulety i ozdoby. Mušle je stále symbolem poutníků,“ říká.

Ulity a lastury (u plžů se schránka nazývá ulita a u mlžů lastura) nejen sbírá, ale i studuje. Jeho knihovnička obsahuje mnoho odborných knih v polštině, češtině i němčině. „Když jsem začínal, pořídil jsem si atlas

lastur a po doplnění sbírky jsem si u každé fotografie udělal tečku. Dnes už je tato encyklopedie hodně potečkováná,“ doplňuje.

U mnoha druhů se nespokojí s jedním zástupcem, ale sbírá i různé barevné varianty. V poslední době se zaměřuje na sladkovodní druhy, například barevné endemické plže z Kuby. „Na světě je 150 tisíc druhů plžů a mlžů, já mám ve své kolekci zastoupených zhruba 500 z nich. Kromě toho sbírám i veškeré mořské přírodniny, hvězdy, zajímavé ryby, mořské koníky, kraby,“ dodává Wytrzens.

Oporou je mu ve sběratelské vášni manželka Anna, která s ním jezdí na burzy, výstavy i k moři a která už také sype encyklopedické vědomosti jako z rukávu. Oba shodně říkají, že kolekci doplňují průběžně, ale není na světě lastura, kvůli které by nemohli spát. „Ceny některých kusů se na amerických burzách šplhají až na 50 tisíc. Pravděpodobně nejdražší ulita zavinutce Cypraea (Chamaeria incomparabilis) byla na burze v Antverpách vydražena za rekordních 20 000 dolarů. To je samozřejmě mimo naše možnosti. Dělat nám radost i drobnější úlovky, například jsme nedávno náhodou získali zkamenělinu knoflíkového zubu žraloka,“ říká Anna Wytrzensová. (DH)

Ve městě přibýly další kontejnery na oděvy

Odbor místního hospodářství nchal na území města rozmístit dalších 10 kusů kontejnerů na oděvy, lidé tak mají zase o něco jednodušší a kratší cestu kam s vyřazenými oděvy. Nepotřebné oblečení se po nějakém čase nemusí stát jen obyčejným odpadem, ale po sesbírání je lze následně dále využívat.

Většina shromážděného použitého oblečení a textilních výrobků může stále plnit svoji původní funkci, jednotlivé kusy lze nosit a dostanou se zpátky potřebným (sociálně slabým). Zbývá část, která svou původní funkci již plnit nemůže, je nastříhávána na menší kusy a recyklována jako pomůcky pro úklid (utěrky proti prachu, utěrky pro péči o stroje), nebo je recyklována pro opětovné použití v textilním průmyslu. Sloužit může také jako zdroj energie.

Kde jsou umístěny kontejnery na textil?

- ul. Na Horkách – sběrný dvůr
- ul. Na Nivách – u kostela

- ul. Pražská – vedle parčíku
- ul. Hornická 11–13
- parkoviště Kysucká
- ul. Okružní – vedle kontejneru na elektroodpad
- Antoníček – ul. Lípová – točna
- Koňákov – ul. Koňakovská u nádob na tříděný odpad
- Stanislavice - ul. Ostravská - za restaurací Vyrubaná
- ul. Protifašistických bojovníků – u nádob na tříděný odpad
- ul. Tovární x ul. Dr. Slámy
- ul. Koperníkova 13 – ze strany parkoviště u pískoviště
- ul. Komenského – sídliště ONV
- parkoviště u Billy – u kontejneru na elektroodpad
- ul. Na Lučinách – u nádob na separovaný odpad

Svozová firma FCC Česká republika, s.r.o. bude modré kontejnery na oděvy vyvážet 1x týdně.

Co tam patří a nepatří?

Do nádob patří použité oblečení, tj. kabáty, kusy spodního a svrchního

oblečení, páry bot, použité textilní výrobky, např. deky, závěsy, povlečení. Veškeré zde uložené textilie musí být čisté, suché, v dobrém stavu, složené a uložené v igelitových pytlích, páry bot přivázané k sobě.

Do nádob nepatří krejčovský odpad, špinavé, roztrhané, nepo-

užitelné oblečení, koberce nebo matrace. Věříme, že se tato rozšířená služba setká s úspěchem, a všechny nás bude hřát pocit, že někomu naše vyřazené šatstvo ještě pomůže.

LENKA KROČKOVÁ, REFERENT
ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Upozornění pro právnické a podnikající fyzické osoby

Upozorňujeme právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání (dále jen „původce odpadů“), při jejichž činnosti vznikají odpady, že jsou povinny nakládat s odpady v souladu se zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“).

V případě, že původce odpadů využívá systému zavedeného městem pro nakládání s komunálními odpady bez písemné smlouvy s městem (tj. odkládá vyprodukovaný odpad do kontejnerů nebo odpad odváží

do sběrného dvora) nebo nemá zajištěno využití nebo odstraňování odpadů v souladu s výše uvedeným zákonem, vystavuje se pokutě až do výše 300 000 Kč.

Vzhledem k tomu, že městský úřad chystá kontroly, původci odpadů, kteří nemají nakládání s odpady v souladu se zákonem o odpadech, tedy nemají uzavřenou smlouvu s oprávněnou osobou (např. FCC Česká republika, s.r.o.) nebo s městem, mají poslední možnost sjednat nápravu, jinak se nevyhnou pokutě.

LENKA KROČKOVÁ, REFERENT
ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Vesele do školy. Nejlépe s knížkou

Právě vyšla nová kniha Vesele do školy, kterou vydalo Ottovo nakladatelství.

Její autorkou je Dagmar Grymová, rodačka z Českého Těšína, která v knize využila své bohaté zkušenosti načerpané během 36 let praxe učitelky mateřské školy. Rovněž ilustrátorka knížky Jana Komárková žila dlouhá léta v Českém Těšíně.

Věřím, že je zbytečné klást vám otázky typu: Přejete si, aby vaše dítě uspělo při zápisu do základní školy? Chcete své dítě na toto období opravdu důkladně připravit? Odpovědi budou jistě kladné.

Od letošního školního roku 2017/2018 bylo rozhodnuto, že děti od 5 let věku musejí povinně navštěvovat mateřskou školu. V krajním případě se mohou vzdělávat v domácnosti, pod občasným dohledem odborníků. Proto se Dagmar Grymová rozhodla, že vám s přípravou nastávajících prvňáčků pomůže, a to formou zábavných úkolů. Součástí každého úkolu je navíc i rada,

Autorka a ilustrátorka knihy.

FOTO | ARCHIV NAKLADATELSTVÍ

ve které se dozvíte, na co je daný úkol zaměřen, co je třeba procvičit, co by děti měly při vstupu do školy zvládnout. Nemusíte tak mít žádnou obavu, že na něco zapomenete. Milí

rodiče, kniha Vesele do školy vám umožní, abyste si svou nejvýznamnější životní roli mohli skutečně vychutnat.

ANDREA ŠERCLOVÁ,

ZODPOVĚDNÁ REDAKTORKA

Prima pokusy na Masaryčce

Počátkem listopadu se žáci 1. stupně proměnili ve výzkumníky a badatele. Spolu s Dagmar Gluchovou z firmy Prima pokusy se děti věnovaly hned několika tematicky zaměřeným zkoumáním.

V programu Voda – vodička se zaměřily na zkoumání vzlínání vody a povrchové napětí. Pozorovaly barevné květy na vodě a jejich otvírání, míchaly barvy, zkoumaly kolik vody „unese“ jedna mince a vyrobily si barevné motýly.

Starší žáci si v programu Vnímám svět všemi smysly odzkoušeli hned několik testů rovnováhy, postřehu, paměti, zraku, čichu či citlivosti kůže.

V první programu vždy žáci zhlédli zajímavé fyzikální a chemické pokusy a povídali si o nich. Ve druhé si je sami odzkoušeli. Třetí část byla zaměřena na výrobu fyzikální hračky, kterou si děti odnesly domů. Prostřednictvím zajímavých aktivit tak mohly nahlédnout do zákonitostí některých fyzikálních jevů, zkoumat a povídat si o svých objevch. Propojení teorie a praxe v nich podněcuje přirozenou zvědavost a touhu po poznání světa kolem nás.

LENKA SYROVÁ,
MASARYKOVA ŠKOLA

Nové přístřešky pro kontejnery

Město nechalo zpracovat statický posudek na deset původních samostatných objektů (tj. přístřešků) na kontejnery na odpad v prostoru sídliště Hrabinská, Ostravská, Slezská a Koperníková. „Zde statik shledal nevyhovující způsob zastřešení,

proto z důvodu bezpečnosti nechalo město v roce 2016 odstranit železobetonové krytí přístřešků. Postupně dle finančních možností budeme odstraňovat všechny přístřešky, které budou nahrazeny novou zpevněnou plochou pro

kontejnery. Nyní vznikají tři nová stanoviště na Koperníkové ulici, která budou v jarních měsících doplněna zelení,“ uvedla referentka odpadového hospodářství Městského úřadu v Českém Těšíně Lenka Kročková.

(DH)

Koncert pro seniory s Marthou a Tenou

Dne 14. listopadu se opět dvakrát v jednom dni konal koncert v kině Central v Českém Těšíně, určený pro naše občany – seniory.

Tentokrát pořadatelé koncertu, odbor školství a kultury, pozvali původem řecké zpěvačky – sestry Marthu a Tenu Elefteriadu spolu s akčním kulturistou Bobem Divílkem. Akci zahájil a částečně provázal starosta Vít Slováček, který kromě úvodního proslovu vtipně

zpovídal Boba Divílka při jeho kulturnistickém vystoupení. Po něm přišly na pódium sympatické sestry Martha a Tena, které zazpívaly písně ze svého repertoáru, ať už v řečtině nebo v češtině, všechny měly nevídaný úspěch.

Zájem o tuto akci byl neuvěřitelný. Kino při prvním vystoupení ve 13.30 hodin praskalo ve švech, a ještě přitom neuspokojilo všechny zájemce. Další vystoupení v 15.30 hodin probíhalo klidněji.

ALICE LOSEOVÁ, REFERENT KULTURY

FOTO | MĚSTSKÝ ÚŘAD

Zemřel Jiří Pavlík

TJ Slavoj Český Těšín s hlubokým zármutkem oznamuje, že v neděli 29. října odpoledne nás navždy opustil ve věku nedožitých 70 let předseda tělovýchovné jednoty TJ Slavoj Český Těšín pan Jiří Pavlík.

Jiří se sportu věnoval celý život. V mládí byl úspěšným atletem, v dospělosti se věnoval basketbalu a později tenisu, kde hrál naplno až do chvíle, kdy ho zaskočila zákeřná nemoc. Sport vydatně podpořoval i jako předseda TJ Slavoj Český Těšín a této funkci věnoval maximum svého volného času. Proto je a bude pro sportovní těšínskou veřejnost jeho nenadálý odchod jen těžko nahraditelnou ztrátou. Čest jeho památce. TOMÁŠ FUKALA,

TJ SLAVOJ ČESKÝ TĚŠÍN

Další Dobré ráno v Avionu

Další setkání nazvané „Dobré ráno na sociální téma“ naplnilo celý Avion. Dopoledne proběhlo formou besedy za účasti vedení města Český Těšín a zástupců odboru sociálního a místního hospodářství a Městské policie Český Těšín. V rámci programu si 32 účastníků (1 statečný muž

a 31 žen) „Senior academy“ převzalo certifikáty o absolvování vzdělávacích seminářů. Až do oběda se hovořilo o tématech, která lidi trápí, o probíhajících aktivitách pro seniory a investicích pro příští období.

(DH)

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Wilija

Stoczyła się cicho kuliczka jemioty
na stół wilijowy pod
nogi świącznika,
pokornie się chyłą głowy
ponad stołym,
drżący płómiń świączki
dniu oczy zamyka.

Choiną strojone wszystkie izby kąty,
wóń lasa i pola wszędzie
się rozchodzi,
dejmy jeszcze talerz
piąty czy dziesiąty,
niech je aj i tymu, co
się dzisiaj zrodzi.

Śpiywani się niesie
nisko i wysoko
wspomniynia bolawe,
wspomniynia wiesiołe,
zaszło tżą niejedo
przigaszone oko,
chocioż już serdeczność
splótlła ludzi społym.

Ale dziecek oczy błyszczą
spod rzęs długich;
w tym dniu się z ludziami
dziwne rzeczy dzieją-
každy chce choć trochu
być dobry dlo drugich,
wszyscy uroczyscie
dzielą się nadzieją.

„A pokój na ziemi“
w życzeniu odwiecznym
rozbrzmiewo wokoło,
dźwięczy coraz częsci,
a na wilijowym, na
stole świątecznym
lśni bioły opłatek, tak
kruchy jak... szczęści.

Bieluśki opłatek czarym
swey wymowy
szeleści cichutko
w wyciągnionej dłoni-
„żebyś też szczęśliwy,
żeby każdy zdrowy“...

Aniela Kupiec, urodzona w roku 1920 regionalna poetka i autorka opowiadań pisanych piękną gwarą, działaczka społeczna.

Kuchařské naděje z Těšína soutěží o Svačinu roku

Albrechtova střední škola z Českého Těšína se účastní 5. ročníku gastronomické soutěže Svačina roku s Rio Mare. Novinkou letošního ročníku je hlasování veřejnosti. Odbornou porotu složenou z mistra kuchaře Vladimíra Picka a šéfkucha-

ře restaurace Aureole Jiřího Krále doplní gastronomický specialista Petr Stupka. Úkolem soutěžících ze středních odborných škol se zaměřením na gastronomii a stravovací služby je vytvořit originální školní svačinu pro děti, žáky a studenty.

(RED)

Podpořené projekty městské policie

V letošním roce realizovalo město Český Těšín v rámci programu vyhlášeného Ministerstvem vnitra ČR (Podpora prevence kriminality) celkem dva projekty.

Český Těšín – Modernizace dohledového pracoviště 2017

Díky získaným financím byla realizována výměna starého velkoplošného monitoru za nový s doplněním o další dva. Tím došlo k rozdělení snímaných kamer na 4 monitory, čímž operátor tím získal kvalitnější přehled nad sle-

dovaným prostředím. Součástí projektu byla také výměna již zastaralého počítače včetně polohovacího zařízení.

Český Těšín - Sociálně psychologický výcvik pro rodiče s dětmi 2017

Cílem projektu bylo snížení kriminality dětí a mladistvých, sanace mezilidských vztahů, zlepšení kvality života v rodinném systému, pomoc při řešení výchovných a komunikačních problémů, odborné poradenství rizikovým rodinám při zvládání závažných situací. U vytipovaných rodin, které jsou v evidenci OSPOD, byly realizovány 3 víkendové pobyty zaměřené zejména na skupinový výcvik.

MĚSTSKÁ POLICIE ČESKÝ TĚŠÍN

Výstava o zimě na Těšínsku přibližuje tradice adventu

Název výstavy Zima na Těšínsku napovídá, že je věnována nejen svátkům, ale zejména činností, které přicházely na řadu v období zimy.

Muzeum Těšínska ji otevřelo v Technickém muzeu Petřvald 30. listopadu, na svátek svatého Ondřeje, který byl pro naše předky prvním velmi významným obřadním dnem předznamenávajícím nadcházející Vánoce.

„V minulých staletích byl rytmus života na těšínské vesnici určován ročním obdobím a s ním spojenými obřady daleko silněji než dnes. Období vánočních svátků bylo spleťtým řetězem zvyků a obyčejů, seřazených podle kalendářního roku a podmíněných církevními svátky a změnou ročních období. Přibližujeme dnes již málo slavené svátky svatého Ondřeje a svaté Barbory, jak v minulosti vypadaly mikulášské průvody a jak se slavil svátek svaté Lucie,“ upozorňuje autorka výstavy

Monika Kupková, etnografka Muzea Těšínska.

Zvyky a nejrůznější zákazy s nimi spojené se dodržovaly nejen na Štědrý den, ale už od zmíněného sv. Ondřeje a pak v průběhu celého adventu. Lidé také prováděli mnohé magické úkony, aby přivolali zdraví či úrodu nebo aby věstili budoucnost. Dnes přetrvávají už jen některé z nich, avšak často ve spíše zábavné formě.

Výstava návštěvníkovi objasní, které činnosti probíhaly v zimním období. Předměty ze sbírek Muzea Těšínska přibližují například činnosti prováděné v lese. Představuje zimní oděvy nošené v horské části Těšínska a dopravní prostředky používané na sněhu – lyže, brusle a další. Ukazuje také pravou podobu štědrovečerního stolu a vánoční stromček s tradičními ozdobami. Výstava je přístupná až do 4. února.

(RED)

Kolednická skupina z Chotěbuz na své obchůzce.. FOTO | SBÍRKY MUZEA TĚŠÍNSKA

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM CENTRUM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

Městská knihovna Český Těšín
Provozovna: Turistické informační centrum Český Těšín
Štefaníkova 17/27, Český Těšín
IČ: 64628795, tel. 720 043 697
Zodpovědná osoba: Budínská Gabriela

Biblioteka Miejska w Czeskim Cieszyńu
Oddział: Centrum Informacji Turystycznej
Sztefanika 17/27, Czeski Cieszyń
IČ: 64628795, tel. +420 720 043 697
Osoba odpowiedzialna: Budinska Gabriela

Otevírací doba - Godziny otwarcia

Pondělí	Poniedziałek	8.00 - 17.00
Úterý	Wtorek	8.00 - 17.00
Středa	Środa	8.00 - 17.00
Čtvrtek	Czwartek	8.00 - 17.00
Pátek	Piątek	8.00 - 17.00
Sobota	Sobota	8.00 - 12.00

VEŘEJNÝ INTERNET DOSTĚP DO INTERNETU

Autor večerníků slavil výstavou

Renata Putzlacher Buchtová a Bronislav Liberda.

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Československý výtvarník, autor televizních večerníků, hudebník, pedagog a dlouholetý vedoucí loutkového divadla Bajka Bronislav Liberda oslavil své 80. narozeniny retrospektivní výstavou v galerii Půda.

Následné setkání se stále vitálním, laskavým a tvořícím mistrem, které v Avionu připravila a moderovala básnička a překladatelka Renata Putzlacher Buchtová, nenechalo jedinou židli volnou.

Starší generace si Bronislava Liberdu pamatuje také z Těšínského divadla jako jevištního výtvarníka a korepetitora, dnešní generace třicátníků a čtyřicátníků jako autora

animovaných pohádkových seriálů Cesta do hlubin kočičí duše a Jozefína a bratři. Jako ilustrátor dětských knih a poezie spolupracoval v letech 1967 až 1989 s ostravským nakladatelstvím Profil.

Mimořádně rozsáhlá je Liberdova výstavní činnost, nejdále vystavoval ve Španělsku. Jeho grafiky a obrazy jsou zastoupeny v galeriích v tuzemsku a Polsku, ale také v soukromých sbírkách po celém světě.

Výstava Obrazy (retrospektiva 1950–2010) potrvá v galerii Půda do 26. ledna 2018 a bude otevřena každý všední den od 9 do 20 hodin. (DH)

Gymnázium Josefa Božka plesá, v lednu přijede Machálková

Lidové úsloví „nejen chlebem živ jest člověk“ bychom mohli ve vztahu ke Gymnáziumu Josefa Božka převést do podoby „nejen učením živ jest student a učitel gymnázia“.

K nejdůležitější přípravě „radovánkám“ školy patří již tradičně dva plesy – maturitní a re-

prezentační. Maturitní proběhl letos na „svatou Kateřinu“, v sobotu 25. listopadu, a byl určen pochopitelně hlavně maturantům a jejich rodinným příslušníkům. K přípravě reprezentačního plesu se pak k pořadatelským subjektům – škole a Spolku rodičů a přátel

školy – tradičně přidává i Nadace přátel gymnázia.

V pořadí již VI. reprezentační ples Gymnázia Josefa Božka proběhne 27. ledna 2018 v prostorách Kulturního a společenského střediska „Střelnice“ a hlavním hostem večera bude účastnice letošní řady soutěže

Tvoje tvář má známý hlas – zpěvačka Leona Machálková. Srdečně zveme všechny příznivce našeho gymnázia – vždyť při kvalitní a neformální zábavě, kterou náš ples nejen slibuje, ale také určitě naplní, mají k sobě lidé vždycky blíže.

ALENA HASÁKOVÁ

PLESY ČESKÝ TĚŠÍN LEDEN 2018

Organizátor plesu	Místo konání plesu	Datum	Hodina	Vstupné	Kontaktní údaje
MS PZKO Český Těšín Sídliště	Restaurace Na Brandýse	5. 1. 2018	19.00	350,- Kč	E-mail: Trombik@seznam.cz Tel.: 558 712 120
Obchodní akademie	KaSS „Střelnice“	12. 1. 2018	18.00	300,- Kč	E-mail: kr@obaka-cestesin.cz Tel.: 558 712 649
Polské Gymnázium – Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego, Český Těšín, p.o.	KaSS „Střelnice“	13. 1. 2018	19.00	250,- Kč	E-mail: mmacura@ssinte-karvina.cz Tel.: 721 311 015
Městský ples na Střelnici	KaSS „Střelnice“	20. 1. 2018	19.00	800,- Kč	E-mail: jana.czernikova@kassct.cz Tel.: 733 530 837
MS PZKO Český Těšín v Místřovicích	KaSS „Střelnice“	26. 1. 2018	19.00	700,- Kč	E-mail: d.kadlubiec@volny.cz Tel.: 558 732 051
Gymnázium Josefa Božka, Český Těšín, p.o.	KaSS „Střelnice“	27. 1. 2018	19.00	350,- Kč	E-mail: hasakova@gmct.cz Tel.: 558 746 431
ZŠ a MŠ Český Těšín Pod Zvonek, p.o.	TJ Sokol Horní Žukov (Hospůdka v Ofsajdu)	27. 1. 2018	19.00	350,- Kč	E-mail: spolek.podzvonek@seznam.cz

Halloween na ledě

Ve znamení temné hudby, strašidelných masek a převleků se nesl poslední říjnový víkend na zimním stadionu v Českém Těšíně.

Na místní ledové ploše totiž proběhlo tematické Halloweenské bruslení, které si nenechalo ujít něco přes sto účastníků. O tom, že tento svátek u nás získává stále více na oblibě, svědčí to, že většina příchodců byla oblečena do rozmanitých kostýmů.

Během celého programu byla pro návštěvníky připravena pestrá skladba soutěží. Přibližně v polovině celé akce byla vyhlášena soutěž o nejlepší halloweenskou masku, ve které nakonec porota ocenila pět nejvíce povedených. Ocenění vítězové si domů odnesli ceny v podobě deskových a stolních her. (AN)

Výtvarné úspěchy ZŠ a MŠ Pod Zvonek

Letošní podzim přinesl úspěchy žáků na výtvarném poli. Již v červnu jsme se se žáky prvního i druhého stupně zúčastnili mezinárodní výtvarné soutěže Ekoplakát 2017 pořádané firmou Trianon.

Do mezinárodního kola byly vybrány nejlepší exponáty z České republiky, Polska a Slovenska. Hodnotil se ekologický motiv či nápad, použité výtvarné techniky i složitost zpracování. Hlasování veřejnosti ve webové anketě přineslo našim žákům hned trojitý úspěch: 3. místo – ekoplakát I země potřebuje chránit od Anežky Motýčkové z 6. B, 4. místo – ekoplakát Neničíme prostředí od Vojtěcha Walka z 6. B a 5. místo – ekoplakát Dvojí tvář země od Zuzany Guzdkové z 7. B.

Tento rok jsme navázali na tradici oslavy Dne stromů, zapojili jsme se do výtvarné soutěže a opět jsme bodovali. Při samotné práci na téma stromy si žáci uvědomili význam a důležitost stromů pro život člověka. Mohli uměleckou formou vyjádřit své pocity, myšlenky a naučili se je prezentovat na veřejnosti. Odměnou nám bylo vítězství v kategorii mateřských škol s prací žáčků MŠ Pod Zvonek a po roce i v kategorii I. stupeň základních škol. Zde jsme obsadili krásné 1. místo s kolektivní prací žáků 3. B a 5. B. S vybranými žáky, kteří se podíleli na umístění,

jsem se pak zúčastnili slavnostního ocenění a vernisáže dětských prací. Z výstavy jsme odcházeli s hřejivým pocitem úspěchu, ale i s vědomím, že stromy nám budou bohatou inspirací snad pro budoucí vítězství.

Všem žákům děkujeme za reprezentaci školy a výhercům blahopřejeme.

**KLÁRA PARCHAŇSKÁ,
ZŠ A MŠ POD ZVONEK**

FOTO | ARCHIV ŠKOLY

Setkání u Masaryka připomnělo vznik státu i legie

V sobotu 28. října uplynulo 99 let od vzniku samostatné Československé republiky. V Českém Těšíně si je připomněli setkáním u pomníku T. G. Masaryka a poklonili se i památce československých legionářů.

„Je zajímavé, že Poláci členy svých legií stále oslavují, chovají se k jejich památce s velkou pietou, kdežto u nás to téma bylo dlouho tabu a stále se na lidi, kteří položili svůj život před tím, než naše první republika vznikla, zapomíná,“ řekl ředitel Muzea Těšínska Zbyšek Ondřeka.

Připomenout si toto významné výročí, ale také uctít památku československých legionářů přišli nejen zaměstnanci a vedení Muzea Těšínska, ale také studenti a pedagogové Gymnázia Josefa Božka z Českého Těšína. Akce se konala pod záštitou starosty Českého Těšína Víta Slováčka. Čestnou stráž u pomníku T. G. M. v průběhu setkání zajistili členové Klubu vojenské historie Chotěbuz v dobových legionářských uniformách.

(DH) FOTO | IVA LUPKOVÁ

Naši taneční reprezentanti

Jan a Veronika Petrášovi z Českého Těšína byli jako jediný taneční pár z vybraní k reprezentaci Moravskoslezského kraje na VIII. zimní olympiádě dětí a mládeže 2018. Na přelomu ledna a února budou soutěžit v disciplíně deseti tanců.

Kromě účasti na této olympiádě sourozence Petrášovy čekají 3. února národní mistrovství v „latině“ v pražské Lucerně, 3. března ve standardních tancích v Třinci a 24. března MČR 10T v Kojetíně. Za ZŠ Hrabina přejeme našim úspěšným žákům co nejlepší výsledky a umístění.

VLASTA POTYSZOVÁ

FOTO | ARCHIV

Wesoła nauka w szkole

Od września w Szkole Podstawowej z Polskim Językiem Nauczania w Czeskim Cieszyńie regularnie odbywają się zajęcia Wesołej nauki. To propozycja nietradycyjnego nauczania dla dzieci z pierwszego stopnia.

Zajęcia obejmują kilka przedmiotów: fizyka, chemia, biologia, geografia. Wszystkie są prowadzone formą zabawy, odkrywania ciekawych praw przyrodniczych. Nauka jest związana oczywiście z doświadczeniami, które dzieci same przeprowadzają pod kierownictwem lektorów. W pierwszym półroczu roku szkolnego dzieci poznały reakcje chemiczne wytwarzając kolorowe wulkany czy strzelając rewelacyjne rakietki wy-

soko w powietrze. Na innym spotkaniu dzieci badały kolory i ich mieszanie. Celem kolejnego spotkania było zapoznanie się z algami morskimi i żelatyną naturalną poprzez wyrabianie kolorowych cukierków. Napięcie powierzchniowe było tematem ostatniego spotkania. Dzieci poznawały błonę powierzchniową, próbowały umieścić na powierzchni wody spinacz biurowy. Kolejne spotkania będą się zajmowały tematami: lawa, zmysły, rośliny itp. Wierzymy, że zajęcia dzieciom się podobają i pokazują, jak ciekawe są nauki przyrodnicze.

**MAŁGORZATA KUJAWA,
SZKOŁA PODSTAWOWA Z POLSKIM
JĘZYKIEM NAUCZANIA**

Na památníku budou příští rok i jména padlých

Jedenáctý listopad, den ukončení první světové války, je uctíván jako Den válečných veteránů nebo též Den vzpomínek. Památku veteránů si vedení města Český Těšín připomnělo krátkou pietou u pomníku vojenským obětem první světové války v Masarykových sadech.

U této příležitosti místostarostka města Gabriela Hřebačková potvrdila, že město ke stému výročí ukončení první světové války plánuje další rekonstrukci památníku z roku 1930 podle návrhu sochařky

Heleny Scholz-Železný. Mimo jiné objednáno nový odlitek postavy truchlícího středověkého vojáka (proto je dnes čelní strana prázdná) a chystá vrátit do veřejného prostoru jména padlých.

„Město v roce 2000 uhradilo částečnou obnovu pomníku, umělecký sochař provedl podle dobových fotografií kopii postavy z živce. Bohužel, zub času hmotu nahlodil, proto nyní necháme provést odlitek z kovu. Chceme nějakým způsobem ta jména vrátit, proto zvažujeme

objednání informační tabule. Obsahovala by informace o tomto místě a mohla by tam být i jména padlých,“ uvedla Hřebačková.

Původně byl pomník z žuly, s bronzovým reliéfem truchlícího středověkého rytíře s drakem u nohou. Bylo zde vytesáno přes 400 jmen padlých v 1. světové válce. V roce 1945 byly kovové plastiky i chrlice k fontáně odstraněny, ve střední části postavu vojáka nahradil kamenný kříž a jména padlých byla odtesána.

Podle starosty Víta Slováčka je to lidské gesto, které si zaslouží padlí i jejich rodiny, přestože pomník nechala v roce 1930 zřídit německá organizace z výtěžku z četných sbírek a akcí. „Tito vojáci byli povoláni do rakousko-uherské armády a pocházeli z obou částí později rozděleného Těšína. Výročí, kdy si připomeneme velkou válku, je pro tento počín dobrým momentem. Prozatím letos začala obnova památníku, sochař již pěkně renovoval kámen,“ doplnil starosta. (DH)

Výstava děl studentů malířství překvapila kvalitou

Šestnáct absolventů v pořadí již třetího výtvarného kurzu prezentovalo v listopadu svá díla v Charitním centru pro seniory na Jablunkovské ulici.

Návštěvníci byli velmi příjemně zaskočeni úrovní vystavených kreseb, olejů nebo akvarelů. Vernisáž obohatila ukázkami flamenca studentka Petra Kapustková.

Kurs, který vedl českotěšínský malíř Józef Drong, podpořilo Ministerstvo kultury ČR a Nadace umění pro zdraví a jeho absolventi i noví zájemci se již těší na další ročník. (DH)

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Úspěšné ukončení modelářské sezony

Sobota 4. listopadu patřila v Krupce raketovým modelářům. Každoročně zde probíhá ukončení raketomodelářské sezony spojené s vyhlášením mistrů republiky pro daný rok. Z našeho klubu RCSO Český Těšín přijelo 7 členů.

Naši modeláři dosáhli v jubilejním desátém roce existence mnoha úspěchů. Z Krupky jsme přivezli dvě zlaté medaile mistrů ČR, pro nejmladšího Damiana Płonku (ten získal i dvě stříbrné v jiných kategoriích) a Mariana Mendroka. Dvě bronzové medaile vybojoval Petr Štirba.

V celkové klasifikaci nejlepšího modeláře ČR pro rok 2017 se Marian Mendrok umístil na krásném druhém místě. Na závěr slavnostního večera prezident Raketového modelářství Bedřich Pavka předal českotěšínskému klubu pohár k jubileu 75 let organizace.

Chci poděkovat za celý klub Městu Český Těšín a Moravskoslezskému kraji za velkou finanční podporu, bez které bychom nebyli schopni těchto úspěchů dosáhnout.

PETR ROSZAK,
PŘEDSEDA RCSO

Blíží se 40. ročník Těšínského poháru

Oddíl badmintonu Slavoj Český Těšín pořádá již 40. ročník Těšínského poháru, který se od roku 1995 hraje jako memoriál Stanislava Krauze.

Těšínský pohár je zařazen do nejvyšší kategorie pěti GPA badmintonových turnajů pořádaných v České republice. Tak jako každý rok jsou mezi přihlášenými špičkoví hráči a hráčky z první desítky aktuálního českého žebříčku a reprezentanti ČR.

Turnaj bude probíhat ve sportovní hale Bowling & Squash centrum, Svojsíkova ul., Český Těšín ve dnech 13.-14. ledna 2018, kvalifikace do hlavní soutěže začíná již v pátek 12. ledna 2018. Více informací naleznete na webových stránkách www.badmintonstesin.cz.

Pro příznivce badmintonu z našeho regionu se jedná o ojedinělou možnost vidět špičkovou hru předních nejen českých, ale i slovenských a polských hráčů. Diváky zveme především na nedělní semifinále a finálové zápasy. (MK)

CROSSMINTON (SPEED BADMINTON) SE HRAJE V ČESKÉM TĚŠÍNĚ PÁTÝM ROKEM

Z MČR přivezli dva bronzové kovy

Crossminton se v Českém Těšíně hraje teprve pátým rokem, přesto členové snad nejmenšího sportovního oddílu ve městě přivezli z mistrovství ČR hned dvě medaile.

Protože poslední listopadovou sobotu v Pardubicích bojovalo o stupně vítězů 112 sportovců, včetně kompletní národní reprezentace, je umístění zvláště cenné.

Bronz ve smíšené čtyřhře získali českotěšínská Monika Sedláčková s Janem Swienczkem, stejnou barvu medaile vybojovala Monika Sedláčková i v kategorii žen nad 35 let.

„Jde o mladý sport, který se v republice hraje od roku 2010, o osm let

Ve smíšené čtyřhře se pár Jan Swienczek - Monika Sedláčková radoval z bronzu.

FOTO | ARCHIV ODDÍLU

Monika Sedláčková (vpravo) na šampionátu ČR vyválčila bronz.

FOTO | ARCHIV ODDÍLU

déle ve světě. Je to rekreační sport vhodný pro celou rodinu, mohou se zapojit všichni, od dětí až po seniory, kteří dovedou „uhrát“ mladší hráče vhodnou taktikou. Díky speciálnímu košíku a především tomu, že se nehraje přes síť, se dá hrát všude a kdykoliv. Vybavení v porovnání s jinými disciplínami nepříjde drahé. Specifikem je i to, že turnaje se hrají najednou ve všech kategoriích, dokonce mistrovství světa či Evropy. Takže jde jednoznačně o sport pro celé rodiny, protože na utkání vyrazí spolu a všichni bez ohledu na věk a pohlaví hrají,“ říká předseda českotěšínského oddílu crossmintonu MaKaKo Pavel Mašek.

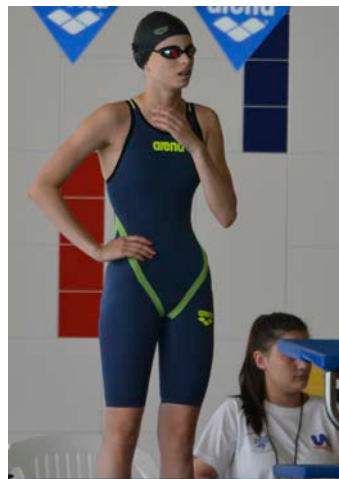
Crossminton (dříve také speed badminton) podle něj kombinuje to nejlepší z badmintonu, squashe

a tenisu. Jde o nejrychlejší raketový sport. Hraje se na upravené polovině tenisového dvorce. V našem městě v tělocvičně Albrechtovy střední školy každý čtvrtek od 18.30, kdy se mohou zájemci přijít podívat na trénink a odzkoušet si tento sport.

Českotěšínská reprezentanti se hned v březnu vydají na mezinárodní turnaj do polské obce Brzeszcz nadaleko Osvětimi. Každoročně tam přijíždějí silné národní reprezentace z několika zemí a výsledky soutěže se započítávají do žebříčku ICO (International Crossminton Organisation), pak 2. června sami pořádají pátý ročník velkého mezinárodního turnaje v Bohumíně.

Českotěšínské reprezentaci v této disciplíně držíme palce! (DH)

Plavkyně Bibiana Kotzianová byla čtvrtá na MČR

Od bronzové medaile Kotzianovou dělilo osm setin sekundy.

FOTO | ARCHIV ODDÍLU

Bibiana Kotzianová, závodnice třínekeého plaveckého oddílu a žákyně gymnázia v Českém Těšíně, se poprvé ve své kariéře zúčastnila mistrovství republiky dospělých a dorostu, které se konalo v Plzni.

Vzhledem k tomu, že to byl jediný nominační závod pro start na mistrovství Evropy, sešla se kompletní česká špička. Pro Kotzianovou to byly náročné závody především kvůli prodělané mononukleóze a tréninkovému manku, které před prázdninami nabrala. Teprve od září mohla zase naplno trénovat a kvalifikační závody absolvovala z plné zátěže, takže osobní rekordy na hlavních tratích odolávaly.

Příprava se však vyplatila, vyladění před vrcholnou akcí sezony se podařilo podle plánu a výsledkem byla životní maxima na všech prsařských i obou polohovkových distancích. Především čas na 200 metrů prsa 2:39,83 snese nejprsnější kritéria a znamenal čtvrté místo mezi dorostenkami, bohužel jen osm setin sekundy za bronzem. Zlepšení téměř o sekundu na 50 metrů prsa vyneslo Kotzianové devátou pozici a závěrečná stovka prsa za 1:14,44 znamenala páté místo a taktéž posun osobního rekordu. Kotzianová zůstává v kategorii mladšího dorostu i příští rok a její trenér Ivo Konvička věří, že pokud bude zdravá, posune své osobáky zase o kousek dál. (IK)

Dorostenka Bibiana Kotzianová byla na MČR v Plzni čtvrtá na 200 m prsa.

FOTO | ARCHIV ODDÍLU

AČKOLIV BASKETBALISTÉ SLAVOJE ČESKÝ TĚŠÍN JSOU NOVÁČKEM, VEDOU SEVEROMORAVSKOU LIGU

Jediným přemožitelem se stala Opava

Šest vítězství, jediná porážka a první místo po podzimní části – vstup českotěšínských basketbalistů (nováčka soutěže) do severomoravské ligy byl přímo impozantní.

SLAVOJ ČESKÝ TĚŠÍN – OPAVA 2010 65:78

Po dvou venkovních výhrách přišel první skutečný test basketbalistů Českého Těšína ve třetím kole v domácím klání se silnou Opavou. První čtvrtina byla vyrovnaná, zpočátku se pohledné akce střídaly na obou stranách. V deváté minutě však přišel rozhodující moment utkání – po úderu loktem soupeře oplácel Kubień a rozhodčí ho vyloučil do konce zápasu, což při neúčasti Bosáka pro domácí bylo velké oslabení. Hosté tím pádem získali velkou převahu pod košem (měli dva dvoumetrové hráče), kterou ve druhé čtvrtině využili k vedení 37:26. Slavoj však na začátku třetí čtvrtiny nesložil zbraně a dvěma rychlými trojkami Domajera a jednou Siwého snížil na rozdíl tři bodů. V závěrečné čtvrtině domácí už došli síly, i přes nesmírnou bojovnost na hosty nestačili a nakonec prohráli 63:78. Čtvrtiny: 16:20, 26:37, 51:56, 65:78. Č. TĚŠÍN: Hajduk 21, Domajer 16, L. Siwy 14, Holisz 6, G. Siwy 4, Kubień 3, M. Ježek 1, Talik.

BO TJ HLUCÍN – SLAVOJ ČESKÝ TĚŠÍN 54:100

Hned v první čtvrtině určil ráz zápasu střelecky disponovaný Domajer, který dal čtyři trojky (celkově v zápase osm trojek z jedenácti pokusů). Hosté převyšovali domácí ve všech činnostech, a když se k Domajerovi přidal i Grzegorz Siwy (autor 23 bodů), bylo o vývoji utkání rozhodnuto. V poločase Slavoj vedl 53:26 a po delší době se Slavoji naskytla příležitost dosáhnout 100 bodů v zápase. Toto se nakonec v poslední minutě utkání povedlo – svým desátým bodem v utkání výsledek na 100 zaokrouhlil Marek Ježek, který se vrací na palubovky po operaci obou kolen. Čtvrtiny: 15:29, 26:53, 42:80, 54:100. Č. TĚŠÍN: Domajer 24, G. Siwy 23, Hajduk 18, Holisz 11, M. Ježek 10, Kubień 6, Talik 4, Fukala 2, Przebinda 2.

SLAVOJ ČESKÝ TĚŠÍN – RESTART HAVÍŘOV 96:82

Dobrý vstup do soutěže (4 vítězství a 1 porážka) potvrdili basketbalisté Slavoj v domácím zápase s odvčným soupeřem Restartem Havířov. Ačkoliv hosté nastoupili pouze v šesti, domácím dlouho byli vyrovnaným soupeřem. I díky třem trojkám Domajera Těšínským vyšel

úvod a dostali se do vedení 28:19. Pak však přišla šňůra hostujícího celku a Těšínské se nemohli dlouho dostat do herní pohody – poločas prohráli 48:53. Po ostřejší poločasové domluvě trenéra Kuboszka však vzali vývoj utkání do svých rukou Hajduk se Siwým, kteří rychlými průniky pomohli k otočení výsledku na 74:66 po třech čtvrtinách. V poslední části hry už Slavoj vedení nepustil a dovedl utkání do vítězného konce 96:82. Čtvrtiny: 28:26, 48:53, 74:66, 96:82. Č. TĚŠÍN: L. Siwy 27, Hajduk 24, Kubień 15, Domajer 13, Talik 5, Holisz 3, Przebinda 3, Bosák 2, Fukala 2, M. Ježek 2.

SLAVOJ ČESKÝ TĚŠÍN – SOKOL KARVINÁ „B“ 75:61

Basketbalisté Českého Těšína hostili Karvinou „B“, která přijela jako lídr soutěže. Domáci se však soupeře nezalekli a hlavně díky výkonu podkošového Kubieně se dostali v první čtvrtině do vedení 16:10. Další dvě čtvrtiny byly velmi vyrovnané a ani jednomu mužstvu se nedařilo od soupeře bodově odpoutat. V této fázi utkání táhli Těšíns tradiční opory Siwy s Hajdukem a po třetí čtvrtině si Těšín vytvořil pětibodový náskok. Ve vypjaté atmosféře se Slavoji v poslední čtvrtině podařilo navýšit vedení na deset

bodů a i díky zahozeným šestkám Karviné (dokonce šest za sebou) došli zápas do vítězného konce a vystřídali svého soupeře na prvním místě severomoravské ligy mužů.

Čtvrtiny: 16:10, 30:29, 48:43, 75:61. Č. TĚŠÍN: Siwy 25, Kubień 22, Hajduk 9, Domajer 8, Holisz 4, Talik 3, M. Ježek.

LABRADOR OSTRAVA – SLAVOJ ČESKÝ TĚŠÍN 68:89

Slavoj zatím v soutěži prohrál pouze doma s Opavou 2010, a pokud by v posledním zápase roku zvítězil, udržel by si prvenství v tabulce. Hosté šli od začátku tomuto cíli naproti a díky střelecky disponovaným Siwému a Domajerovi se dostali do vedení po první čtvrtině 21:15. Domáci v druhé části hry přešli na zónovou obranu a začali snižovat náskok. Po oddechovém čase si hosté vzali náskok zpět a v poločase vedli o devět bodů. Třetí čtvrtina o všem rozhodla – Těšín přidal ke střelbě z dálky i průniky pod koš, které často končily košem, a po třetí čtvrtině se ujal vedení 55:70. V závěrečném dějství se Magnusek se Stiborkem ještě snažili trojkami zápas zvrátit, nicméně Slavoj kontroval hru a dovedl zápas do vítězství. Čtvrtiny: 15:21, 32:41, 55:70, 68:89.

Č. TĚŠÍN: Domajer 22, Siwy 19, Hajduk 17, Kubień 12, Holisz 8, Przebinda 8, M. Ježek 3, Fukala. (RED)

Hokejoví Vlci klesli na pátou příčku

Hokejisté Českého Těšína přišli o vedoucí pozici v tabulce krajského přeboru. Na domácím kluzišti nestačili na silné celky Studénky, Orlové a Poruby. Domáci nezdarů srazily Vlky na páté místo tabulky.

HC WOLVES ČESKÝ TĚŠÍN – HC STUDÉNKA 0:7

BRANKY A NAHRÁVKY: 2. Štubňa, 10. Štěpjak (Bolek), 20. Sochorek (Martínčík, Tomášek), 25. Tomášek, 27. Janečka (Čáň), 49. Jed-

Hokejisté Českého Těšína vinou domácích nezdarů klesli na páté místo tabulky. FOTO | ROMAN BASELIDES

lička (Sochorek), 55. Štěpjak (Martínčík). Třetiny: 0:3, 0:2, 0:2.

Vyloučení: 3:1, Tluszczyk (Wolves) a Orszulik (Studénka) 5+ do konce. Využití: 0:3. Diváci: 286.

Č. TĚŠÍN: Voznica – Hoďa, Tluszczyk, Vydra, Trombik, Cháňa, Neveloš – Foltyn, Piecha, Malyjurek – Altera, Křibík, Smuž – Toman, Bárči, Skalický.

HC NOVÝ JIČÍN „B“ – HC WOLVES ČESKÝ TĚŠÍN 1:8

BRANKY A NAHRÁVKY: 25. Lyžák – 10. Skalický (Bárči, Toman), 34. Piecha (Malyjurek, Foltyn), 39. Neveloš, 41. Foltyn (Piecha), 44. Trombik (Altera), 52. Foltyn (Piecha), 53. Křibík (Altera, Stružík), 60. Hoďa (Foltyn, Piecha). Třetiny: 0:1, 1:2, 1:8. Vyloučení: 4:4. Diváci: 38.

Č. TĚŠÍN: Voznica – Hoďa, Neveloš, Trombik, Cháňa, Smuž – Foltyn, Piecha, Malyjurek – Altera, Křibík, Stružík – Toman, Bárči, Skalický.

HC WOLVES ČESKÝ TĚŠÍN – HC ORLOVÁ 1:5

BRANKY A NAHRÁVKY: 58. Hoďa (Malyjurek) – 3. Matějček (Zakuťanský), 3. Vašítek (Matějček), 16. Sznepka (Matějček, Zakuťanský), 17. Zientek (Tvrdík), 23. Dýrr (Zamecznik). Vyloučení: 6:3, Neveloš 10 min. Využití: 1:2. Diváci: 165. Třetiny: 0:4, 0:1, 1:0.

Č. TĚŠÍN: Pavlíček – Hoďa, Kozubek, Vydra, Neveloš, Cháňa, Smuž – Foltyn, Piecha, Malyjurek – Altera, Křibík, Voznica – Toman, Bárči, Stružík – Skalický.

HC FRÝDEK-MÍSTEK „B“ – HC WOLVES ČESKÝ TĚŠÍN 3:5

BRANKY A NAHRÁVKY: 12. Slovák (Janečka, Golasovský), 24. Zberovský (Hamhalter), 40. Zberovský – 4. Malíř (Křibík), 13. Foltyn (Piecha), 29. Altera (Malíř, Tluszczyk), 55. Piecha (Křibík), 59. Malyjurek (Piecha). Vyloučení: 6:3, Neveloš 10 min. Využití: 1:2. Diváci: 165.

Č. TĚŠÍN: Pavlíček – Hoďa, Kozubek, Vydra, Neveloš, Cháňa, Smuž – Foltyn, Piecha, Malyjurek – Altera, Křibík, Voznica – Toman, Bárči, Stružík – Skalický.

HC WOLVES ČESKÝ TĚŠÍN – HC RT TORAX PORUBA „B“ 4:7

BRANKY A NAHRÁVKY: 8. Malíř (Voznica), 18. Smuž (Altera), 23. Křibík (Altera, Skalický), 27. Stružík (Tluszczyk) – 3. Baca (Hranoš, Ščurek), 12. Hudec (Široký, Ščurek), 20. Kurník (Ščurek, Široký), 21. Baca, 29. Korec (Sysala, Chomič), 31. Baca (Rozsypka, Hranoš), 42. Korec (Sysala). Vyloučení: 2:5. Využití: 0:1. Diváci: 126. Třetiny: 2:3, 2:3, 0:1.

Č. TĚŠÍN: Šembera (29. Pavlíček) – Hoďa, Kozubek, Tluszczyk, Michajda, Neveloš, Cháňa, Trombik – Křibík, Piecha, Malyjurek – Altera, Malíř, Voznica – Stružík, Skalický, Smuž. (BA)

HRÁVALA VOLEJBAL, VĚNOVALA SE AIKIDU, ALE NAKONEC ZVÍTĚZILA LÁSKA K FOTBALU

Záložnice Aneta Farská obdivuje Neymara

Fotbalistkám Českého Těšína působícím v divizi se na podzim ani jednou nepodařilo zvítězit. Záložnice Aneta Farská věří, že její tým nepovedený podzim na jaře napraví.

Podzimní část soutěže se vám nevyvedla, ani jednou jste nevyhrály.

Myslím, že největší problém byl v tom, že když jsme měly letní přípravu, že jsme chodily po brigádách a moc jsme netrénovaly. Některým holkám tréninky kolidují s prací i během sezony. Pravdou je, že to není moc povedená sezona.

Raritou byl váš předposlední zápas se Slovanem Ostravou. V 89. minutě jste prohrávaly 0:2, přesto jste nakonec zachránily bod.

To bylo úžasné! Nikdo z nás tomu nevěřil a nakonec se nám podařilo uhrát aspoň remízu.

S fotbalem jste začala v jablunkovské přípravce?

Ne, až ve druhém ročníku gymnázia, tedy před dvěma lety. Zkoušela jsem aikido, předtím jsem hrávala volejbal. Vždycky mě to táhlo k fotbalu, hrávala jsem ho s klukama v kempu v Dolní Lomné. Řekla jsem si, že to zkusím, a hledala nejbližší klub. A ten je v Českém Těšíně.

Z Bocanovic to máte do Českého Těšína docela daleko.

Českotěšínská fotbalistka Aneta Farská (číslo 2) s trenérkou Sylvou Bajtkovou.

FOTO | ROMAN BASELIDES

Ani ne, vlaky jezdí každou hodinu, dostat se o víkendů na zápas není žádný problém. Studuji polské gymnázium v Českém Těšíně, po vyučování chvíli počkám a jdu na trénink.

Většina vašich spoluhráček je z Českého Těšína, Ostravy či Frýdku-Místku. Přemlouvala jste kamarádky z okolí, aby do toho šly s vámi?

Hrávala se mnou Terka Hótová z Milíkovy, ale později ji to už ne-

vycházelo časově. Tak jsem zůstala sama.

Jste v maturitním ročníku, kam se chystáte po škole?

Chtěla bych do Olomouce na archeologii nebo do Krakova.

S fotbalem tedy skončíte?

Pokud bych se dostala do Krakova, našla bych si nějaký klub tam. Z Olomouce bych se dostala domů

častěji, trénovala bych tam a dál hrála za Český Těšín.

Všiml jsem si, že vaši silnou stránkou je kondice. Na kterém postu se cítíte nejlépe?

Na kraji obrany nebo zálohy.

Prozradíte, kdo je váš oblíbený fotbalista?

Je to Neymar. Z klubů fandím Barceloně. (BA)

Akce Pojd' hrát hokej už potřetí

Již potřetí se na zimním stadionu v Českém Těšíně uskuteční náborová akce pro malé hokejisty i hokejistky s názvem Pojd' hrát hokej.

Tentokrát se bude konat v netradičním čase, a to v sobotu 27. ledna 2018 od 10.00 hodin. Pro všechny příznivce ledního hokeje bude připraven bohatý program jak na ledě, tak i mimo něj. V tomto ročníku se do programu zapojí také mužský hokejový tým HC Wolves Český Těšín, který umožní dětem nahlédnout do kabiny či zhlédnout domácí utkání s týmem HC Bohumín. Před zápasem

je naplánovaná také autogramiáda vybraných hráčů HC Wolves Český Těšín. Stejně jako v minulém ročníku přijede na led nové děti podpořit bývalý extraligový hráč Daniel Seman.

Nábor dětí probíhá celoročně, takže pokud nechcete čekat na akci Pojd' hrát hokej, můžete přivést své dítě v kterýkoliv pracovní den na zimní stadion, kde vám trenéři sdělí všechny potřebné informace. Další informace jsou uvedeny také na webových stránkách www.hc-tesin.cz.

PETRA NEVELŠOVÁ,
HC VLCI ČESKÝ TĚŠÍN

Míra a Rzeplinski bodovali

V polovině listopadu se v Ostravě konalo MČR v badmintonu v kategorii do 15 let. Účast na této akci si vybojovali i dva českotěšínské hráči – čtrnáctiletý Patrik Míra a o rok mladší Matěj Rzeplinski. Ve čtyřhře získali bronzovou medaili, ve dvouhře Matěj Rzeplinski vybojoval dokonce stříbrný kov a stal se tak nejvýše postaveným hráčem v této kategorii v žebříčku ČBaS.

FOTO | ARCHIV ODDÍLU

TĚŠÍNSKÉ LISTY

Periodický tisk územního samosprávného celku

Vydává: Město Český Těšín, nám. ČSA 1/1, 737 01 Český Těšín, IČO 00297437 | Šéfredaktorka: Mgr. Dorota Havlíková

Redakční rada: Ing. Vít Slováček, Mgr. Stanislav Folwarczny, Mgr. Gabriela Hřebačková | Evidenční číslo: MK ČR E 17299.

Příspěvky, inzerce: czernekova@tesin.cz | Grafická úprava: David Stypka | Tisk: Finidr, s.r.o.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravu či případné krácení příspěvků. | Vydavatel si vyhrazuje právo publikované materiály zveřejnit též na internetu.

Reklamae roznosu Těšínských listů do schránek: 606 688 612. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí.

Těšínské listy jsou dostupné také ve formátu PDF na stránkách www.tesin.cz

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE ČESKÝ TĚŠÍN

HRABINSKÁ 33, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE, 737 01 ČESKÝ TĚŠÍN, TEL.: 558 737 109, WWW.DDMTESIN.CZ

AKCE

25. 10. 2017

17. 12., 16.00 hodin, kostel Na Rozvoji

JUŽ MY SE DOČKALI TYCH VĚLKICH GODŮV...

ANIBY CO ŁOVĚČKI Z BETLYMA VYKŁODAŁY.

Malá vánoční hra s koledami folklorních souborů Slezan a Slezanek z Českého Těšína v doprovodu CM a gajd (premiéra). Akce je pořádána ve spolupráci s Evangelickým sborem a.v. ČCE Na Rozvoji v Českém Těšíně.

USKUTEČNILO SE...

POHÁDKOVÝ LES

Pohádkový les v parku na Frýdecké ulici. Na děti čekaly postavičky z osmi pohádek. S Bobem a Bobkem si zacvičily. Jako zlaté rybky plnily tři přání, Kobližka kutálely, u Červené karkulky sbíraly košíček dobrot, u Makové panenky děti vybarvovaly omalovánky, s pejskem a kočičkou pekly dort, u kocoura v botách skládaly puzzle a vyzkoušely si chůzi v jeho botách, s dědečkem i babičkou děti vytáhly velikou řepu.

Dopolední program byl vyhrazen pro mateřské školy. Pro ně si připravila Městská knihovna (pobočka ul. Havlíčkova) čtení scénické pohádky. Odpolední program byl pro veřejnost. Vystoupili dva klauni s hranou pohádkou doplněnou o balónkové rekvizity.

Akce se setkala s velkým zájmem, zapadající sluníčko vytvořilo nádhernou a barvitou scénérii. 240 návštěvníků všech věkových kategorií si příjemně užilo podzimní podvečer. Knihovnicím a klaunům z Balónkova děkujeme za spolupráci.

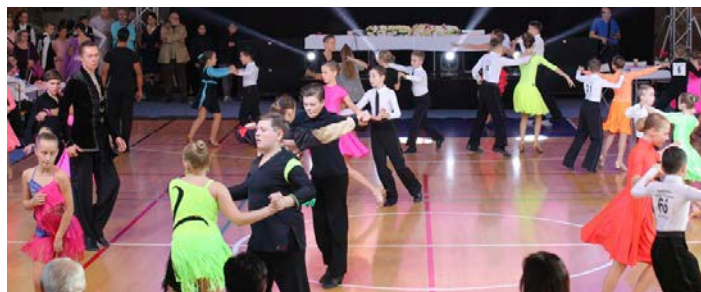

HALLOWEEN

Děti oslavily Halloween s DDM Český Těšín na Albrechtově střední škole.

Na děti čekaly různorodé úkoly – sbíraly na jednotlivých stanovištích části obrázků, za své snažení dostaly sladkou odměnu. Poté, co měly nalepený celý obrázek, získaly odměnu v podobě malé hračky.

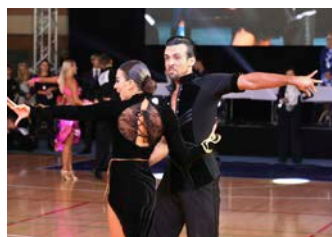
Na návštěvníky čekalo tematické občerstvení. Upekly jej děti z cukrárny U Niki. Dýňovou polévku uvařily děti z kroužku Veselá vařečka. Návštěvníky pobavilo vystoupení kouzelníka. Děkujeme všem za početnou návštěvnost a spokojenost s programem akce.

TANEČNÍ LIGA MORAVSKOSLEZSKÉ DIVIZE ČSTS 2017 „O CENU MĚSTA ČESKÉHO TĚŠÍNA“

V sobotu 4. 11. proběhla taneční soutěž „O cenu města Českého Těšína“ ve sportovní hale Albrechtovy střední školy. Během sobotního dne se uskutečnilo celkem 34 soutěží, z toho 30 postupových tř. E, D, C, B. Tanec pro všechny - hobby soutěže v letošním roce byly věnovány dívkám, sólistky byly zastoupeny ve třech věkových kategoriích. Součástí sportovního klání byla Pohárová soutěž tř. B, A, M v latinskoamerických tancích.

Soutěží se zúčastnilo rekordních 298 párů a v některých soutěžích převyšovaly zahraniční páry z Polska a Slovenska nad domácími. Nejlepších výsledků dosáhly taneční kluby Elán Třinec a TK Marendi Český Těšín.

Vítězové soutěže „O cenu města Českého Těšína“

1. místo Michal Kozub – Tereza Bogaczová – TK Marendi
2. místo Jakub Brisuda - Kristína Grilusová – SVK - TŠK TOP Dance Žilina
3. místo Jakub Chmiel - Simona Ichnovská - TK Marendi

Děkujeme všem partnerům za pomoc při přípravě a realizaci těchto soutěží.

Akce byla pořádána za finanční podpory Moravskoslezského kraje a města Český Těšín.

ŠÁRKA KLIMOSZOVÁ

Optimalizace tratě přináší 250 milionů kilo odpadů. Zvládají je odborníci z regionu

Optimalizace tratě přináší zlepšení cestování po železnici. Laik však netuší, co vše musí inženýři vyřešit, než se položí nové koleje.

Jen na aktuálně modernizovaném úseku z Českého Těšína do Dětmovic je to nejméně 250 000 tun materiálů, které je třeba z kolejových násypů a podloží vytěžit a zpracovat. Tohoto složitého úkolu se mimo jiné ujala regionální firma Smolo Recycling.

„Na zmíněném úseku přebíráme odpady, jako je vytěžená zemina, beton, kolejový kámen. Kámen po odtěžení vytrídíme, drtíme na požadovanou frakci a vracíme zpět do tělesa násypu. Obdobné je to s betonem, ten však používáme pro zakládání jiných staveb,“ říká jednatel firmy Smolo Recycling Jiří Pindor s tím, že jejich obrovské drtiče s čelistmi a třídiče jsou mobilní, a tak se posouvají společně se železničními četami. Mobilní třídicí linka se může díky pásovému podvozku pohybovat i ve složitém terénu.

Úseky tratě s výskytem kontaminovaných odpadů jsou odtěžovány zvlášť a jsou předávány specializovaným zařízením. Pracovní čtyři oddělují kontaminovaný materiál, nevhodné materiály od materiálu vhodného k recyklaci. Firma se snaží o opětovné využití co největšího objemu vytěžených odpadů. Také těch, které byly

ještě nedávno ukládány na skládkách a nebyly využívány, což se negativně odrazilo na životním prostředí.

Kde končí zemina z železnice?

Ovšem nejvíce je zeminy, kterou je třeba z tratě a násypu odtěžit, odvézt a vhodně uložit.

„Tato železnice se rekonstruovala naposledy před 30–35 lety a trať i násypy jsou již značně vyžité. Nesplňují již současné požadavky na provoz po železnici, na větší přepravní hmotnosti, vyšší rychlost nákladní i osobní dopravy. To si žádá kompletní výměnu kolejových spodků a svršků. Při těchto pracích se odtěží velké množství zemín, které používáme pro sanační práce na důlních škodách,“ vysvětluje Pindor s tím, že se firma podílí dodávkou vhodného materiálu pro rekultivační práce v rámci zahlazování důlních

škod na Karvinsku. Významným partnerem při této činnosti je firma AWT Rekultivace, které ročně dodá 100 tisíc tun vhodných materiálů.

Na obchvatu i na haldách

Specializací firmy jsou hlavně demolice, recyklace velkoobjemových odpadů a zemní práce při přípravě území pro liniové a pozemní stavby. Proto velkou techniku a odborníky ze Smolo Recycling mohli lidé vidět i na obchvatu Třince a napojení Těšínska na rychlostní trasu na Slovensko.

Stroje firmy Smolo Recycling je možné ještě vidět při zpracování haldového kamene na odvale Dolu Karviná, kde vytrídí ročně 150 tisíc tun materiálů. Kapacity drtičů a třídičů firmy pracují i při úpravě zrnitosti paliv, především koksu pro firmy AWT a Mittal, ročně jej zpracují 200 tisíc tun. (PR)

Jednatel firmy Smolo Recycling Jiří Pindor. FOTO | ARCHIV

JIRÍ PINDOR se profesně věnuje odpadům již 26 let. Nejdříve v rámci legislativy a zavádění nových norem, později se této problematice začal věnovat v praxi. Specializuje se na odstraňování starých průmyslových zátěží, recyklaci stavebních odpadů a zemní práce pro velké projekty.

Děkujeme našim partnerům za projevenou důvěru a přejeme všem mnoho zdraví, štěstí a úspěchů v roce 2018.

www.smolo.cz

TĚŠÍNSKÉ DIVADLO

Ostravská, Český Těšín, tel.: +420 558 746 022, www.tdivadlo.cz,
bajka@tdivadlo.cz, info@tdivadlo.cz

Vážení přátelé Těšínského divadla,
dovolte, abychom vám jménem všech zaměstnanců divadla
popřáli hezké Vánoce prožité v pohodě, dobré náladě a ve zdraví.
Radost přináší i dárky podávané od srdce, my vám je ve stejné
svátečním balení přineseme hned po Novém roce. Nejprve
hru Gabriely Zapolské Morálka paní Dulské a posléze komedii
Williama Shakespeara Večer tříkrálový. Těšíme se na setkávání
s vámi i v roce 2018, do kterého vám přejeme všechno dobré.

Charles Dickens: Opowieść wigilijna

Charles Dickens, jeden z nejvýbitnějších pisarzy XIX wieku, był doskonałym obserwatorem życia, społeczeństwa i obyczajów Anglii tamtych czasów.

Opisane w powieści wydarzenia dzieją się w ów magiczny wieczór, jakim jest Wigilia Bożego Narodzenia. Na ulicach Londynu panuje radosna, świąteczna atmosfera. Tylko jeden człowiek nie poddaje się tej radosnej atmosferze. Jest to stary skąpiec Ebenezer Scrooge, który przez całe życie zajmuje się tylko pracą i liczeniem zysków. W noc wigilijną, którą Scrooge spędza samotnie, zjawiają się duchy, które uświadcují mu błędy, jakie w życiu popełnił, i zaznaczają, jaka przyszłość może go spotkać. Scrooge ma jeszcze szansę, by coś zmienił.

W okresie przedświątecznym zapraszamy widzów dorosłych, młodzież i dzieci na spotkanie z klasyczną literaturą w formie spektaklu teatralnego pełnego magii i wzruszeń.

Premiera odbędzie się w sobotę 16 grudnia o godz. 17.30.

Bilety można zamawiać on-line na stronie teatru www.tdivadlo.cz lub zakoupit w kasie teatru, kasa czynna jest ve wtorky i pětiky od 14.00 do 17.00 oraz godzinę před rozpoczęciem spektaklu.

Scena Lalek Bajka zaprasza najmłodszych widzův na představení „Królůva sniegu“. Gerda i Kaj společně spędzají wiele czasu na zabawach i grach. Po prostu są przyjaciółmi. Lecz Królůva Sniegu, władczyńi lodowatej krainy, której obce są jakiekolwiek ciepłé, serdeczne uczucia, chce pozyskać Kaja do swoich celův i porywa go do swojego królestwa. Smutná i opuszczona Gerda, tęskniąc za przyjacielem, wyrusza w długą i niebezpieczną wyprawę w poszukiwaniu Kaja. I tutaj zaczyna się naša bajka pełná przygód, magii, tajemnic i perypetií.

Loutková scéna Bajka zve nejmladší diváky na představení Sněhová královna. Gerda a Kaj spolu tráví všechny volný čas. Jsou prostě přátelé. Avšak Sněhová královna, vládkyně ledové krajiny, která nezná, co je to mít rád, chce Kaje získat pro své vlastní cíle, proto unáší chlapce do svého království. Smutná a opuštěná Gerda, které se stýská po kamarádovi, se tedy vydá na nebezpečnou výpravu a doufá, že Kaje najde. A právě v tomto okamžiku začíná naše pohádka plná dobrodružství, magie, tajemství i peripetií.

Pozvánka na Vánoční koncert

Srdčně Vás zveme na tradiční „Vánoční koncert“ dětí a žáků
naší školy, který se bude konat dne **19. 12. 2017 v 17 hodin**
v evangelickém kostele Na Rozvoji.
Přijďte se spolu s námi vánočně naladit
a vychutnat si vánoční atmosféru.

Vždyť Vánoce nejsou jen svátky shonu,
ale hlavně svátky klidu, míru a pohody.

Těšíme se na Vás!
děti, žáci a pedagogové
ZŠ a MŠ Český Těšín Kontešinec

„AVION“

CITÁRNA A KAVÁRNA

Čítárna a kavárna „Avion“ / czytelnia i kawiarnia „Avion“
tel. 558 711 961, noiva@noiva-tesin.cz, www.noiva-tesin.cz

PROSINEC 2017

Pondělí 4. 12. v 16 hod.

O ZÁKLADECH ZNAKOVÉHO JAZYKA

Beseda o základech znakového
jazyka a pomůckách pro neslyšící.

Pořádá Městská knihovna ve
spolupráci s Centrem služeb pro
neslyšící a nedoslýchavé v Ostravě.

Vstup zdarma

Čtvrtek 7. 12. v 17 hod.

NEJEXTRÉMĚJŠÍ POČASÍ VE VESMÍRU

Vítr rychlejší než zvuk, metanový
dešť nebo hurikán větší než Země.

Je to vůbec možné? Ve vesmíru
ano. Více během přednášky
prozradí Martin Podžorný, kterého
můžete potkávat na českotěšínském
hvězdárně. Pořádá Městská
knihovna ve spolupráci s Klubem
Muzea Těšínska. Vstup zdarma

Pátek 8. 12. v 17 hod.

ZAHÁJENÍ VÝSTAVY UNESENÍ LVOVEM

Místa a lidé, které potkali
fotografové v rámci letošního
plenérového zájezdu do Przemysłu
a Lvova. Pořádá Městská knihovna
a Zooliaňské Towarzystwo
Fotograficzne. Výstava potrvá do
24. 1. 2018. Vstup zdarma

Pondělí 11. 12. v 17 hod.

ČTENÁŘSKÝ DISKUSNÍ KLUB - PL

Budeme diskutovat o knize Zadie
Smith „Bílé zuby“, která vypráví
o osudech rodin emigrantů
v multikulturním Londýně.

Vstup zdarma

Úterý 12. 12. v 15.30 hod.

ADVENT S MANŽELI POLÁŠKOVÝMI

Tradiční vánoční posezení
s pracovníky Muzea Beskyd ve
Frýdku-Místku. Pořádá Městská
knihovna ve spolupráci s Klubem
přátel výtvarného umění.

Vstup zdarma

Středa 20. 12. v 16 hod.

HUDEBNÍ SALON KONCERT ŽÁKŮ A UČITELŮ

Žáci hudební školy, pod vedením
svých učitelů, předvedou své
hudební schopnosti. Pořádá
Městská knihovna ve spolupráci
s ZUŠ Pavla Kalety.

Vstup zdarma

LEDEN 2018

Pátek 5. 1. v 17 hod.

HUDEBNÍ SALON

Pondělí 8. 11. v 17 hod.

ČTENÁŘSKÝ DISKUSNÍ KLUB - PL

Pořádá Městská knihovna Český
Těšín. Vstup zdarma

Čtvrtek 11. 1. v 17 hod.

PŘEDNÁŠKA

Pořádá Městská knihovna ve
spolupráci s Klubem Muzea
Těšínska. Vstup zdarma

Pátek 12. 1. v 17 hod.

LITERÁRNÍ SALON AFORISMY PRO DNY VŠEDNÍ

Beseda a prezentace knížky
českotěšínského rodáka Lecha
Przeczka. Pořádá Městská
knihovna

Pondělí 15. 1. v 17 hod.

LITERÁRNÍ SALON

Pořádá Městská knihovna

Pátek 19. 1. v 9 hod.

DOBŘE RÁNO S POLICIÍ

Akte je určená seniorům a je
zaměřena na celkovou bezpečnost
seniorů ve městě. Zastupitelé
a městská policie budou
odpovídat na otázky občanů.
Pořádá městská policie a Městská
knihovna.

Vstup zdarma

Úterý 23. 1. v 16 hod.

ARS MORIENDI A UMĚNÍ STŘEDOVĚKU

Ars moriendi – umění dobré smrti
v středověkém umění. Pořádá
Městská knihovna ve spolupráci
s Klubem přátel výtvarného
umění. Vstup 40 Kč, pro členy
KPVU 20 Kč

ÚNOR 2018

Pátek 2. 2. v 17 hod.

HUDEBNÍ SALON TA GRUPA A KLEMENS SŁOWIOWCZAK

Koncert oblíbeného sboru
a Klemensa Słowiowczaka – sólisty
Komické opery v Berlíně. Pořádá
Městská knihovna. Vstup zdarma

Rezervujte si, prosím, místa.

Vánoční a novoroční program bohoslužeb

Římskokatolická farnost Český Těšín

24. 12. – Vigilie slavnosti Narození Páně

Český Těšín	22.00 hod. česky - s orchestrem a sborem
	24.00 hod. polsky - se sborem
Svibice	mše sv. 22.00 hod. česko-polsky
Koňákov	mše sv. 22.00 hod. česko-polsky
Horní Žukov	mše sv. 24.00 hod. česko-polsky

25. 12. – Slavnost Narození Páně

Hod boží vánoční – zasvěcený svátek

Český Těšín	(9.00, 17.30 česky, 7.30 a 10.30 polsky)
	16.00 hod. jesličková pobožnost (česko-polsky)
Mosty	9.00 česky
Zpupná Lhota	9.00 česky

26. 12. – Svátek sv. Štěpána

Český Těšín	7.30 a 9.00 česky, 10.30 a 17.30 polsky
Svibice	7.30 polsky
Horní Žukov	7.30 česky
Koňákov	10.30 česky

31. 12. – Svátek Svaté rodiny Ježíše, Marie a Josefa

Český Těšín	9.00 17.30 česky, 7.30 a 10.30 polsky
	17.00 hod. poděkování, svátostné požehnání a Te Deum, polsky
Svibice	7.30 česky
Horní Žukov	7.30 polsky
Mosty	9.00 česky
Zpupná Lhota	9.00 česky
Koňákov	10.30 polsky

1. 1. – Nový rok - Slavnost Matky boží Panny Marie - zasvěcený svátek – Světový den modliteb za mír.

Český Těšín	7.30 a 9.00 česky, 10.30 a 17.30 polsky
filiální kostely	Svibice: 7.30 polsky; Horní Žukov: 7.30 česky; Mosty: 9.00 česky; Zpupná Lhota: 9.00 polsky; Koňákov: 10.30 česky

Luterská evangelická církev augsburského vyznání, Farní sbor Hřbitovní

24. 12. - Pasterka	22.00 w j.pol
25. 12. - Dzień Narodzenia Pańskiego	9.00 w j.pol
26. 12. - Szczepana pierwszego męczennika	9.00 j.cz
31. 12. - Dzień pokutny	9.00 j.pol
1. 1. - Nowy Rok	9.00 j.pol

SCEAV Český Těšín - kostel Na Nivách

Neděle 17. 12., 15.00	– Vánoční setkání s besídkou / Spotkanie świąteczne z Gwiazdką
24. 12. - 22.00 (CZ)	– Štědrovečerní bohoslužba
25. 12. - Boží hod vánoční	
	5.00 – jitřní (PL) (6.30 – kaple Ropice)
	9.00 – hlavní bohoslužba (PL/CZ)
26. 12. - 9.00 (CZ)	– Svátek Štěpána
31. 12. - 17.00	– Večer chval (PL/CZ)
1. 1. 2018 - 9.00	– novoroční bohoslužba (PL)

Církev bratrská

24. 12. - 22.00	- půlnoční – Ježíš zachraňuje od temnoty
25. 12. - 10.00	- slavnostní vánoční bohoslužba
31. 12. - 16.00	- Jak jsem prožil tento rok - děkovné Silvestrovské shromáždění

ODDÍL BADMINTONU SJ. Č. TĚŠÍN
porádá badmintonový turnaj kategorie grandprix A
MEMORIÁL STANDY KRAUZE

TĚŠÍNSKÝ POHÁR

Sportovní hala Activity4Fun
Svojsíkova ul.

Finálová utkání:
14. I. od 9 hod.

12.-14. I. 2018

40. ROČNÍK

HOBBYPRODEJNA

zahradnické a chovatelské potřeby

vše pro zahrádkáře, chovatele a kutily
velký výběr krmiv
prodej rostlin a živých zvířat
materiál pro dekorace

VÁNOČNÍ BALÍČKY PRO MAZLIČKY

Dvořákova 14, Český Těšín

HASIČI ZPUPNÁ LHOTA-PODOBORA A VČELAŘI ČESKÝ TĚŠÍN

Vás srdečně zvou
na

HASIČSKO-VČELAŘSKÝ PLES

v sobotu 10. února 2018, od 19:00 hod.
v Kulturním domě v Chotěbuzi

K tanci a poslechu hraje Dora Band.
Bohatý doprovodný program a tombola.

Vstupné: 300 Kč (v ceně večeře a místenka)

Vstupenky možno koupit v předprodeji: +420 606 724 938 (Michal Branny)
+420 603 717 566 (Luboš Supík)

Šperky z **AVENTI**

Nejlepší dárek
pro milovanou osobu.

Moskevská 172/13
737 01 Český Těšín
tel. 704 074 225

**Vánoční
AKCE!**

www.aventi.cz

VÁNOCE JSOU ZA DVEŘMI....

sleva
-20%
na obruby

Udělejte radost sobě i blízkým

Platí od
1. listopadu 2017 do 31. ledna 2018

Slevy se nesčítají, platí vyšší sleva.

Nemocnice Třinec Sosna 4p. Poliklinika Český Těšín 1.p
+420 604 135 720 +420 730 171 228

www.mojobryle.cz

Prosystem
spol. s r.o.

VÁŠ PARTNER VE SVĚTĚ IT

- SW na zakázku a tvorba www stránek
- docházkové a CRM systémy
- administrace firemních IT sítí
- prodej HW
- diagnostika a servis počítačů
- podpora uživatelů

▪ Smetanova 217/22, Český Těšín ▪ prosystem@prosystem.cz
▪ + (420) 558 713 392 ▪ WWW.PROSYSTEM.CZ

Ing. Marek Zborník
BEZPEČNOST PRÁCE A POŽÁRNÍ OCHRANA
Mánesova 512/28, 73701 Český Těšín
558 736 586, 774 810 691, 777 810 822
marek.zbornik@atlas.cz

- revize hasicích přístrojů, hydrantů a elektro
- služby v oblasti bezpečnosti práce a požární ochrany pro firmy a organizace
- zpracování požárně bezpečnostního řešení stavby
- prodej hasicích přístrojů, hydrantových systémů, požárních hadic, plnění láhví CO2
- prodej bezpečnostních tabulek

NEJLEVNĚJŠÍ CENY NA ÚZEMÍ ČESKÉHO TĚŠÍNA

elektroinstalační materiál
LED žárovky a svítidla
vypínače a zásuvky
hromosvody
kabely

nakoupíte v prodejně

promor s.r.o.

ulice **Na Horkách 2019** (směr sběrný dvůr)
Český Těšín
tel.: **737 238 054**, e-mail: **obchod@promor.eu**

AUTO-GAZDA.cz

SÍDLÍME
NA NOVÉ
ADRESE

- půjčovna dodávek
- půjčovna osobních vozidel
- půjčovna nosičů kol
- půjčovna přírůbků
- půjčovna střešních boxů

www.AUTO-GAZDA.cz
PŮJČOVNA DOD
tel.: 735 095 095

Auto-Gazda.cz
Strojnická 398, Český Těšín

rezervujte na telefonu
735 095 095

Rodinné mateřské centrum

U NÁS NAJDETE:

- kavárničku se spoustou dobrot
- příjemné prostředí i personál
- soukromá školička
- hlídání s chůvou po dobu Vašeho vyřizování
- zájmové kroužky
- dětské koutky dle věku (0-3, 3-6, 6+)
- příměstské tábory

Kristýnka

Těšíme se na Vás...

ul. Čapkova 199/9, Český Těšín (prostory bývalé tékárny)

Více na **www.centrumkristynka.cz**
nebo na našem facebooku **CENTRUM KRISTÝNKA**

ProfiMarket
Montážní technika a materiály

 28.října 1610 Český-Těšín
tel. +420 739 453 933
WWW.PRONARADI.CZ

peří Mareš

**VÝROBA A RENOVACE
PÉROVÝCH DEK A POLŠTÁŘŮ**

Novinka:
Hloubkové čištění koberců

Sběrna: Charlie rybářské centrum,
u Zámečku, Jablunkovská 853,
Český Těšín, Tel.: 603 111 648

Kulturní a společenské středisko „Střelnice“

Novoroční ohňostroj

1.1.2018 * 17:00
břeh řeky Olše, Český Těšín

Zájezdové divadlo

17. 2. 2018 * 18:30, Divadlo Antonína Dvořáka
Zájezd do Ostravy na operu OTELLO.

Novoroční koncert VÁCLAVA NECKÁŘE

16.1.2018 * 18:00
Kino Central, Český Těšín, vstupné: 400 Kč

PF 2018

Do nového roku Vám přejeme
pohodu, zdraví, štěstí a mnoho
okouzlujících kulturních zážitků.

Srdečně přeje
kolektiv Kulturního
a společenského střediska
„Střelnice“

pozvánka

MĚSTO ČESKÝ TĚŠÍN
A KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ STŘEDISKO „STŘELNICE“
VÁS SRDEČNĚ ZVOU NA

IX. MĚSTSKÝ PLES NA STŘELNICI

VE STYLU

CASINO ROYALE,

KTERÝ SE BUDE KONAT 20. LEDNA 2018 V PROSTORÁCH
KULTURNÍHO A SPOLEČENSKÉHO STŘEDISKA „STŘELNICE“.

SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ V 19.00 HODIN

DRESS CODE: FORMAL

PROGRAM:

VEČEREM PROVÁZÍ MAGDA OTÁHALOVÁ
K Tanci HRAJE FIVE STARS BAND
HOST VEČERA DESMOD
TOMBOLA
DJ ROMAN GRYGAR

CENA VSTUPENKY: 800 Kč, 750 Kč a 700 Kč
PRODEJ VSTUPENEK V KULTURNÍM A SPOLEČENSKÉM
STŘEDISKU „STŘELNICE“ OD 28. 11. 2017.

OKOUZLUJÍCÍ VEČER VE SPOLEČNOSTI NEODOLATELNÝCH
BONDGIRL ANEOHROŽENÝCH TAJNÝCH AGENTŮ, KTERÍ PRO
SPLNĚNÍ MISE NEVÁHÁJÍ POLOŽIT SVŮJ ŽIVOT. PROTO KAŽDOU
VTEŘINU PROŽÍVAJÍ NAPLNO A S NADHLEDEM SOBĚ VLASTNÍM...
„TŘI DÍLY GORDONU, JEDEN DÍL VODKY, PŮL TONICU, ZATŘEPAT
A NEMÍCHAT. A PŘIDAT CITRON!“
NECHTE SE INSPIROVAT SVĚTEM AGENTA 007, KTERÝ JE PLNÝ NAPĚTÍ,
NEBEZPEČNÝCH SITUACÍ, EMOCÍ, ALE I LUXUSU A VYTŘÍBĚNÉHO
VKUSU A VYCHUTNEJTE SI PLES VE STYLU CASINO ROYALE AŽ DO
DNA!

PRODEJ ZÁJEZDŮ CK A-Z TOUR 2018 ZAHÁJEN

BULHARSKO - dovolená u moře, lety z Ostravy a Brna

ANDALUSIE - pobyt u moře s výlety, letecky z Krakova

MOSKVA, PETROHRAD - poznávací, letecky z Prahy

TRANSSIBIŘSKÁ MAGISTRÁLA - pozn., letecky z Prahy

POZNÁVACÍ A POBYTOVÉ AUTOKAROVÉ ZÁJEZDY:

Černá Hora, Lago di Garda, Dolomity pro turisty i pro seniory, Bodamské jezero, NP Chorvatska, Okruh Rakouskem (UNESCO), Slovinsko s Jadranem, Solnohradsko, Baltské moře, Wroclaw a D. Slezsko, Okruh Polskem (UNESCO), Bieščady, Polské Tatry, Varšava, Mazury, Vysoké Tatry, Orava, Roháče.

LÁZNĚ A TERMÁLY S DOPRAVOU: Hajdúszoboszló, Hevíz, Bükfürdő, Dudince, Velký Meder, Podhájska, Piešťany, Thermal Kesov, Luhačovice.

POZNÁVACÍ DOVOLENÁ V ČR S DOPRAVOU: Jižní Čechy, Západní Čechy, Šumava, Krkonoše, Jizerské hory, Českosaské Švýcarsko, Východní Čechy, Český ráj, Vysočina a Posázaví, Jižní Morava.

Katalog zašleme zdarma.

CK A-Z TOUR s.r.o. Hlavní třída 117/19, Český Těšín
(vchod z ulice Odboje). Otevřeno: Po – Pá 9:00 – 17:00 hod.

Tel: 558 711 804, e-mail: rezervace@ckaztour.cz.

www.ckaztour.cz

Misz Masz REKORDNÍ PRODEJ ANGLICKÉHO ZBOŽÍ!

V LETOŠNÍM ROCE JSTE U NÁS NAKOUPILI:

3735 halenek a košil, **950** kalhot,
782 sukní, **765** šatů, **150** tašek
a mnoho dalšího.

Je to rekordní výsledek a my děkujeme
zákazníkům, kteří si k nám chodí pro výjimečnou
a cenově dostupnou módu z Anglie.

Nyní u nás nakoupíte dárky (nové kusy
z výprodejů), oblečení na večírky, plesy, a hlavně
zimní oblečení a doplňky.

V pavilonech v ul. Czarny Chodník 21 máme
dámskou a dětskou módu, pánskou a výběrové
kousky pro ženy v ul. Bóžnicza 1.

**Užijte si v našem oblečení nádherné Vánoce
a Silvestra a věříme, že budete s námi krásná
a moderní i v celém novém roce.**

**SLEZSKÁ REALITNÍ
AGENTURA**
Český Těšín, s.r.o.

 436 300,- Kč Staveb. parcela 1438m² Ropice	 6 300 000,- Kč RD Třinec-Tyra - nadstandart	 1 300 000,- Kč RD Český Těšín ČT- Úvoz
 2 920 000,- Kč RD Pod Zelenou Český Těšín	 1 950 000,- Kč RD ČT-centrum města Český Těšín	 630 000,- Kč Dr.2+1 Úvoz Český Těšín
 470 000,- Kč Dr. 2+1 Český Těšín, Časlavská	 540 000,- Kč Dr. 3+1, lodžie Český Těšín, Kysucká	 1 089 000,- Kč Byt Osvl.3+1 ČT Hlavní Třída

Přejeme všem krásné Vánoce a hodně štěstí v roce 2018.

Smetanova 173/2, 737 01 Český Těšín
tel.: 558 711 260, 777 860 853, 775 224 290
www.slezska-realitni.cz

Dr.Max⁺

PRO ZDRAVÍ A KRÁSU

3 za 2
cenu

**Na produkty vlastní
značky Dr.Max***

* Při nákupu libovolné kombinace 3 produktů značky Dr.Max zaplatíte za nejlevnější z těchto tří produktů pouze 0,01 Kč. Akce se z důvodu legislativního omezení nevztahuje na léčivé přípravky Dr.Max. Akce je platná od 1. do 24. 12. 2017 nebo do vyprodání zásob.

URIAGE
EAU THERMALE

**SLEVA
-20%**
na všechny produkty
Uriage

Sleva -20 % na všechny kosmetické produkty značky Uriage. Akce platí od 1. do 31. 12. 2017 nebo do vyprodání zásob.

**Ostatní adventní nabídky
naleznete v naší lékárně.**

Lékárna v Bille
Český Těšín
Jablunkovská 1935/10, 737 01

Otevírací doba
Po-Pá 8:00-18:00 hod.
So 8:00-12:00 hod.

ARCAM
oppo
YAMAHA

Prodejna gramofónů, příslušenství
a HiFi techniky v Třinci

Hi-Fi
STYL

www.hifistyl.cz
Tel.: 603 841 784

**PRŮKAZ ENERGETICKÉ
NÁROČNOSTI BUDOVY**

- Odborné posudky pro Nová Zelená Úsporám
- Výpočty tepelných ztrát
- Měření, kontrola a vyhodnocení účinnosti kotlů a klimatizací

STAVEBNÍ PROJEKTY

- Stavební projekty (domy, garáže, přístřešky, vestavby)
- Vyřizování stavebních formalit (stavební povolení, ohláška)
- Stavební dozor - ochrání Vaši investici

EMTEST spol. s r.o. 558 731 080, 558 712 129, 608 368 378
Kancelář: Dvořákova 2, 737 01 Český Těšín
e-mail: emtest@emtest.eu
www.emtest.eu

PRODEJ KAPRŮ

21.12.2017

od 8,00 do 18,00

22.12.2017

od 8,00 do 18,00

23.12.2017

od 8,00 do vyprodání

Zajištění budou **profesionální řezníci.**

Na místě Vám ryby upraví dle přání. Rybu očistí, naporcuje a připraví i filety.

PRODEJ VÁNOČNÍCH STROMKŮ

ZAHÁJEN

od 1.12.2017

přijďte si vybrat svůj nejhezčí vánoční stromek
z našich českých plantáží

SKVĚLÉ CENY A KVALITA

HOBBY PRODEJNA

DVOŘÁKOVA 14, ČESKÝ TĚŠÍN, tel.: +420 607 060 699

**Děkujeme všem klientům, kteří si k nám
v roce 2017 našli cestu.**

**V roce 2018 jsme tady opět pro Vás na
adrese Nádražní 47/3, Český Těšín.**

**Poklidné svátky a úspěšný vstup
do nového roku přeje:**

tým Jarmily Kondasové Hradilové

✉ jarmila.hradilova@kooperativa.cz
☎ 602 123 696

Přišel k nám advent a nadělil radostnou atmosféru

Zahájení adventu a rozsvícení vánočního stromu na náměstí mělo letos jiný, nový charakter pod vedením DDM v Českém Těšíně. Proběhl program místních škol, Základní umělecké školy Pavla Kalety a górolské kapely Bukoň z Jablunkova. Bohatý stánkový prodej spolků SRPŠ ve spolupráci se ZŠ pod názvem „Dětský jarmark“ byl vítaným zpestřením akce. Nechyběl Slezský krmáš lidových tvůrců našeho regionu. Tvořivé dílny pro děti se zdobením perníčků a vyráběním vánočních ozdob či přáníček byly velkou atrakcí pro celé rodiny. Mikuláš tentokrát naděloval na Střelnici. Další adventní pátky na náměstí pak přinesly zajímavé koncerty, živý betlém, opět zábavní stanoviště pro děti i andělský rej. Organizátorům děkujeme za příjemnou a milou atmosféru, návštěvníkům za hojnou účast.

(RED)

FOTO | MAREK DŽUPIN A MARTIN PODŽORNÝ

